

Универзитет у Нишу
Филозофски факултет

18105 Ниш • Ћирила и Методија 2 • Пош. фак 91
Телефон-централа: (018) 514-312
Деканат: 514-311 • Факс: 514-310
имејл: info@filfak.ni.ac.rs

University of Niš
Faculty of Philosophy

18105 Niš • Ćirila i Metodija 2 • P.O. Box 91
Phone: +381 18 514312
Dean's office: +381 18 514311 • Fax: +381 18 514310
e-mail: info@filfak.ni.ac.rs

Департман за психологију Основне академске студије психологије:

Извештај о самовредновању 2019/2020

Ниш, јул 2020

САДРЖАЈ

УВОД

1. Поступак самовредновања
- 1.1. Субјекти самовредновања
- 1.2. Опис поступка самовредновања
2. Методологија

I ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ДЕПАРТМАНУ ЗА ПСИХОЛОГИЈУ

II ПРОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ СТАНДАРДА

1. Стандард 4: Квалитет студијског програма - страна 9
2. Стандард 5: Квалитет наставног процеса – страна 33
3. Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника – страна 41
4. Стандард 8: Квалитет студената – страна 49
5. Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса – страна 57
6. Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке – страна 66
7. Стандард 11: Квалитет простора и опреме – страна 76
8. Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета – страна 80
9. Стандард 14: Систематско праћење и периодична провера квалитета – страна 84

III ТАБЕЛЕ И ПРИЛОЗИ

1. Табеле и прилози извештаја о самовредновању – страна 89

УВОД

1. Поступак самовредновања

Од 2006. године када је Национални савет за високо образовање први пут ставио на усвајање критеријуме за праћење, оцењивање и осигурање квалитета, *Правилник о поступцима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа* постаје главни документ којим се дефинишу стандарди самовредновања и оцењивања квалитета високошколских установа у Србији. Овај Правилник налаже да све високошколске установе морају спроводити самоевалуацију руководећи се критеријумима наведеним у њему, а којих се такође експертске групе придржавају у спровођењу екстерних евалуација високошколских установа. Подаци који се прикупљају и сређују сваке године, или на сваке три године, дају увид у спроведене појединачне активности и омогућавају праћење промена и радњи предузетих за унапређење квалитета било ког разматраног аспекта квалитета. Константно се врши дисеминација релевантних индикатора квалитета али и њихове допуне. Тренутно је велики број индикатора квалитета, како оних на нивоу Универзитета, тако и оних на нивоу Факултета, а најједноставније их је посматрати у контексту квалитативних и квантитативних показатеља квалитета.

Филозофски факултет Универзитета у Нишу први поступак самовредновања спровео је током припреме за акредитацију студијских програма у академској 2007/2008. години. Након три године спроведен је други поступак самовредновања на Филозофском факултету током 2010/2011. и 2011/2012. академске године, сагласно захтеву да се самовредновање реализује у трогодишњим временским интервалима. Области које су укључене у поступак самовредновања тичу се квалитета студијских програма, наставе, научноистраживачког рада, наставног, ненаставног особља и студената, ресурса и процеса управљања. Ове области предвиђене су општим актима попут *Закона о високом образовању*, *Правилника о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа* и појединачним актима Факултета: *Правилником о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета Филозофског факултета*, *Правилником о обезбеђењу, контроли и унапређењу квалитета*, и *Правилником о спровођењу поступка за самовредновање и оцењивање квалитета Филозофског факултета у Нишу*.

Како се квалитет сматра важним делом одговорности установе, па и њене одрживости, и како би се обезбедио холистички приступ којим би се покрили сви процеси у установи, а студентима и другим корисницима понудили очекивани стандарди квалитета, Филозофски факултет је формирао Центар за унапређење квалитета академске 2016/2017. године. Самим тим, сваки наредни поступак

планског, систематског и организованог спровођења поступка самовредновања Факултета прешао је у надлежност наведеног Центра и Комисије за унапређење квалитета унутар њега. Сам успех вредновања и осигурања квалитета умногоме зависи од подршке менаџмента, односно руководећих органа установе.

1.1. Субјекти поступка самовредновања

Спровођење поступка самовредновања у надлежности је Центра за унапређење квалитета, односно Комисије за унапређење квалитета Филозофског факултета коју чине чланови из редова наставног и ненаставног особља и студената (укупно 20 чланова). Чланове њеног тренутног састава именovalo је Наставно-научно веће Филозофског факултета одлуком бр. 100/1-13-01, од 13.3.2019. године, уз касније измене неких чланова (последња измена 485/1-14-2-01, од 25.12.2020. године). Управника Центра за унапређење квалитета, из редова наставника, именује декан Факултета, на предлог Центра (одлука број 425/1-01, од 19.11.2019. године). За учешће у поступку самовредновања задужени су сви релевантни органи, тела и службе Факултета, а послове статистичке обраде података и израду Извештаја о самовредновању припрема Управник Центра за унапређење квалитета заједно са осталим члановима Комисије за унапређење квалитета.

1.2. Опис поступка самовредновања

Поступак самовредновања реализован је сагласно *Правилнику о спровођењу поступка за самовредновање и оцењивање квалитета* (број 214/1-4 од 14.05.2008. године). Овај поступак организован је у неколико фаза. У првој или припремној фази осмишљени су кораци и активности у поступку самовредновања. Комисија за унапређење квалитета бавила се планирањем и одређењем начина прикупљања података, извора података и инструмената за прикупљање података, уважавајући индикаторе квалитета, методологију периодичног анкетирања, циљну популацију различитих анкета, узорке популације анкетирања, временски оквир и динамику анкетирања, садржај анкетних упитника, садржај извештаја стручних служби. У другој или оперативној фази спроведени су конкретни кораци на основу припремне фазе - прикупљани су подаци кроз анкетирање и другим доступним начинима и поступцима. Након прикупљања података исти су обрађени и анализирани, те припремљени за процесуирање извештаја о резултатима. Такви извештаји су разнолики, какви су примера ради: периодични извештаји, извештаји о анкетирању свршених студената, извештаји о анализирању оптерећености студената, извештај о постигнућу студената и пролазности на испитима, извештаји

о просечном трајању студија, извештаји о проценту дипломираних студената, извештаји департмана о анализи и процени студијских програма у погледу исхода учења и радног оптерећења, и тако даље. Како су досадашња искуства у спровођењу анкетирања по принципу *папир-оловка* показала одређене недостатке, и како је прелажење на *online* анкетирање у просторијама Факултета такође показало извесне слабе тачке, Центар за унапређење квалитета је ради њиховог превазилажења усвојио промену начина реализације анкетирања. Тим поводом развијена је адекватна информатичко-техничка структура, те је студентима за учешће у анкети омогућен приступ ван Факултета (и од куће) преко њихових студентских налога, и то са било ког електронског уређаја који поседују (мобилни телефон, таблет, лаптоп, десктоп рачунар). Овим путем отклоњени су многи недостаци претходних начина анкетирања, али се појавио један нови који се тиче обавезности учешћа студената у евалуацији. Наиме, да би студент крајем семестра могао да пријави полагање жељених испита, неопходно је да претходно попуни анкетни листић. Наредне активности чланова Центра за унапређење квалитета биће усмерене ка разматрању конструктивних предлога који би могли представљати потенцијална решења за отклањање ове слабости. И напослетку, након оперативне фазе, следи финална фаза у којој се активности Комисије за унапређење квалитета свode на приређивање Извештаја на бази дубинског увида и анализом расположивих података и узимањем у обзир датих предлога.

2. Методологија

У овом циклусу самовредновања, Комисија за унапређење квалитета руководила се одређеном дефинисаном методологијом, само унапређеном у односу на методологију примењену у претходним циклусима. Спроведене анализе своје полазиште проналазе у снимању и процени раније утврђених параметара, компарацији са ранијим резултатима, али и преиспитивању нових стандарда предвиђених елемената. У поступку самовредновања коришћени су разноврсни извори и методи за прикупљање података, погодни за овај тип истраживања: анализа службене документације, анкетирање, предлози Комисије за унапређење квалитета и Наставно-научног Већа Факултета, предвиђене мере и активности обухваћене Акционим планом, што је све пропраћено и SWOT анализом. Дакле, изузев анализе службене документације и извештаја стручних служби, изведене су и квантитативне анализе, квалитативно-дескриптивне анализе и реализоване одређене дискусије унутар стручних тела Факултета и саме Комисије за унапређење квалитета. Основни метод анализе у процени тренутног стања у домену појединачних параметара квалитета је анализа снага, слабости, могућности и опасности, позната као већ споменута SWOT анализа. Примењена анализа даје

јасан и недвосмислен оквир за конципирање корективних мера и радњи за унапређење квалитета у релевантним сегментима.

Поред свих показатеља, највредније представљају ставови и мишљења студената, јер су њихове перцепције значајан ресурс релевантних информација које могу упутити на корективне мере за побољшање квалитета или указати на оне аспекте рада које је нужно даље још више развијати и унапређивати. Управо због тога је важно плански, систематски и организовано спроводити процес евалуације, односно анкетирања студената (али и других група испитаника – ненанставног особља, свршених студената и послодаваца). Свакако, новим видом *online* анкетирања одређена је динамика анкетирања студената два пута током академске године – крајем јесењег и крајем пролећног семестра. Сам поступак анкетирања студената спроводи се у складу са одредбама *Правилника о студентском анкетирању и вредновању квалитета студија Универзитета у Нишу* (8/16-01-007/07-005 од 6.11.2007). Комисија за унапређење квалитета Филозофског факултета утврдила је методологију и динамику анкетирања, садржину анкетних упитника на основу релевантних индикатора, начин припреме и чувања анкетног материјала, као и начин обраде података, припреме извештаја и начина презентовања добијених података. У спровођењу периодичног анкетирања студената учествују и службе Факултета и чланови Студентског парламента који се залажу за обавештавање студената и информисање о важности њихових објективних процена свих области обихваћених анкетама. Раније је за уношење и обраду података било потребно одредити стручна лица која би прикупљене податке процесуирала и проучила (кроз програмски пакет SPSS и EXCEL). Однедавно, започето је коришћење софтверске апликације која омогућава аутоматску обраду података добијених електронским анкетирањем, чиме је удео ангажовања људских ресурса у овом послу редукован на минимум. Након анкетирања, чланови Комисије за унапређење квалитета припремају како појединачне, тако и збирне извештаје о резултатима анкетирања који се достављају декану, продеканима, оцењиваним наставницима и сарадницима појединачно, и Већима департмана на анализу и разматрање.

I ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ДЕПАРТМАНУ ЗА ПСИХОЛОГИЈУ

Назив матичне високошколске установе:	Филозофски факултет и Нишу
Адреса:	Ђирила и Методија бр. 2, 18 000 Ниш
Web адреса:	www.filfak.ni.ac.rs
e-mail:	info@filfak.ni.ac.rs
Образовно научно поље:	Друштвено-хуманистичке науке
Департман за психологију	
О основним академским студијама психологије	https://www.filfak.ni.ac.rs/studije/osnovne/psihologija
Програм основних студија акредитован 2014. године	https://drive.google.com/drive/u/0/folders/1MV6-0iCrd-ysTgV_uMCGhnzR4UQeZBR0
Наставници и сарадници Департмана за психологију	https://www.filfak.ni.ac.rs/nastavno-osoblje/psihologija

Департман за психологију је јединица Филозофског факултета у Нишу, у саставу Универзитета у Нишу. Факултет, основан 1971. године, је матична установа за следеће уже научне области: филозофија, историја, социологија, психологија, педагогија, новинарство, комуникологија, политикологија, социјална политика и социјални рад, српска и компаративна књижевност, српски језик, англистичка лингвистика, англоамеричка књижевност и култура, русистичка лингвистика, руска књижевност и култура, француски језик, француска књижевност и култура, немачки језик, немачка књижевност и култура. Филозофски факултет је јавна образовна установа која се бави наставно-научном, научноистраживачком и издавачком делатношћу, и која тежи да својим јавним деловањем утиче на развој и демократизацију друштва.

На Департману за психологију реализују се основне, мастер и докторске студије психологије. На основним академским студијама психологије предмети су конципирани тако да се студентима пружа стална подршка развоју знања и вештина

неопходних за психологе практичаре, али и за будуће истраживаче. На студијском програму ОАС Психологија студенти се могу упознати са:

- предметом, основним методама и развојем психологије као фундаменталне и примењене науке;
- основним психолошким појмовима и теоријским системима;
- основним карактеристикама, принципима и факторима психичког живота човека;
- примењеним психолошким дисциплинама;
- коришћењем различитих психолошких техника и метода за прикупљање података;
- применом статистичких метода и знања из методологије емпиријских истраживања у припреми и спровођењу истраживања;
- коришћењем стручне литературе;
- тимским радом у пословима где се могу применити основна знања из психологије;
- даљим студирањем и усавршавањем.

II ПРОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ СТАНДАРДА

Стандард 4: Квалитет студијског програма

Департман за психологију настоји да успостави и одржи квалитет студијског програма кроз праћење и проверу његових циљева и структуре, кроз осавремењивање садржаја и прикупљање информација о квалитету програма од других релевантних страна (као што су одговарајуће друштвене институције) али и анализом радног оптерећења студената.

Опис

Како би одговорио захтевима и стандардима високошколског образовања који постају све комплекснији са развојем начног сазнања и тржишта рада, Департман за психологију је од првог циклуса акредитације 2008. године, реструктурисањем и побољшањем постојећих студијских програма, започео рад на континуираном усавршавању квалитета студија. Имајући у виду да је сржна одредба високог образовања управо осигурање изванредног квалитета студија, Департман је своје активности усмерио ка креирању висококвалитетних програма, одабиру и имплементацији савремених наставних метода, праћењу других релевантних (дидактичких) иновација, доприносу јачања ефикасности институционалног система обезбеђења и контроле квалитета, као и сарадњи Депармана са овим телом. О раду Департмана на постизању високог квалитета образовања говори анализа рејтинга Департмана у оквиру Нишког универзитета, а о овоме говоре и захтеви интерног осигурања квалитета студија и многи други фактори везани за квалитет високог образовања. Департман континуирано преиспитује постојеће програме, иновира их и креира нове, а све то у настојању да, поред одражавања квалитета студијског програма, одговори на потребе тржишта рада, а тиме и да увећа могућности за приступачност, селекцију и индивидуализацију студија и систематски допринесе интернационализацији као једном од најбитнијих елемената осигурања квалитета. У свему овоме Департман блиско сарађује са Центром за унапређење квалитета.

Тренутно се на Департману реализују основне академске студије, мастер академске студије и докторске академске студије.

Р.Б.	Студијски програми мастер академских студија	Број студената	Дужина трајања	Број кредита	Година акредитације број уверења
1.	ОАС психологије	90	4 године	240 ЕСПБ	04.07.2014. 612-00-00676/2013- 04
2.	МАС психологије	60	1 година	60 ЕСПБ	08.05.2015. 612-00-00676/2013- 04
3.	ДАС психологије	15	3 године	180 ЕСПБ	26.01.2018. 612-00-01146/2017- 06

Наведена структура студијских програма говори у прилог упорном залагању овог Департмана да прати потребе и трендове развоја тржишта рада за вискоквалификованим стручним кадром. Структуре наведених програма доступне су на сајту факултета (за основне студије психологије структура и опис програма могу се пронаћи на следећем линку: https://drive.google.com/drive/u/0/folders/1MV6-0iCrd-ysTgV_uMCGhnzR4UQeZBR0). Департман настоји да на сваком нивоу студија креира актуелне студијске програме који ће образовати кадар који ће усвојити компетенције које ће омогућити високо компетентно и етички одговорно обављање професионалне активности.

Департман за психологију, као и Филозофски факултет у Нишу, има јасно утврђену процедуру одобравања и усвајања новокреираних студијских програма на нивоу Универзитета, а која пролази кроз четири „контролне фазе“ - следи опис етапа ових фаза, које Департман дели са другим департманима на Факултету. Прва фаза јесте (1) фаза предлагања или припремна фаза, а током ове фазе сарадници и наставници Департмана заједно осмишљавају структуру студијских програма и сачињавају опис њима својствених стандарда (ослањајући се на релевантне прописе и специфичности развоја психолошке науке и професије). Након тога надлежним телима Факултета предлаже се иницијална верзија студијског програма од стране Већа департмана - (2) фаза утврђивања предлога на Наставно-научном већу Факултета. Чланови наведеног Већа разматрају предложену структуру студијског програма и о истој се изјашњавају формирајући коначни предлог студијског програма који се упућује надлежном телу Универзитета, (3) фаза одобравања. У овој фази чланови Научно-стручног већа за друштвено-

хуманистичке науке Универзитета у Нишу разматрају утврђене предлоге Департмана за психологију и своје мишљење упућују Сенату Универзитета, након чега следи (4) фаза усвајања. У овој фази Сенат Универзитета у Нишу доноси коначну одлуку о усвајању студијског програма, али и о потенцијалним допунама и изменама. У случајевима измена и допуна већ акредитованих студијских програма, спроводи се иста процедура.

Сходно учешћу наставника на међународним и других пројектима, курикулум се мења додавањем нових предмета као и осавремењавањем грађе већ постојећих (у законским оквирима), што сведочи о посвећености департмана развијању компетенцији психолога у складу са развојем науке и тржишта рада. Важан елемент сазанања о развоју тржишта рада огледа се у напорима Департмана да одржава контакте са дипломираним студентима и тако континуирано учи о развоју неопходних компетенци психолога (тема конференције Дани примењене психологије 2018. године била је „Модерно доба и компетенце психолога“, о чему сведочи и зборник, доступан на следећем линку: <http://www.psihologijanis.rs/dpp/archiva/zbornik-14.pdf>).

Успешно усавршавање студијског програма Департман остварује водећи се препорукама за унапређење студијских програма које дају екстерни експерти, као и Комисија за унапређење квалитета наставе на Филозофском факултету (тело које постоји унутар истоименог Центра). Комисија за унапређење квалитета наставе у оквиру својих редовних активности спроводи евалуацију наставе два пута у току школске године, док на три године спроводи самоевалуацију целе установе и свих студијских програма (прилог 4.3, Извештај о самовредновању установе). О овоме сведочи и евалуација од стране студената као и други документи о евалуацији који се тилу установе и департмана (а доступни су на веб адреси Центра за унапређење квалитета: <https://www.filfak.ni.ac.rs/organizacija/centar-za-unapredjenje-kvaliteta>). Комисија се у изради препорука за унапређење квалитета наставе води поред евалуације и анализа препорука стручњака у погледу најадекватнијег осмишљавања курикулума, исхода учења и проценом усаглашености програма са званичним стандардима. Комисија се ослања на експертску процену и у погледу других питања која се односе се на адекватност ресурса, активности академског особља и садржаје значајне за савладавање градива. Департман користи повратну информацију Комисије за даљи развоју курикулума различитих предмета.

Департман за психологију може дати предлог измена и допуна студијских програма по већ описаној процедури, а ове измене и допуне се базирају на принципима Болоњске декларације. У том погледу основна оријентација Департмана (усклађена и координирана са оријентацијом Филозофског факултета) односи се на следеће

тачке. Најпре, (1) доминантну позицију заузима имплементирање најновијих научних достигнућа и практичних резултата у погледу методике наставе у циљу актуелизовања садржаја студијског програма. Потом, (2) Департман интензивно ради на обогаћивању листе изборних предмета инкорпорирањем нових, популарних и за образовни профил неопходних предмета, чиме се повећава изборност за студенте али и повећава конкурентност едукованих професионалаца на тржишту рада. Следећа битне тачке односе се на (3) увођење нових обавезних предмета нужних за јачање квалитета студијског програма, (4) логистичке измене распореда предмета по семестрима чиме се даје адекватна основа припремања студената за предмете који следе у наредном семестру, (5) често неопходне промене у спецификацији већ постојећих предмета, (6) допуњавање листе курсева страних језика што је од посебног значаја не само за студенте филолошких департмана, већ и за студенте Департмана за психологију, као и (7) проширивање листе методичких предмета који се нуде студентима на нематичним департманима (Департман исто тако доприноси образовањем психолошко-методичких предмета за друге департмане и образовне профиле на Филозофском факултету чиме не само да доприноси развоју курикулума других департмана него и стиче битне повратне информације за развој сопствених курикулума).

Исходи образовања у оквиру акредитованих студијских програма произилазе из циљева образовања, а заснивају се на исходима учења. Како се исходи учења обично изражавају као знање, вештине и ставови, односно као специфична мерљива достигнућа, завршетком **првог нивоа студија психологије** студенти стичу одређене квалификације и компетенције да:

- примене усвојена знања, технике и вештине у пракси, решавају конкретне проблеме из струке независно од поља примене психологије (организациона, клиничка, педагошка, итд.). Овде спадају и следеће ставке: обухватно знање из разгранатих теоријских система у психологији и различитим областима примене психолошких наука, разумевање појмовног апарата психологије, позвање основних мерних инструмената неопходних за научни и стручни рад психолога (познавање статистичких процедура зарад способности психолога да самостално евалуира постојеће и будуће психолошке мерне инструменте);

- критички и аналитички приступају професионалним проблемима (узимајући у обзир био-психо-социјалну природу свих облика понашања – као и начине мерења и интервенисања у одређеним околностима), у стању су да образују сопствене рефлексије на бази синтетичког закључивања, сопственог искуства и активног односа према професионалном окружењу и сарадницима;

- примене стечена знања и компетенције у свом професионалном ангажману, успешно проналазе и интерпретирају свремену стручну литературу (врше евалуацију њене опште и специфичне адекватности и корисности за одређени практични или истраживачки проблем), а за потребе професионалног развоја користе и свремену информационо-комуникациону технологију у области струке и сродних области;
- континуирано прате и имплементирају новине и реформе у струци и психолошким наукама генерално (као и у удруженим дисциплинама зависно од области примене и рада), као и да на ефикасан начин уче од искусних стручњака у одабраној области примене, али и да установљавају адекватне професионалне стандарде независно од области примене;
- спроводе истраживања самостално или тимски зарад системског праћења сопствене делатности (делатности матичне институције) али и да би поделили релеванна сазнања са колегама кроз критичку размену истраживачких налаза и идеја.
- самостално воде и одговорно управљају средње комплексним стручним пројектима;
- проактивно делују у радном окружењу и надограђују постојеће социјалне вештине потребне за тимски рад, међупрофесионалну и мултисекторску кооперацију (нарочито есенцијалну за рад психолога због вишеструких подручја примене) уз висок ниво професионализма;
- анализирају и вреднују једноставне концепте, моделе, и принципе теорије и праксе у области науке и наставе и активно унапређују постојећу праксу на бази самоевалуације у ауторефлексије;
- развијају позитиван однос према целоживотном учењу и нужности даљег интелектуалног, професионалног и личног усавршавања, усавршавају вештине евалуације, одабира и имплементирања различитих програма са овим циљем а у сврху специјализованог професионалног развоја;
- наставе професионално усавршавање и академску надградњу на вишим нивоима студија.

Исходи учења на студијском програму рефлектују се на исходима учења на индивидуалним предметима приликом изградње ових предмета. Исходи учења се базирају на дескрипторима квалификација за сва три нивоа високог образовања у научним областима психолошких наука као и на одговарајућем европском нивоу

квалификација. Студијски програм психологије је (у складу са општим условом о савремености и међународној усаглашености) компарабилан и усклађен формално и структурно са целокупним програмима са савременим светским токовима у задовољавајућем проценту (минимум 70%) . Ова усклађеност односи се на најмање 3 акредитована програма у иностраним високошколским установама, претежно европског образовног простора или пак са великим бројем појединачних предмета.

Р.Б.	ОАС	Усклађеност	Web адреса
1.	ОАС психологије	Институт за психологију Рупрехт-Карлс Универзитета у Хајделбергу, СР Немачка	http://www.psychologie.uni-heidelberg.de/
		Департман за психологију, Универзитета у Аархусу, Данска	http://www.psy.au.dk/ise/rules.html
		Лондонски универзитет Ројал Холовеј, Велика Британија	http://www.pc.rhul.ac.uk/default.asp[n1]

Садржина студијског програма психологије на сва три нивоа студија сасвим је усаглашена са одговарајућим одредбама *Закона о високом образовању*, *Статута Универзитета у Нишу* и *Статута Факултета*. Структура и основни елементи студијског програма за основне студије јасно су одређени у *Правилнику о стандардима и поступку за акредитацију високошколских установа и студијских програма*. Такође на нивоу Факултета постоје и правилници попут: *Правилника о основним академским студијама* (Може се наћи на следећем линку: <https://www.filfak.ni.ac.rs/component/jdownloads/send/4-pravilnici/81-pravilnik-oas.>), којим се ближе одређује организација и реализација основних академских студија. Овим документом се одређују организација студија, облици наставе, напредовање студената, упис у наредну/вишу годину студија, адекватна провера знања и начин оцењивања студената на испиту, завршни рад и друга релевантна питања везана за наставу на Департману. Споменуте стандарде и њима својствене правилнике прати *Стратегија обезбеђења квалитета* која за прву област праћења, обезбеђења и унапређења квалитета на Филозофском факултету управо наводи област студијских програма, и то у погледу усаглашености студијских програма са стандардима Националног савета за високо образовање, регионалним и европским

програмима, савременим научним достигнућима у области студија; у погледу усаглашености исхода образовања и учења са компетенцијама сходно Закону о националном оквиру квалификација РС; у погледу радног оптерећења студената.

Процена студијског програма основних студија психологије Филозофског факултета у Нишу, тј. његове структуре и предмета с обзиром на њихово распоређивање према комплексности и захтева за темељним упознавањем неке уже студијске области, те анализа спецификације наставних предмета као и правила и процедура према којима се одређени курсеви реализују и похађају, показују да они испуњавају све нужне стандарде њиховог квалитета. То значи да:

- програм укључује све законом и правилима дефинисане елементе;
- одликује се научним утемељењем и прати савремене токове у свету и стање науке и струке у области студија психологије;
- има јасно и експлицитно дефинисану улогу и сврху у образовном систему – образовање студената за одрживе и актуелне примене психолошких наука у различитим оквирима – у индустрији, различитим радним организацијама, у здравству, у образовном систему, као и у научно-истраживачком раду, при чему су програми усмерени ка стицању и развијању корисних и професионално-релевантних компетенција и квалификација, а које су усклађене са основним задацима и циљевима Департмана и захтевима тржишта рада;
- има јасно спецификоване и постављене циљеве усклађене са основним задацима и циљевима Департмана;
- омогућава студентима стицање и развој општих као и специфичних компетенција а које су у функцији квалитетног обављања стручне и научне делатности (критичког мишљења, евалуације и управљања изворима информација о понашању, решавања проблема на креативан али и на протоколом дефинисан начин – у складу са оквиром за решавање проблема, комуникативности, колаборације, континуираног личног и професионалног развоја, који је нарочито важан за практичара у области људског понашања);
- излази у сусрет потребама друштва и тржишта рада за свршеним студентима спремним са спремним професионалним и стручним компетенцама, и који поседују поред осталог и истраживачке компетенције утемељене на најновијим теоријским и практичним знањима а које су од есенцијалног значаја за праску психолога услед неопходности праћења и брзог учења о променама и трендовима у понашању у јако разноврсним радним условима и институцијама;
- садржаји студијског програма психологије одражавају потребе друштва за дипломираним студентима психологије широког знања и спектра практичних вештина у различитим областима;
- постигнута је интеграција смерница којим се описују национални стандарди студијског програма који се остварује на Департману и рада на усклађивању са

европским образовним окружењем у погледу компетенци предавача, опетећења студената, а ова интеграција вођена је захтевима тржишта рада;

- курикулуми предвиђају оквире за дефинисање изборних и обавезних студијских подручја, односно предмета (минимум 20% изборних на ОАС, 30% на МАС и 50% на ДАС), предуслове за упис појединих предмета и групе предмета, начин избора предмета из других студијских програма. Потом, курикулуми предвиђају начине, облике наставе и потребно време за извођење појединих облика студија, вредност сваког предмета изражену кроз начин бодовања у складу са ЕСПБ оквиром, бодовну вредност завршног рада, услове за прелазак са других, сродних студијских програма, критеријуме и услове преноса бодова, као и остала питања која су важна за извођење студијског програма;

- заступљеност различитих типова предмета на основним студијама психологије усаглашена је са стандардима: 15% академско-општеобразовних, 20% теоријско-методолошких, 35% научно-стручних и 30% стручно-апликативних у односу на укупан број кредита свих понуђених наставних предмета.

По угледу на европске стандарде креирани су курикулуми студија и то у погледу следећих елемената: (1) услов уписа је четворогодишње средње образовање; (2) трајања и нивоа студија - тростепене студије: основне академске студије (4 године), мастер академске студије (1 година) и докторске академске студије (3 године); (3) услова преласка у наредну/вишу годину који се односи на прикупљен минимални број ЕСПБ; (4) стицања дипломе - излазни профил дефинисан који је у области друштвено-хуманистичких наука дефинисан *Правилником о листи стручних, академских и научних назива* (Службени гласник РС, бр 30/2007, 112/2008, 71/2009 и 81/2010); и (4) начина студирања, што се односи на креирање флексибилног профила професионалне културе, то јест могућности за избор одређених предмета који студентима омогућују стицање кључних компетенција и тако му омогућавају даље професионално профилисање у оквиру чврсто постављених професионалних стандарда;

оцењивање успешности студената мора се заснивати на континуираном праћењу њиховог рада, што значи да се финална оцена за сваки наставни предмет изводи из броја поена које студент стекне реализацијом предиспитних обавеза и полагањем испита. Максимални број поена које студент може да оствари на било ком предмету је 100, а број поена које студент може да стекне испуњавањем предиспитних обавеза на различитим предметима износи од 30 до 70;

кадровске могућности Департамента (у смислу наставног кадра) су задовољене услед тога што наставници и сарадници испуњавају законски прописане услове за наставни рад (као и друге захтеве високог како научног тако и стручног-апликативног постигнућа). Већина наставника који учествују у реализацији

наставе на Департману за психологију су у радном односу са пуним радним временом, док је веома мали проценат наставника ангажован по уговору о раду до једне трећине радног времена (30%). Укупан број наставника и сарадника довољан је да покрије укупан број часова активне наставе на основним академским студијама психологије (као и на другим нивоима студија психологије). Њихова оптерећења крећу се у оквиру прописаних стандарда;

текуће припреме и рад на развоју студијског програма, садржаја наставних предмета и компетенцијских циљева у складу су са националном легислативом, актира Универзитета у Нишу, унутрашњим директивама и правилима Филозофског факултета, и сви актери (руководство факултета, наставници и сарадници и студенти) утичу на тај процес;

обезбеђује ефикасност, ефективност и рационалност образовног процеса;

даје широке могућности за запошљавање, али и та даље школовање и различите видове формалних и неформалних едукација и специјализација (психотерапијских и других која организују професионална удружења попут Друштва психолога Србије али и различите инсистуције), лично и професионално развијање студената.

Исходе учења сваког предмета дефинишу наставници, а наставне методе и поступци провере знања утврђују се у односу на дефинисане исходе. Међузависност предмета одређује се спецификацијом предуслова, односно условљеношћу слушања и полагања појединих предмета слушањем и полагањем других предмета.

Још један сегмент који је неопходно сагледати када је у питању квалитет студијског програма јесте компатибилност система извођења наставе и оцењивања са циљевима и исходима образовања. Ова област третира се кроз одређену правну регулативу којом Филозофски факултет ближе уређује појединости везане за реализацију наставе, полагање испита и систем оцењивања. Поред *Статута Факултета* (<https://www.filfak.ni.ac.rs/component/jdownloads/send/5-opstakta/96-statut>) ова област уређена је *Правилником о полагању испита и оцењивању на испиту* (број 498/1-01-2, од 26.12.2007. године, <https://www.filfak.ni.ac.rs/component/jdownloads/send/4-pravilnici/82-pravilnik-ispiti-poc>).

С обзиром на специфичности профила које образује, и број студената за који је овај студијски програм акредитован, за његову успешну реализацију треба имати у виду извесне предности: (1) рад у малим групама, (2) могућност интерактивности у настави и могућност индивидуалне партиципације сваког студента, (3) студенти израђују индивидуалне и тимске истраживачке и семинарске радове што је праћено усменим презентовањем и дискусијом, (4) развијање вештина критичког

мишљења, (5) рад у тиму уз развијање вештина вишесмерне комуникацијем, и стручне дискусије, (6) стална повратна информација о напредовању студената и савладавању наставне материје.

Основне академске студије психологије акредитоване су за мањи број студената (90) чиме су увећане шансе да настава буде усмерена ка студенту. Оваква усмереност на студенте пружа прилике за њихов како професионални тако и лични развој (нарочито битан у психолошкој професији услед процене понашања других као битног радног задатака будућих психолога) а наставнику могућности да напредовање и тешкоће у напредовању студената може пратити од почетка до краја семестра. При том се наставник углавном усмерава на упознавање са предзнањима, очекивањима, потребама и интересовањима у односу на конкретне предмете, те сам укупан развој студената кроз визуру наставних предмета које предаје. Овакав однос између наставника и ученика, те и давање шанси студентима да узму активно учешће у настави нужно води минимализацији традиционалних, *ex cathedra*, облика наставе и воде ка интерактивној настави која представља основу не само за стицање знања, већ и за даље – самостално и потпомогнуто - развијање вештина и ставова. Ово је нарочито битно с обзиром на неопходност да свршени студенти буду у стању да након студија самостално евалуирају различите опције за проширивање знања, компетенци и лични раст, као и да буду у могућности да у њима компетентно партиципирају и тиме се обогате као експерти за људско понашање.

Постоје бројни начини које чланови департмана користе за праћење рада и развоја студената. Анализом спецификације наставних предмета може се констатовати да већина њих унутар предиспитних обавеза или редовних активности на предавањима и вежбама укључује израду озбиљнијих радова попут семинарских радова, истраживачких нацрта, радионица, појединачних или групних пројеката, а најчешће и усмено представљање резултата свог рада (неопходност спровођења и представљања лично обављених професионалних и научно-истраживачких активности интензивно је уграђен на сваку годину ОАС психологије). Ове активности студенти реализују групно или појединачно, што не говори само у прилог интерактивних форми организације наставе, већ и о подстицању развоја критичке рефлексije усмерене на облике практичне примене знања и вештина, стваралачког мишљења, вештина писаног и усменог изражавања, али и саме припреме студената за наставу. Између осталог, индивидуалним активностима попут различитих семинарских радова или пројектних појединачних задатака подстиче се самосталност и одговорност студената.

Системом континуиране евалуације наставници и сарадници евидентирају и вреднују све активности студената на транспарентан начин. На почетку семестра, предметни наставници упознају студенте са садржајем силабуса, предиспитним и испитним обавезама, фокусирајући се на кључне елементе оцењивања и вредност бодова које свака од активности носи. Силабуси наставних предмета су, такође, јавно доступни на интернет порталу Филозофског факултета, па се са њима студенти могу упознати и електронским путем. Оцењивање успешности студената базира се на интензивном и систематском праћењу њиховог рада. На основу броја поена које студент стекне реализацијом предиспитних обавеза и полагањем испита (максимум 100 поена), формира се финална оцена за сваки наставни предмет. Број поена које студент може да стекне испуњавањем предиспитних обавеза на различитим предметима износи од 30 до 70. Силабусом сваког наставног предмета спецификоване су активности студената и број поена које носе. Укупан број поена на предмету укључује: (1) поене које студент стиче за различите врсте активности током наставе (на пример, у групном раду, дискусији, дебатама, припремама за часове...), (2) поене које студент стиче извршавањем осталих предиспитних обавеза предвиђених програмом предмета (на пример горе већ споменуте активности попут писања семинарских радова, израде пројеката истраживања, стручног превођења, колоквијума...), и (3) поене које студент стиче полагањем испита, при чему програми различитих предмета предвиђају различите начине полагања испита (писмени, усмени, практични; или њихова комбинација). Оцена која изражава успех студента на предмету заснована је на укупном броју поена које је студент стекао испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита а према квалитету стечених знања и вештина. Она изражава у којој је мери студент савладао исходе учења својим радом и ангажовањем у току семестра.

Студијски програм за психологију садржи и обавезну стручну праксу, чија је вредност изражена у ЕСПБ (и износи најмање 6 ЕСПБ) и која представља значајан сегмент наставе на основним студијама. Циљ стручне праксе је да студентима омогући и олакша примену научних и стручних знања у пракси, ради употпуњавања теоријског знања практичним, стицања искуства професионалног рада, и успешнијег овладавања вештинама чије је стицање предвиђено студијским програмом. Садржаји, циљ, као и друге битне информације везане за стручну праксу, те установе у којима се она спроводи, доступни су садашњим и будућим студентима и јавности на веб страници Факултета. Општи оквир стручне праксе студената одређен је: *Правилником о стручној пракси у васпитно-образовним установама* (Прилог 107/1-13-01, од 23.03.2016 Прилог број 4.4.). Такође треба нагласити да студијски програм за психологију садржи и предмете који студентима обезбеђују педагошко-психолошко-методичко образовање у складу са Законом о основама система образовања и васпитања.

Табела мапирања предмета (Прилог 4.5.) даје увид у то како су исходи учења на студијском програму покривени у оквиру обавезних предмета, који су дефинисани програмом. Овом табелом демонстрирана је усаглашеност циљева студијског програма са исходима учења.

Департман за психологију у сарадњи са Филозофским факултетом за сваку школску годину планира и израђује календар наставе, а на Наставно-научном већу план наставе се анализира и проверава за сваки наставни предмет, евентуално допуњава и модификује у складу са потребама или променама наставног кадра. Приликом формирања плана ангажовања и реализације наставе поштује се принцип оптерећености наставника и сарадника. Распоред одржавања наставе утврђује се пре почетка сваке школске године, а усваја се и годишњи план испита. На основу плана наставе спроводи се процена ангажовања студената у току семестра кроз предиспитне обавезе и време проведено у припреми испита. Систем бодовања, као што је већ описано изнад, утврђен је за сваки предмет и према јединственој методологији. Како је један од сегмената обезбеђења квалитета и контрола радног оптерећења студената, Центар за унапређење квалитета у сарадњи са Већем Департмана за психологију током 2018. године приступио је дубинској анализи радног оптерећења студената у односу на ЕСПБ бодове које носи сваки појединачни предмет из студијских програма. Прво, вршена је квантитативна процена оптерећења студената анализирањем силабуса и друго, анализирани су резултати анкетаирања студената на питања о радном оптерећењу. Прва анализа подразумевала је квантитативно представљено радно оптерећење студената неопходно за постизање очекиваних исхода учења а које обухвата време проведено на настави, у самосталном раду, на обавезној стручној пракси и другим предвиђеним активностима упоређено са оквиром задатим кроз број ЕСПБ за дати предмет. На основу ове анализе припремљени су адекватни извештаји (Прилог 4.6. - Извештаји о радном оптерећењу студената). Овоме је знатно потпомогла однедавна пракса Филозофског факултета да наставници приликом израде спецификације наставног предмета (силабуса) зарад усклађивања радног оптерећења студената јасно назначе странице из литературе које су обухваћене испитном материјом. Дакле, за сваки силабус наставници су исказали радно оптерећење студената бројем сати потребних за савладавање програма и бројем страница обавезне литературе а које су рачунали по формули $ЕСПБ = 25 - 30$ сати рада. На пример, предмет са 4 ЕСПБ може подразумевати оптерећење студента од 108 сати рада које би требало да проведе ангажујући се активностима којима наставници директно руководе, у самосталном раду, на обавезној стручној пракси, припремама за проверу знања и на самој провери знања, као и другим ненаведеним активностима. Уколико се предмет реализује са недељним фондом часова 2+2 (2 часа предавања и 2 часа вежби) то значи да ће студент провести 60 сати на настави

(4 часа недељно x 15 недеља у семестру), док ће преосталих 48 сати провести у осталим активностима (читању литературе, изради самосталних пројеката и презентација, изради домаћих задатака...). Говорећи о обиму литературе, у наведеном случају оптерећење студента за 48 сати учења ван наставе не би смело да пређе литературу обима већег од 288 страница с обзиром на усклађеност са европским стандардом према коме један сат рада не сме прећи више од 6 страница литературе (48x6=288).

Приказано на примеру предмета *Психологија одраслог доба и старења* (30 сати x 4ЕСПБ = 120 сати), то изгледа овако:

Обавезе студента	остварени поени	Сати рада
Предавања: 2 часа недељно		
Вежбе: 2 часа недељно		
Предиспитне обавезе		
Семинарски рад	10	припрема 14,5 сати; презентовање 0,5 сати
Први колоквијум	15	припрема 17 сати; израда 1 сат
Други колоквијум	15	припрема 17 сати; израда 1 сат
Испитне обавезе		
Писани део испита	30	припрема 34 сата; израда 2 сата
Усмени део испита	30	припрема 35,5 сати; извођење 0,5 сати
Укупно	100 ESPB	120 сати рада

На примеру наставних предмета студијског програма психологије (прилог 4.7.) извршена је спецификација радног оптерећења студената, односно опис свих активности учења потребних за достизање планираних исхода учења и дата унутар извештаја који садрже поред предвиђеног оптерећења, приказ стварног оптерећења студената као и одступања у појединим случајевима која су углавном у корист растерећења студената. Мерне вредности ЕСПБ представљене у табелама добијене су углавном проценом оптерећења студената према горе описаној формули, а не неким другим егзактним процедурама праћења оптерећења студената, на пример вођењем дневника оптерећења од стране изабраних студената које би предложио Студентски парламент, што може бити опција о којој треба размишљати и планирати је у наредном периоду. Што се тиче перцепције актуелних студената, важно је споменути да је академске 2016/17. године измењен

упитник који се користи у процесу студентске евалуације како би се прилагодио упитнику предложеном од стране Центра за унапређивање квалитета Универзитета у Нишу, и како би се анкете спроводиле електронским путем ради економичности и брзине прикупљања и обраде података. Из тих разлога податке изнете у Извештају из 2012. године и 2017. године није могуће директно поредити, премда нови упитник пружа у одређеним доменама исте или сличне врсте података битних за одређивање квалитета студијског програма. За почетак, док не прође неки дужи временски период од устаљености њиховог спровођења, једино што се може поредити јесу извештаји о квалитету студијског програма на годишњем нивоу. Такође, добра допуна овим електронским анкетама могла би бити и мини истраживања Центра за унапређење квалитета и департмана којима би примарни циљ био утврђивање очекивања студената у односу на наставне предмете, те да ли разлике у очекивањима утичу на перцепцију квалитета предмета. Ако се томе додају и већ наведена потенцијална испитивања усмерена ка послодавцима и дипломираним студентима који су већ у радном односу, добиле би се обухватније и темељније информације о потреби и могућностима унапређења квалитета студијског програма. Такође, едукација наставника и сарадника треба да буде перманентан процес у коме би се они упознали са најзначајнијим и најсавременијим педагошко-методичким достигнућима, како би се стекао увид у перцепције студената, те на бази међусобне размене искустава дошло до идеја о унапређењу квалитета рада. Вероватно најделотворнијим се чини рад у радионицама са наставницима и сарадницима департмана јер искуства говоре да оне позитивно утичу на унутрашњу мотивацију учесника, што би итекако допринело њиховом активирању на реформи студијског програма и иновирању наставе, а самим тим унапређењу квалитета.

Квантитативни индикатори квалитета студијског програма одређују се и на бази података из службене евиденције. Годишњи извештај који доставља Служба за наставу и студентска питања обухвата податке о укупном броју уписаних студената на свим годинама студија у текућој и претходне 2 школске године, број и проценат дипломираних студената у односу на број уписаних у претходне 3 школске године унутар акредитованих студијских програма, те просечно трајање студија у претходне три школске године (Прилог 4.8.). О атрактивности и квалитету студијског програма најбољу слику пружа извештај стручних служби факултета настао детаљном анализом података о пријављеним кандидатима за полагање пријемног испита за упис на студијски програм (Прилог 4.9. Извештај о кандидатима у првом уписном року за три године уназад.).

Судећи по подацима из наведених извештаја могло би се рећи да је заинтересованост кандидата за полагање пријемног испита и упис на студијски

програм психологије велика. Примера ради, 2018. године на конкурс за упис у прву годину студија Основних академских студија психологије за 90 слободних места (40 студената који се финансирају из буџета Републике Србије, и 50 самофинансирајућих) за први уписни рок пријавило се 184 кандидата (укључујући и кандидате пријављене у оквиру афирмативних мера). У поређењу са 2018. годином, у 2019. ситуација је нешто другачија. Видљива је узлазна линија у погледу броја пријављених кандидата у првом уписном року који износи 206, што је за 22 кандидата више него претходне године, упркос томе што је укупан број деце из ове генерације био знатно нижи. У 2020 години, тај тренд се наставља, па је број пријављених кандидата у првом уписном року износио 252.

Овако високо интересовање за студијски програм психологије јасан је показатељ њихове атрактивности и мотивисаности свршених средњошколаца да их похађају. Поред уписне политике Филозофског факултета и заинтересованости кандидата за студијски програм психологије као једног од индикатора квалитета студената, свакако треба узети у обзир и оне који се односе на мобилност студената, њихов боравак на страним високошколским установама и боравак страних студената на факултету. У том погледу незаобилазно је учешће и департмана за психологију на Еразмус+ пројектима. У периоду од 2016. до 2020. број студената основних студија департмана за психологију који је боравио на партнерским универзитетима износи 2. Реч је о Универзитету Ото Фридрих у Бамбергу, и Међународном психоаналитичком универзитету у Берлину, у Немачкој.

Говорећи о студентским мобилностима, постоји позитивна повратна информација и позитивно образовно искуство ових студената. Ипак, очигледно је да би тај број био умногоме већи да нису присутне језичке баријере.

Када је реч о боравку страних студената на департману за психологију, у односу на пре 7 или 10 година ситуација је знатно боља, али ипак не досеже жељени ниво. Само двоје студената са Интернационалног Словенског Универзитета из Битоља, Северне Македоније, похађало је наставу на департману, с обзиром на то да су ови кандидати имали адекватан ниво познавања српског језика.

На основу разматрања ове групе индикатора могло би се констатовати да су међународни пројекти у којима је департман за психологију учесник, партнер, иницијатор или реализатор највећи извор студентске мобилности. Два главна предуслова за пријављивање студената на програме мобилности су: висина стипендије и познавање страног језика. Већ из овог предуслова јасно је да треба порадити на развијању вишег нивоа језичке компетентности студената како би овај број убудуће увећали. Са друге стране, број студената из иностранства који

похађају наставу на департману није на задовољавајућем нивоу (бар не према критеријумима које је Факултет себи поставио) што би значило да у будућности треба више поради на промоцији студијског програма, али пре свега, омогућити да се настава одвија на страном језику. Можда би се решење могло наћи у изради посебних програма који ће бити намењени искључиво студентима са страних универзитета, или креирању билингвалних програма.

Враћајући се на квантитативне показатеље, за критеријум напредовања и квалитета студената добро је сагледати и њихову пролазност на испитима у оквиру појединачних студијских програма. Заправо, у оквир анализе свакако треба узети појединачне индикаторе попут дужине студирања, просечне оцено дипломираних студената и просечне оцено студената на испитима. Ови индикатори указују да је добар квалитет студената значајна снага Департмана за психологију. Предности новог система студирања огледају се у значајној редукцији дужине студирања, посебно када се говори о студентима који студирају о трошку државе. Према подацима стручне службе, просечно трајање студирања у претходне три године је на сасвим задовољавајућем нивоу (Прилог 4.10.), а значајне информације нуде и подаци о напредовању студената који се тичу стопе успешности (Табела 8.2).

Такође, анализом је добро обухватити други индикатор успеха ученика – просечну оцено дипломираних студената у току студија. Поређењем са претходним годинама, посебно са годинама из претходног акредитационог циклуса, може се рећи да су резултати у великој мери слични. Рецимо, анализа просечних оцена буџетских студената протеклих година (Прилог 4.11.) говори о веома задовољавајућем нивоу успеха на ОАС психологије. Овакви резултати дају потврду високог квалитета студената који уписују студијски програм психологије, а који сваке године привлачи велики број кандидата са високим просеком из средње школе. Поред горе описаног високог квалитета самих студената, ови подаци говоре и о постојаности, стабилности и добро успостављеној пракси оцењивања наставника и сарадника, сагласној квалитету студената.

Департман за психологију има утврђене поступке за одобравање, праћење и контролу програма студија. Системом обезбеђења квалитета установе прописано је периодично разматрање и процењивање како структуре, тако и садржаја и исхода студијског програма. Ове поступке спроводи Веће департмана и Комисија за унапређење квалитета Филозофског факултета. Основни оријентир процене чине Стандарди прописани од стране Националног савета за високо образовање. Анализа и евалуација квалитета студијских програма у овом циклусу самовредновања обухватила је неколико аспеката:

- (1) усаглашеност структуре, садржаја и исхода студијског програма са званично утврђеним стандардима за акредитацију Националног савета; доступност и јавност информација о структури, садржају, циљевима и исходима студијског програма;
- (2) усаглашеност исхода учења са предметима унутар студијског програма у погледу компетенција и квалификација које студенти стичу завршетком студијског програма; спецификовање начина евалуације знања и вештина студената у складу са описаним исходима учења;
- (3) усаглашеност структуре ЕСПБ бодова и реалног радног оптерећења студената;
- (4) успешност и напредовање студената; квалитет студената; услови за упис нових студената и квалитет нових студената; и
- (5) могућност даљег школовања и запошљавање свршених студената.

Процењивање наведених аспеката квалитета студијског програма обављено је анализирањем информација и података прикупљених на бази евиденције стручних служби Факултета, извештаја стручних тела и органа Факултета, и спроведеним анкетирањем студената и свршених студената. Анализу и процену вршили су наставници и сарадници у стручним органима факултета, Веће департмана за психологију и Комисија за унапређење квалитета. Партиципација студената у осигурању и процени квалитета студијског програма постигнута је њиховим чланством у Комисији за унапређење квалитета, односно самом Центру за унапређење квалитета али и осталим телима осигурања квалитета. Одређене активности које се тичу квалитета студијског програма студенти предузимају и унутар Студентског парламента попут дискусија и предлагања мера за унапређења квалитета, анализирања ефикасности студирања, подстицањем научноистраживачког рада итд.

Мере и поступци спровођења контроле студијског програма се врше кроз: евалуирање студената на почетку сваког семестра а које је у надлежности Центра за унапређење квалитета у коме значајну улогу играју представници студентског Парламента, као и кроз примену *Правилника о основним академским студијама* (<https://www.filfak.ni.ac.rs/preuzimanje/send/4-pravilnici/81-pravilnik-oas>), *Правилника о условима наставка студирања у складу са Законом о високом образовању* (<https://www.filfak.ni.ac.rs/preuzimanje/send/4-pravilnici/91-pravilnik-nastavak-studija>), *Правилника о стручној пракси у васпитно-образовним установама* (<https://www.filfak.ni.ac.rs/preuzimanje/send/4-pravilnici/79-pravilnik-np-studenata>).

Филозофски факултет уско сарађује и са Националном службом за запошљавање која пружа информације о потребама тржишта рада и потражњи за профилима који би потенцијално могли да буду школовани на факултету, конкретно, на самом департману за психологију. Департман је, такође, своје будуће активности усмерио ка директном умрежавању са различитим привредним субјектима и организацијама који, свако из свог угла и врсте делатности, изражава потребу за квалификованим стручним кадром. И поред тога, департман се труди да развије што чвршћу мрежу сарадника (међу којима су и свршени студенти) како би своје будуће активности на испитивању потреба струке а у циљу усаглашавања студијског програма и исхода учења према компетенцијама неопходним струци и области студија у савремено доба још више развила. С тим у вези, чланови Већа департмана своја тренутна ангажовања усмерили су ка изради плана умрежавања запослених колега, односно, свршених студената, као и праћења њиховог напредовања. Примера ради, наставници и сарадници Департмана за психологију у почетној фази идеје умрежавања са својим бившим студентима иницирали су неколико семинара намењених психолозима који раде као стручни сарадници или наставници у основним и средњим школама (<https://www.filfak.ni.ac.rs/vesti/item/1441-veliko-interesovanje-nastavnika-i-strucnih-saradnika-za-seminar-nasa-istinska-ljubav-pametni-telefon>). Између осталог, добар део промотивних активности усмерених ка свршеним средњошколцима, потенцијалним студентима, департман за психологију реализује уз знатно учешће својих бивших студената. Једна таква активност јесте у организовање стручне трибине <https://www.filfak.ni.ac.rs/vesti/item/1101-nedelja-departmana-za-psihologiju-sa-psihologijom-na-ti> чији су учесници били искусни психолози, бивши студенти Департмана за психологију. Дакле, на различите начине Департман за психологију остварује контакт са својим бившим студентима, прати и подржава њихов даљи професионални раст и развој, а ово је само један од низа активности којима се осигурава повезаност са професијом али и испитивање потреба струке и тржишта.

Све неопходне информације о студијском програму Департмана за психологију јавно су и транспарентно постављене. Поред електронске и штампане верзије Информатора, јавна доступност информација о студијском програму пружена је и путем званичног сајта Факултета (<https://www.filfak.ni.ac.rs/studije/osnovne/psihologija>). У последње две године, Департман за психологију под организацијом Филозофског факултета интензивно ради на организовању и спровођењу серије промотивних активности и представљању студијских програма не само будућим студентима, него и широј јавности. Циљ ових активности, поред указивања на предности студирања, јесте и стварање што потпуније слике о овом студијском програму, и различитим услугама

које нуди. Поред посета средњим школама, департман је своје студенте, наставнике и сараднике представљао организовањем Дана отворених врата Факултета, организовањем дана департмана, учешћем на сајмовима образовања, учешћем на фестивалима науке, отварањем страница департмана на друштвеним мрежама, осмишљавањем и снимањем видео клипова јавно доступних на различитим платформама, и многе друге.

Такође, услови и поступци који су неопходни за завршавање студија и добијање дипломе одређеног нивоа студија су дефинисани и доступни јавности, нарочито у електронској форми, и усклађени су са циљевима, садржајима и обимом акредитованог студијског програма. Студијски програм Департмана за психологију има јасно дефинисане услове и поступке за упис и завршавање студија, као и стицање дипломе одређеног нивоа студија. У том смислу добро је поред већ споменутих Правилника о основним студијама навести и: *Правилник о рангирању студената на основним и докторским академским студијама* бр.311/1-2-01 од 11.10.2017. (Прилог 4. 12.), *Правилник о полагању пријемног испита и упису кандидата* бр. 286/1-6-01 од 3.10.2018. (Прилог 4.13.).

SWOT анализа:

+++ - високо значајно, ++ - средње значајно, + - мало значајно, 0 – без значајности

Предности	Слабости
-----------	----------

<ul style="list-style-type: none"> * студијски програм акредитован је у законским роковима +++ * Потпуна усаглашеност циљева и садржаја студијског програма и исхода учења +++ * Циљеви студијског програма усклађени су са циљевима учења +++ * Усаглашеност ЕСПБ оптерећења са активностима учења нужним за достизање жељених исхода +++ * Радно оптерећење студената не прелази максимални оквир (уравнотежена је расподела обавезних и изборних предмета, и између кључних предмета на студијском програму) +++ * Адекватно и континуирано вредновање предиспитних обавезао пружа наставнику објективнију слику о усвајању исхода учења +++ * Међусобна усаглашеност исхода учења и компетенција свршених студената на бази дескриптора квалификација +++ * Систем оцењивања заснован је на мерењу исхода ++ * Висока способност функционалне интеграције знања и вештина +++ * Континуирано осавремењивање студијског програма +++ * Висока заинтересованост кандидата за студијски програм +++ * Развијени су поступци за праћење квалитета студијског програма +++ * Квалитетно осмишљен студијски програм доприноси пријави већег броја кандидата за упис на студије што даје прилике за селекцију квалитетнијих кандидата +++ * Потпуна доступност информација о завршном раду и стручној пракси +++ * Сва усвојена документа о студијском програму присутна су на званичној страници факултета +++ 	<ul style="list-style-type: none"> * Анкетирање послодаваца чији су запослени завршили Департман за психологију ++ * Департман још увек нема довољно развијену повезаност са дипломираним студентима ++ * Неразвијен систем добављања информација од послодаваца о компетенцијама свршених студената ++ * Развијање програма мобилности студената ++ * Подстицање боравка страних студената на Департману +++ * Студијски програм ретко уписују кандидати из иностранства ++ * Недовољна заступљеност стручне праксе +++ * Демотивисаност студената да конкуришу за програме размене студената услед недостатка финансијских средстава или језичких баријера ++ * Веома је мали број студената који користе програме мобилности за боравак на Департману +++ * Департман, не нуди курсеве на страном језику (енглеском) за студенте изван граница Републике Србије
---	--

* Реално је процењен број потенцијалних студената за који су акредитовани студијски програми +++

* Квалитет студената Департмана чини их конкурентним на програмима стипендирања и финансијску подршку за слушање семестра у иностранству ++

Могућности	Опасности
<ul style="list-style-type: none"> * Умрежавање са професионалним/ стручним удружењима ++ * Праћење професионалног развоја бивших студената ++ * Јачање континуиране сарадње са бившим студентима департмана +++ * Конципирање модула у складу са постојећим потенцијалима и ресурсима Факултета али и Департмана ++ * Прикупљање података о индивидуалним активностима наставника и сарадника на пољу унапређења квалитета наставе +++ * Израда плана мера које би допринеле дужини студирања у предвиђеним оквирима ++ * Постављање ставова свршених студената и послодаваца у фокус будућих промена студијског програма ++ * Адаптирање стручне праксе сходно потребама струке +++ * Увођење страних језика од почетних нивоа у изборне блокове од самог почетка студија ++ * Јачање мотивације студената за активнији приступ предметима са других департмана, превасходно оних који су усмерени на стицање педагошких и методичких компетенција ++ * Департман поседује капацитете за укључивање у програме мобилности студената како би био атрактиван студентима региона и из иностранства +++ 	<ul style="list-style-type: none"> * Додатна оптерећења стручних служби административним пословима ++ * Незаинтересованост одређеног дела наставног особља на пољу унапређења квалитета наставе ++ * Економска криза и неадекватна материјална ситуација ограничавају избор студијског програма сходно финансијској ситуацији мање према атрактивности и квалитету ++ * Пратећи логистички и институционални проблеми који потичу са Универзитета као носиоца међународне сарадње и мобилности студената + * Изостајање адекватне финансијске подршке од стране државе за одређене активности које иду уз мобилност студената ++ * Недовољна мотивисаност редовних и дипломираних студената да искажу своја мишљења о квалитету студијског програма ++ * Недовољна мотивисаност послодаваца да искажу своја мишљења о компетенцијама дипломираних студената ++

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 4:

На темељу анализе студијског програма основних академских студија психологије, урађене сходно утврђеном *Правилнику о стандардима и поступку за акредитацију високошколских установа и студијских програма*, може се констатовати да они испуњавају Стандард 4.

Измењен, допуњен и креиран програм основних студија настао је као резултат сталног критичког преиспитивања постојећег наставног програма и као израз интенције департмана за психологију да достигне највиши ниво квалитета студијског програма и компетенција дипломираних студената. Ипак, и поред вредних ресурса и прикупљених информација, још увек постоји простор у коме департман може деловати и даље се развијати. С тим у вези могло би се даље усмеравати ка: (1) Проширивању инфраструктуре за прикупљање повратних информација од послодаваца, представника Националне службе за запошљавање и других одговарајућих стручних организација и удружења о компетентности дипломираних студената, (2) Континуираном раду на усавршавању квалитета наставе уважавањем мишљења послодаваца, редовних и дипломираних студената, (3) Унапређивању мобилност студената јачањем постојећих сарадњи и уговарањем нових партнерских односа, (4) Интензивирању бодовања ваннаставних активности студената са циљем мотивисања студената за рад у области контроле квалитета, (5) Иницијативности у креирању програма који би били атрактивни студентима из региона и других страних високошколских установа, билингвалних студијских програма, или специјализованих програма на неком од светских језика а који би привукли студенте из иностранства.

Показатељи и прилози за стандард 4:

Табела 4.1. Листа свих студијских програма који су акредитовани на високошколској установи од 2011. године са укупним бројем уписаних студената на свим годинама студија у текућој и претходне 2 школске године

Табела 4.2. Број и проценат дипломираних студената (у односу на број уписаних) у претходне 3 школске године у оквиру акредитованих студијских програма. Ови подаци се израчунавају тако што се укупан број студената који су дипломирали у школској години (до 30. 09.) подели бројем студената уписаних у прву годину студија исте школске године. Податке показати посебно за сваки ниво студија.

Табела 4.3. Просечно трајање студија у претходне 3 школске године. Овај податак се добија тако што се за студенте који су дипломирали до краја школске године (до

30.09.) израчуна просечно трајање студирања. Податке показати посебно за сваки ниво студија.

Прилог 4.1. Анализа резултата анкета о мишљењу дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења.

Прилог 4.2. Анализа резултата анкета о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца.

Стандард 5: Квалитет наставног процеса

Квалитет наставног процеса обезбеђује се кроз интерактивност наставе, укључивање примера у наставу, професионални рад наставника и сарадника, доношење и поштовање планова рада по предметима, као и праћење квалитета наставе и предузимање потребних мера у случају када се утврди да квалитет наставе није на одговарајућем нивоу.

Опис

Квалитет наставног процеса свих студијских програма на Филозофском факултету у Нишу, укључујући и програм основних академских студија Психологије, регулише се Статутом, правилницима, као и Стратегијом обезбеђивања квалитета.

У циљу постизања и одржавања квалитета наставног процеса, план извођења наставе (предавања и вежби) познат је пре почетка одговарајућег семестра. Распоред часова предавања и вежби усклађује се потребама студената узимајући у обзир број часова у току радног дана и радне недеље, усклађеност распореда часова предавања и вежби као и усклађеност распореда часова са бројем студената по групама. У складу са просторним и временским ресурсима, задужени за формирање распореда имају циљ да направе што је могуће компактнији распоред. Избегава се да студенти имају велике паузе између различитих предавања и вежби, као и евентуална преклапања изборних предмета. Распоред часова објављује се на почетку семестра на интернет презентацији Факултета (<https://studenti.filfak.ni.ac.rs/nastava/raspored-casova>) и на огласној табли Психологије. Наставници и сарадници доступни су студентима за консултације у терминима који се објављују на вратима кабинета наставника и сарадника и на сајту Факултета (<https://www.filfak.ni.ac.rs/nastavno-osoblje/psihologija>). Термини консултација ажурирају се на почетку сваког семестра. Распоред полагања испита за све испитне рокове сачињава се на почетку академске године и објављује на интернет презентацији Факултета (<https://studenti.filfak.ni.ac.rs/ispiti/rasporedi>) и огласној табли Психологије. Наставници и сарадници у обавези су да наставу изводе по утврђеном распореду, поштујући и остале обавезе повезане са наставним процесом, а које су дефинисане Правилником о основним академским студијама (<https://www.filfak.ni.ac.rs/preuzimanje/send/4-pravilnici/81-pravilnik-oas>).

На студијском програму ОАС Психологије настава је организована у облику теоријских предавања, практичних вежби и стручне праксе, а њихов однос је балансиран с обзиром на исходе учења, што је доказано у процесу акредитације студијског програма. Тако конципирана настава подстиче студенте на интерактивност, размишљање и креативност, самосталност у раду и примену

стечених знања. Развијање интерактивних и практичних компетенци подстиче се у оквиру свих појединачних предмета разноврсним методичким поступцима и видовима интерактивне наставе. Међу њима се могу издвојити: припреме и реализација презентација и извештаја, израда пројеката, дискусије, играње улога, групни рад, дебате, рад у паровима, претраживање веб извора, израда генограма, вођење интервјуа, овладавање применом инструмената за процену различитих психолошких карактеристика и слично.

За стицање практичних и интерактивних компетенци посебно је важно ангажовање студената на практикуму у оквиру педагошких, психолошких, дидактичких и методичких предмета и обавезне стручне праксе. Обављањем стручне праксе у трајању од три недеље студенти се упознају са пословима које обављају психолози у различитим организацијама, установама и институцијама и оспособљавају се за самостално обављање једноставнијих послова. Да би таква стручна пракса била реализована, Филозофски факултет у Нишу потписао је низ уговора о сарадњи са предшколским установама, основним и средњим школама на територији града Ниша и шире, као и са многобројним установама здравствене и социјалне заштите као што су: Клинички центар Ниш, Специјална психијатријска болница Горња Топоница, Центар за дневни боравак деце и омладине ометене у развоју „Мара“, Дом за децу и омладину „Душко Радовић“, Центар за социјални рад „Свети Сава“, Завод за васпитање деце и омладине, као и са многим другим.

Поред развијања практичних и интерактивних компетенци кроз обавезне активности садржане у наставном програму, студенти имају могућност укључивања и у ваннаставним активностима као што је учествовање у раду Психолошког саветовалишта за студенте (<https://sr.rs.facebook.com/psiholoskosavetovalistezastudente>).

У циљу обезбеђивања доступности и транспарентности наставног плана студијског програма Психологије, силабуси свих наставних предмета доступни су на сајту Филозофског факултета где се редовно ажурирају (https://drive.google.com/drive/u/0/folders/1MV6-0iCrd-ysTgV_uMCGhnzR4UQeZBR0) Без обзира на то, на почетку семестра, сви наставници су у обавези да студенте упознају са планом рада на конкретном предмету и спецификују следеће податке:

- Назив и статус предмета, фонд часова, број ЕСПБ, имена наставника и сарадника који изводе наставу на датом предмету, услове за слушање курса и полагање испита;
- Садржај и структуру предмета;
- Циљеве и исходе предмета;
- План и распоред извођења наставе и вежби по наставним недељама;
- Опис предиспитних активности;

- Начин оцењивања предиспитних активности и испита;
- Списак обавезне и допунске литературе.

За постизање и одржавање квалитета наставног процеса задужена је Комисија за унапређење квалитета, чији је један члан и представник Департмана за психологију (<https://www.filfak.ni.ac.rs/organizacija/centar-za-unapredjenje-kvaliteta>). Праћење квалитета наставног процеса обезбеђује се путем студентске евалуације, односно, редовног семестралног анкетирања студената. Анкете праве чланови Комисије за унапређење квалитета, а попуњавају је студенти, два пута годишње, односно, након сваког одслушаног семестра. Студенти оцењују појединачно рад наставника и сарадника који су били ангажовани на предметима у датом семестру. Извештаје о резултатима анкетирања, *Комисија за унапређење квалитета* доставља на разматрање декану, продеканима, оцењиваним наставницима и сарадницима појединачно и већима департмана. У случају лоших оцена или неповољних коментара или жалби студената, Управа Факултета позива одговарајуће наставнике на разговор ради уклањања пропуста или недостатака у настави. Комисија за унапређење квалитета може креирати и друге корективне мере које би могле дати позитиван ефекат у областима у којима су утврђене мањкавости (упућивање на потребно усавршавање, организовање усавршавања и сл.).

Садржај курикулума предмета, као и наставне методе, одговарају постизању циљева студијског програма и исхода учења, што је верификовано процесом успешне акредитације. У студијском програму ОАС Психологије постигнута је повољна пропорција различитих типова курсева и одговарајући баланс са исходима учења, што је доказано процесом успешне акредитације. Курикулум основних академских студија Психологије **за стицање** првог степена високог образовања и стручног назива Дипломирани психолог, организован је у виду четворогодишњих студија **(8 семестара, 60 ЕСПБ по студијској години, укупно 240 ЕСПБ)**. Свака студијска година организована је у два семестра. Сви предмети су једносеместрални. У курикулуму је дата листа обавезних и изборних предмета по семестрима, недељни фонд часова **активне наставе** (предавања, вежбе) и број ЕСПБ бодова сваког предмета. **Студијски програм има** укупно 53 курса од којих сваки студент слуша 43 обавезна и 10 изборних. Садржај наставе на овом студијском програму обухвата већи број обавезних курсева из различитих области психологије подељених на **академско опште-образовне предмете** (физиолошке основе психичких процеса 1 и 2), **теоријско-методолошке** (увод у психологију, основе психолошке статистике, историја психологије, методологија психолошких истраживања 1 и 2, психологија учења 1 и 2, основе психологије личности,

квалитативна истраживања у психологији, школе и правци у психологији), **научно-стручне** (сензорни процеси, перцепција, мотивација и емоције, теорије когнитивног развоја, теорије емоционалног развоја, општа и посебна психопатологија, теорије личности, основи социјалне психологије, теорије развојне психопатологије, психопатологија детињства и младости, психологија породице, психологија одраслог доба и старења, психофизиологија рада и психологија уметности), као и **стручно-апликативне предмете** (мултиваријантна статистика, психометрија, увод у клиничку психологију, основи педагошке психологије, психологија менталног здравља, социјална перцепција, психолошко саветовање, психологија рада, увод у психотерапију, клиничка психодијагностика, психологија маркетинга, психологија менаџмента, психологија наставе). Групе **изборних курсева**, такође усклађених са наведеним модалитетима група обавезних предмета, обухватају курсеве из непсихолошких али сродних научних области (увод у филозофију, основи социологије, социокултурна антропологија, демографија партнерства и рађања, религије савременог света, педагогија, информатика, социологија образовања, породична педагогија, социологија морала, методика наставе друштвено-хуманистичких наука, социологија старења, филозофија науке и технике, страни језици и српски језик) као и курсеве из области психологије (принципи психолошког тестирања, кроскултурална адаптација психолошким мерних инструмената, културно историјска психологија, академско писање у психологији, психологија самства, музика и медији, психологија у заједници, психологија морала, невербална комуникација, психологија религије, психологија стваралаштва, психодијагностика деце, психологија медија, психолингвистика, увод у психологију интернета). Студенти обављају и **стручну праксу** у трајању од три радне седмице у установама и организацијама у којима раде психолози и на основу обављене стручне праксе стичу 6 ЕСПБ.

Овако дефинисани предмети обезбеђују високу усклађеност са исходима учења. Пропорција различитих типова курсева омогућава да студент након реализације студијског програма покаже: 1. Свеобухватно знање и разумевање предмета, основних метода, развоја и актуелног статуса психологије као науке и струке, 2. Разумевање психолошких појмова, ширих и ужих теоријских система, 3. Познавање и разумевање принципа и фактора психичког развоја човека као и познавање области примењених грана психологије и њиховог односа са психологијом као науком, 4. Познавање основних инструмената и техника научног истраживања у психологији, 5. Познавање основних психометријских принципа, 6. Познавање статистичких процедура и разумевање улоге статистике у психологији. 7. Разумевање резултате истраживања објављених у стручној литератури, 8.

Самосталност у праћењу и евалуирању свог раду складу са професионалним етичким кодексом, 9. Препознавање потребе за континуираном едукацијом.

Наставне методе (интерактивна настава, дискусије, рад у малим групама, израда семинарских радова, практична примена тестова и сл.) примењују се у складу са природом предмета унутар курикулума, његовим циљевима и исходима. Тако, код наставних предмета чији исходи учења подразумевају већи степен примене стечених знања (стручно-апликативни) доминирају практичне интерактивне методе, док у групи општеобразовних предмета преовладавају текст метода и метода анализе. Као илустративан пример може послужити курикулум за предмет *Клиничка психодијагностика*. Предмет припада стручно-апликативној групи предмета.

Студијски програм/студијски програми: Основне академске студије психологије
Врста и ниво студија: Основне академске студије
Назив предмета: Клиничка психодијагностика
Наставник (Презиме, средње слово, име): Димитријевић Д. Бојана
Статус предмета:обавезан
Број ЕСПБ:4
Услов:
Циљ предмета Упознавање студената са основним теоријским и практичним концептима дијагностичког рада, техникама за процену личности, интелигенције и специфичних способности и дефицита; интегративним закључивањем, пољима примене и селекцијом батерије и тестова сходно захтевима психолошке експлорације. Оспособљавање студента за разумевање и анализу предмета експлорације, примену техника за психодијагностичку процену, тумачење и евалуацију добијених резултата, креирање интегралног психолошког налаза.
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан за: - Процену интелектуалних способности, анализу и синтезу података и доношење закључка, - Процену карактеристика личности, - Процену социјалне и емоционалне зрелости, - Процену неуропсихолошких дефицита, - Процену специфичних способности, - Компетентну и професионалну израду психолошког налаза
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Дијагностички досије случаја. 2. Дијагностички интервју. 3. Опсервација и процена понашања. 4. Студија случаја и психодијагностички тестови. 5. Клиничка процена. 6. Психодијагностичка процена интелигенције. 7. Процена интелектуалне ефикасности. 8. Основи неуропсихолошке процене. 9. Самоопис у оквиру процене личности. 10. Дијагностичка процена Ја. 11. Пројективне технике. 12. Тестови недовршених реченица. 13. Тест тематске аперцепције. 14. Основи форензичке психодијагностике. 15. Психолошки налаз и мишљење <i>Практична настава:</i> Вежбе у оквиру којих се очекује овладавање применом тестова, натуралистичких и психотехничких метода клиничке психолошке експлорације, начини обраде и интерпретације тестовних резултата, квалитативна и квантитативна анализа и интеграција тестовних резултата у психолошки налаз и мишљење; самостална израда клиничког досијеа у раду са хоспитализованим пацијентом у клиничкој установи.
Литература <ul style="list-style-type: none"> Бергер, Ј (2004) .«<i>Психодијагностика</i>», Завод за уџбенике и наставна средства, Београд (стр.292-332; 406-425; 452-481; 516-549) Биро, М., Бутоло, В. (2003) «<i>Клиничка психологија</i>»; Футура публикације, Нови Сад (стр. 79-239) Биро, М., Бергер, Ј., Хрњица, С. (1990) «<i>Клиничка психологија</i>»; Научна књига, Београд (194-265;

292-303; 420-433; 464-474)				
• Бергер, Ј., Митић, М. (2007) «Увод у клиничку психологију»; ЦПП, Београд (стр. 77-113; 147-199)				
Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 2	Вежбе: 2	Други облици наставе: Пракса уз реализацију клиничког досијеа	Студијски истраживачки рад:	
Методе извођења наставе				
Предавања, вежбе, практична примена тестова, самосталан психодијагностички рад				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	10	писмени испит		30
практична настава	10	усмени испт		30
колоквијум-и	10		
клинички досије	10			

На приказаном примеру може се уочити да је пропорција различитих типова наставе (предавања, вежбе, стручна пракса) балансирана у односу на исходе студијског програма као и исходе учења наведеног предмета. Исходи учења у овом силабусу највећим делом усмерени су на стицање виштина процене различитих аспеката психолошког функционисања. Овако дефинисани исходи усклађени су са садржајем теоријске наставе. Вежбе адекватно прате наставне јединице и усмерене су на стицање практичних вештина за овладавање различитим облицима процене. Кроз обављање праксе стечено знање на крају се примењује у самосталној изради клиничког досијеа. Методе извођења наставе и начин оцењивања знања кроз предиспитне обавезе и завршни испит, такође су усклађени са дефинисаним циљевима и исходима учења. Исходи учења на овом предмету повезани су са исходима учења на студијском програму: познавање основних инструмената и техника научног истраживања у психологији и познавање основних психометријских принципа.

У циљу подизања квалитета наставног процеса, Филозофски факултет као и Департман за психологију подстиче наставнике и сараднике на унапређење стручних компетенција кроз подстицање стручног и научног усавршавања, учешћа на научним скуповима, кроз подршку за конкурисање за пројекте и избором најбољих кандидата на места сарадника и наставника. Такође, подизању квалитета наставног процеса доприноси и организовање стручних семинара, округлих столова, промоција књига, гостовања еминентних професора, предавања по позиву, студијски боровци и др. Наставници и сарадници имају подстицај за што квалитетније извођење наставе и самом чињеницом да је позитивна оцена наставника и сарадника од стране студената неопходна за избор у звање наставника и сарадника, а према *Правилнику о начину и поступку заснивања радног односа и стицању звања наставника Универзитета у Нишу*. Резултати ових активности се прикупљају, усвајају и објављују кроз Годишњи извештај о раду Комисије за обезбеђивање квалитета (Прилог; овај и следећи прилози се, због

обима, налазе се засебном фолдеру), Годишњи Извештаја о раду Филозофског факултета (Прилог), Годишњи извешај о научноистраживачком раду (Прилог). Такође, Факултет израђује и План активности за наредну школску годину (Прилог) и исти усваја на седници Наставно-научног већа.

Квалитет наставе, рад наставника и сарадника и њихов коректан и професионалан однос према студентима прати продекан за наставу у сарадњи са шефом Службе за наставу и студентска питања и по потреби предузима корективне мере.

SWOT анализа елемената стандарда 5

+++ - високо значајно, ++ - средње значајно, + - мало значајно, 0 – без значајности

Предности	Слабости
<ul style="list-style-type: none"> * Наставници и сарадници Департмана за психологију поседују висок степен научно-стручне компетентности за квалитетно обављање посла (+++) * Све информације о терминима и плановима реализације наставе (распоред часова), распореду полагања испита и терминима консултација наставника и сарадника објављени су на интернет страници Факултета (+++) * Методе наставе и учења усаглашене су са дефинисаним исходима учења (++) * Наставни рад се заснива на интерактивном учешћу студената у наставном процесу (++) * Информације о студијским програмима, плану и распореду наставе доступне су на огласним таблама Факултета и на сајту Факултета и уредно се ажурирају, транспарентне су и пружају јасне и прецизне актуелне информације (+++) * Системски се прати квалитет наставе и предузимају се корективне мере за његово унапређење (++) 	<ul style="list-style-type: none"> * Недовољно коришћење савременијих метода у процесу подучавања (пр. интерактивна табла, апликације као што је гугл учионица) (++) * Недовољна посвећеност дела наставника организовању ваннаставних активности за студенте (++) * Недостатак простора и опреме за спровођење сложенијих истраживања и психолошких експеримената (+++)
Могућности	Опасности
<ul style="list-style-type: none"> * Реализација различитих пројеката за континуирано и систематско усавршавање наставника и сарадника (+++) * Повећање мобилности наставника, сарадника и студената (++) * Опременање учионица и лабораторије за експериментална истраживања 	<ul style="list-style-type: none"> * Ниска мотивисаност појединих наставника за увођење нових метода у наставу и организовање различитих врста активности за студенте, у оквиру курсева или ваннаставних активности (+++) * Недостатак финансија за модернизацију наставног процеса (++)

савременим средствима за рад (++) * Унапређивање сарадње са образовним и специјализованим институцијама у циљу побољшања практичних компетенција студената (+++)	
---	--

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 5

Имајући у виду наведене слабости и опасности приказане у SWOT анализи могли би се издвојити одређене мере и активности за унапређење квалитета наставног процеса

- (1) Омогућити подучавање наставника и сарадника у области коришћења савремених технологија у наставном процесу
- (2) Обезбедити едукацију наставника и сарадника за коришћење интрнет апликација које могу осавременити наставни процес
- 3) Подстицати наставнике и сараднике на осмишљавање ваннаставних активности за студенте
- 4) Обезбедити додатни простор и материјал за рад неопходан за реализацију психолошких истраживања и експеримената

Прилог 5.1. Анализа резултата анкета студената о квалитету наставног процеса

Прилог 5.2. Процедуре и поступци који обезбеђују поштовање плана и распореда наставе. <https://studenti.filfak.ni.ac.rs/ispiti/rasporedi>

Прилог 5.3. Доказ о спроведеним активностима којима се подстиче стицање активних компетенција наставника и сарадника

Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника

На Департману за психологију на Филозофском факултету у Нишу у сталном радном односу је тренутно 18 наставника, од тога 8 у звању редовних професора, 4 наставника у звању ванредног професора, 6 наставника у звању доцент. Један наставник је ангажован по уговору (Прилог 7.1. Списак наставника). Када је реч о сарадницима, на Департману је запослено 9 сарадника у звању асистента (од чега је троје на замени) и два истраживача приправника (Прилог 7.2. Списак сарадника).

Детаљне информације о наставном особљу Департмана за психологију су доступне на интернет страници Факултета (<https://www.filfak.ni.ac.rs/nastavno-osoblje/psihologija>). Поред основних података о предметима наставника, времену консултација и контакт подацима, за сваког наставника доступна је и Књига наставника/сарадника у којој су обједињене биографија и библиографија, као и релевантне информације о едукацијама, учешћу на пројектима, броју радова на ССЦИ листи и индекс цитираности. На профилу наставника налази се и линк који води до апликације НПАО – Научне публикације и уметничке референце академског особља Универзитета у Нишу.

Наставни кадар који честује у реализацији студијског програма ОАС Психологија је изузетно квалитетан што се може видети на основу стручних компетенција и научне продуктивности наставног особља, са једне стране и процењеног квалитета наставе од стране студената, са друге. Квалификован и компетентан наставни кадар обезбеђује се пажљивим планирањем и избором на основу јавног поступка, стварањем услова за перманентно усавршавање, провером квалитета њиховог рада на основу високих критеријума који вреднују успешност извођења наставе и стручност у области научно-истраживачког рада.

Квалификације наставног особља одговарају образовно-научном пољу и нивоу њихових задужења, а број ангажованих наставника и сарадника одговара потребама студијског програма. На Департману за психологију је само један наставник ангажован са друге високошколске установе, тачније Медицинског факултета у Нишу због природе предмета (Физиолошке основе психичких процеса 1 и 2), док су сви остали наставници и сарадници запослени на неодређено (изузев замена) са 100% радног времена на Факултету. Наставни кадар је довољан да покрије укупан број часова теоријске и практичне наставе (предавања, консултације, вежбе) на студијском програму, тако да наставник остварује просечно 180 часова активне наставе годишње, а сарадници остварују просечно 300 часова активне наставе годишње, при чему се поштују критеријуми за број

студената у групама за различите видове наставе. У прилогу се налази План извођења наставе и распоређивања наставника у текућој школској години (План извођења наставе и распоређивања наставника 2019-2020)

Један од основних предуслова испуњености Стандарда 7 налази се у начину избора наставника и сарадника. Критеријуми за избор и заснивање радног односа наставника и сарадника предвиђени су *Законом о високом образовању, Препорукама Националног савета за високо образовање, Статутом Универзитета, Статутом Факултета, Правилником о условима и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника Универзитета у Нишу, Ближим критеријумима за избор у звања наставника Универзитета у Нишу* (пречишћен текст, од 28.02.2020.), *Правилником о условима, начину и поступку стицања звања у заснивања радног односа сарадника Филозофског факултета у Нишу, Правилником о избору у звања сарадника Филозофског факултета у Нишу* (пречишћен текст, од 23.01. 2019.), *Правилником о допунском раду наставника* и другим релевантним актима (Прилог). Ближи услови за избор у звања у пољу друштвено-хуманистичких наука утврђени су *Ближим критеријумима за избор у звања наставника Универзитета у Нишу* и наведеним правилником. Притом, квантификација резултата темељи се на одредбама важећег *Правилника о поступку, начину вредновања и квантитативном исказивању научноистраживачких резултата истраживача* („Службени гласник Републике Србије“, бр.24/2016 и 21/2017. Прилог ММ). *Кодекс професионалне етике Универзитета у Нишу* (Прилог) и на њему базиран *Правилник о стандардима и поступцима обезбеђења квалитета* (Прилог) ставља акценат и на одређене (личне) квалитете наставника и сарадника, као што су праведност, објективност и кооперативност.

Поступак избора у звање и заснивање радног односа наставника или сарадника је јаван и отворен, доступан и подложен испитивању, праћењу и провери како стручне, тако и шире јавности. О испуњености услова за избор академска и шира јавност може се информисати увидом у *Извештаје* којим се наставници и сарадници предлажу за избор у звања, а који су доступни на интернет страници Факултета (<https://www.filfak.ni.ac.rs/izbor-u-zvanja?start=0>). Током процедуре избора Факултет следи и поштује прописане услове и поступке (поштовања изборне процедуре и временског трајања), а у складу са Законом, вреднују се сва четири аспекта рада наставника – резултати научноистраживачког рада, ангажовање у развоју наставе и делатности Факултета, резултати педагошког рада наставника или сарадника, и за наставнике, резултати у обезбеђивању научно-наставног подмлатка на Факултету. Индикатори квалитета сваког од ових аспеката јасно су спецификовани одговарајућим правилницима Универзитета и Факултета. При првом избору наставника организује се приступно предавање кроз које стручна комисија посебно вреднује педагошке способности кандидата. Поступци и

услови за избор наставника и сарадника подложни су периодичној измени и усклађивању. Приликом избора у звања и напредовања наставника евалуира се научна конкуренција кандидата која је унапред дефинисана одређеним бројем радова у часописима са СЦИ или ССЦИ листе, публикавањем научне монографије, руковођењем и учешћем на националним и међународним научним пројектима као и менторством на мастер радовима и докторским дисертација. Вредује се и друштвени допринос кроз: руковођење на Факултету и Универзитету; учешће у раду органа и тела Факултета и Универзитета; допринос активностима које побољшавају углед и статус Факултета и Универзитета; учешће у комисијама за избор у звање наставника и сарадника и др. Потпуно су испоштовани и сви остали елементи педагошког рада наставника дефинисани *Правилником о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета*, као што је ангажовање наставника у ваннаставним активностима, учешће у развијању и осавремењивању постојећих курсева на студијским програмима, конципирање и креирање нових наставних предмета, као и учешће у едукативним наставним програмима. Такође, наставници примењују савремене наставне методе, интерактивних и савремене информационо-комуникационе технологије у настави, стално иновирају наставни процес, уважавају индивидуалност сваког студента и успостављају са њима изузетно квалитетне међусобне односе. Важно је истаћи и неговање обостране сарадње наставног особља Департмана са колегама и различитим установама и институцијама (нпр. школе, вртићи, Завод за ментално здравље, Центар за социјални рад и различите индустријске организације – нпр. Леони) при реализацији заједничких циљева и у оспособљавању студената за практични рад. Праћење и оцењивање квалитета научноистраживачке и стручне активности наставника и сарадника се поред процедуре избора у звања, прати и преко Годишњих извештаја о раду и Плана рада за наредну годину, као и њихове усклађености. Ову документацију сваки наставник и сарадник предаје секретару Департмана, Продекану за науку, а затим се усвајају на седници Наставно-научног већа. Процена квалитета наставног особља се обавезно темељи и на мишљењу Студентског парламента, а које је неизоставни део изборне процедуре. Редовно праћење и процењивање педагошког рада наставника врши се и кроз редовне студентске евалуације крајем сваког семестра током академске године. Квалитет педагошког рада наставника и сарадника ангажованих на студијском програму Психологија је на високом нивоу, што потврђују резултати анкетирања студената из више година уназад. Сви наставници и сарадници имају позитивну, и најчешће, врло високу просечну оцену (Прилог 5.1.а Извештај о вредновању педагошког рада наставника у јесењем семестру 2018/2019)

Из свега наведеног, јасно је да се научна, истраживачка и педагошка активност свих наставника на Департману систематски прати, процењује и подстиче, чиме се

постиже задовољавајући ниво квалитета наставника и сарадника и повећава ниво њихових педагошких компетентности.

Конкретно, током претходне године наставници Департмана за психологију учествовали су у различитим активностима којима се јача и даље развија њихов педагошки али и научно-истраживачки рад, као што су: научна и стручна предавања, предавања по позиву јавне трибине, округли столови, студијски боравци наставника и сарадника, семинари, стручне конференције, истраживачки и развојни пројекти (Извештаја о раду ФФ за 2019. годину).

Конкретно, на основу Извештаја о раду, наставници и сарадници Департмана за психологију одржали су већи број акредитованих семинара (Нпр. „Усмеравање online активности ученика“ - семинар акредитован код ЗУОВ-а; „Дете са траумом, од препознавања до помоћи“, „Партнерске и брачне везе: опстанак“, „Процена афективне везаности деце након јасленог узраста“ - акредитовани програми усавршавања професионалаца у социјалном раду. Наставници и сарадници Департмана за психологију били су реализатори следећих трибина током 2019. године: „Партнерство - избор или трансгенерацијски пренос“ и „Кад рода неће да слети“. Поједини чланови наставног особља Департмана за психологију, током 2019. године били су ангажовани у страним пројектима (“The war child - addressing secondary trauma“; „Social trauma in the changing society (STICS)“; „Global Survey: a Cross-Cultural Research Project“; “Strengthening Teaching Competences in Higher Education in Natural and Mathematical Sciences / TeComp, ERASMUS+ Programme). Сарадњу са бројним институцијама (Krasnoyarsk Astafiev State Pedagogical University, European Association of Personality Psychology, Groningen, The Netherlands; International Psychological Applications Conference and Trends.). Поред наведеног, поједини наставници су полазници различитих едукација и тренинга из области психотерапије различитих праваца (трансакциона анализа, психодинамска, породична и когнитивно-бихевиорална психотерапија). Када је реч о научној продукцији Филозофског факултета, неколико последњих година највећи проценат радова објављених у часописима међународног значаја и реферисаних на ССЦИ листи, јесу радови наставника и сарадника Департмана за психологију. Током 2019. године, чланови Департмана за психологију објавили су укупно 107 публикација, од чега 66 међународног значаја, укључујући 6 радова у категорији М23 и једну монографију међународног значаја – М11.

Сви наставници и сарадници имају пуну подршку Факултета у перманентној едукацији и усавршавању кроз студијске боравке, специјализације, учешћем на научним и стручним скуповима, јачањем комуникације између академског особља

и релевантних професионалних удружења. Још неке од бројних мера које делују подстицајно и стимулативно на професионални развој наставног кадра су: континуирано информисање о могућностима за професионални раст и развој наставника и сарадника кроз стручно усавршавање; прибављање адекватне, савремене и квалитетне научне и стручне литературе и развијање могућности за коришћење савремених информационо-комуникационих технологија; иницирање и ширење сарадње са сродним научноистраживачким институцијама, међународним организацијама, амбасадама, и иностраним центрима културе. Поред овога, Факултет издваја део средстава за финансирање научног и стручног усавршавања наставника и сарадника Факултета, према усвојеном Финансијском плану факултета чија се реализација доказује извештајима. Конкретно, сви наставници на Департману за психологију на годишњем нивоу имају на располагању одређен новчани износ за научно-стручно усавршавање, при чему се сваке године посебно стимулишу наставници који су у претходној години имали објављене радове на SSCI листи. Такође, сарадници који су на докторским студијама, подржани су од стране установе финансијским учешћем у плаћању школарине докторских студија.

Као што се може видети у структури наставног особља, сарадници и млади наставници чине готово половину запослених који учествују у реализацији ОАС Психологије. То значи да и на нивоу установе, и на нивоу Департмана постоји свест о важности планирања наставног процеса и укључивања младих у наставу и научно истраживачку делатност, а кроз дугорочну политику квалитетне селекције младих кадрова. На основу велике посвећености и познавања студената, велики број професора на Департману још на основним и мастер студијама подстиче најбоље студенте да упишу виши ниво студија, мастер или докторске академске студије. У оквиру редовних обавезних и изборних предмета, студенти у сарадњи са професорима спроводе истраживања и пишу научна саопштења или чланке, учествују на конференцијама и, тиме се, припремају и мотивишу за научно-истраживачки рад, а уједно и доприносе развоју својих компетенци и богаћењу биографије. Већина студената докторских студија ангажује се кроз научно-истраживачке пројекте, а врло често се ангажују и у настави. Када год то прилике дозвољавају, најчешће по одласку у пензију редовних професора, запошљавају се студенти докторских студија, истраживачи приправници и стипендисти Министарства просвете, науке и технолошког развоја који су, најчешће, и до тада били ангажовани у настави.

Анализа слабости и повољних елемената (SWOT анализа)

Предности (Strengths)	Квантификација процене
Избори наставника и сарадника су јавни, доступни широј јавности.	+++
Усаглашеност поступка, процедура и услова за избор наставника и сарадника са предлогом критеријума Националног савета за високо образовање	+++
Квалитетан наставни и научни кадар.	+++
Праћење и вредновање истраживачких и педагошких способности наставника и сарадника.	+++
Наставни кадар Департмана за психологију је према броју и квалитету усклађен потребама реализације студијског програма.	++
Стална дугорочна политика селекције младих кадрова.	++
Сви наставници и сарадници на Департману имају високе оцене при евалуацији, стално добијају повратну информацију о свом раду и уважавају мишљења студената о свом педагошком раду.	+++
Учешће у домаћим и међународним пројектима и програмима мобилности наставника	++
Подршка усавршавању запослених у земљи и иностранству.	+++
Обострана сарадња наставног особља Департмана са колегама и различитим уставовама и институцијама при реализацији заједничких циљева и у оспособљавању студената за практични рад	++

Слабости (Weaknesses)	Квантификација процене
Недовољно искуство и спремност наставника да се ангажују у проналажењу и пријављивању на јавне позиве међународних пројеката.	++
Недовољно изражена спремност наставника и сарадника за мобилност и усавршавање у иностранству.	++

Могућности (Opportunities)	Квантификација процене
Развијање постојећих облика сарадње и заснивање нових облика сарадње на домаћем и међународном простору	++
Израженије подстицање мобилности наставника и сарадника за стручно и научно усавршавање у земљи и иностранству	++
Коришћење средстава из међународних фондова за стручно и научно усавршавање наставног кадра.	++
Едукација наставника и сарадника о начину проналажења пројеката које финансираних из међународних фондова, о начину пријаве и попуњавања пројектне документације како би се интензивирала међународна сарадња што би све водило унапређењу наставничких	+++

компетенија као и обезбеђивању додатних начина и средстава професионалног усавршавања.	
Укључивање гостујућих професора из земље и иностранства у наставу.	+

Опасности (Threats)	Квантификација процене
Пријем младих сарадника је ограничен што онемогућава пријем већег броја младих сарадника, чијим би се усавршавањем добили квалитетни наставници Факултета.	+
Изазовнији процес публиковања радова у реферисаним часописима у пољу друштвено хуманистичких наука, делом условљен мањим бројем доступних часописа у овој области.	+
Преоптерећеност неких наставника часовима и другим активностима онемогућава њихово адекватно научно и стручно усавршавање	++
Незадовољавајућа економска ситуација и недовољано улагање у научно и стручно усавршавање кадрова	+++

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 7

Иако су захтеви Стандарда 7 испуњени, следеће активности и предложене мере могу додатно унапредити његов квалитет:

- Подстицање и едукација наставника и сарадника о начину проналажења, пријаве и попуњавања пројектне документације за међународно финансиране пројекте;
- Подстицање још интензивнијег укључивања наставника и сарадника у шири друштвени живот: интензивнија сарадња са релевантним институцијама ради размене искустава и заједничког ангажмана; гостовање у медијима кад год је у вези са темом и актуелностима потребно стручно мишљење психолога;
- Обезбеђивање додатних средстава за научно и стручно усавршавање наставног кадра, као и за запослење младих сарадника и истраживача;
- Плански, систематски и континуирано подстицати квалитет научних радова наставника и сарадника, а не квантитет, те у складу с тим развијати адекватну, стратешку подршку публиковању квалитетних радова.

Показатељи и прилози за стандард 7:

Табела 7.1. Преглед броја наставника по звањима и статус наставника у

високошколској установи (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору)

Табела 7.2. Преглед броја сарадника и статус сарадника у високошколској установи (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору)

Прилог 7.1. Правилник о избору наставника и сарадника

Прилог 7.2. Однос укупног броја студената (број студената одобрен акредитацијом помножен са бројем година трајања студијског програма) и броја запослених наставника на нивоу установе

Стандард 8: Квалитет студената

Квалитет студената се обезбеђује селекцијом студената на унапред прописан и јаван начин, оцењивањем студената током рада у настави, перманентним праћењем и проверавањем резултата оцењивања и пролазности студената и предузимањем одговарајућих мера у случају пропуста.

Опис

Квалитет студената је једно од основних подручја стратешких настојања обезбеђивања квалитета Департмана за Психологију, Филозофског факултета у Нишу. Области у којима се прати, обезбеђује и унапређује квалитет студената на Департману обухватају: успешност и ефикасност студирања, квалитет нових студената, квалитет свршених студената, доживотно учење и студирање запослених лица, инклузивно образовање, доступност образовања свим друштвеним групама, једнакост могућности, мобилност студената. Најважнији показатељи квалитета су: (1) селекција приликом уписа, (2) однос броја уписаних, према броју дипломираних студената, (3) дужина трајања студија, односно ефикасност студирања, (4) успех студената (просек оцена), (5) број студената ангажованих у наставном процесу (демонстратори, сарадници у настави, асистенти), (6) број награђиваних студената, (7) број студената који учествују на научним конференцијама, (8) број студената који користе стипендије, (9) број студената који су уписали мастер и докторске студије. Департман систематски планира и реализује низ активности којима се обезбеђује завидан ниво квалитета у дефинисаним подручјима. Дефинисањем стандарда и поступака за обезбеђење квалитета студената обезбеђују се оптимални услови студирања, како би дипломци постигли што већу ефикасност и стекли највиши ниво практичних и теоријских знања.

У циљу обезбеђивања квалитета студента, Департман за Психологију потенцијалним и уписаним студентима сва три нивоа студија обезбеђује благовремене и прецизне све релевантне информације и податке који су повезани са студијским програмима и процесом студирања. Осим благовремености и позданости, ове процесе карактеришу јавност и доступност информација која се обезбеђује објављивањем на званичној интернет страници Факултета и на огласним таблама.

Начин селекције студената за упис на студијске програме Филозофског факултета прецизно је утврђен *Законом о високом образовању, Статутом Универзитета у Нишу, Правилником о упису студената на студијске програме Универзитета у Нишу, Статутом и Правилником Филозофског факултета у Нишу*. До ступања на снагу одредби *Закона о високом образовању* којима је предвиђена државна матура

(општа, стручна и уметничка), при селекцији кандидата вреднују се резултати постигнути у претходном школовању и резултати постигнути на пријемном испиту. Ступањем на снагу поменутих одредби Закона, кандидати ће бити уписивани на основу ближих критеријума које приписује овај Закон, као и остали акти надлежних институција (Универзитета и Факултета).

Сваке године, пре конкурса за пријем нових студената, Департман за Психологију, Филозофског факултета у Нишу објављује на својој интернет страници (<https://www.filfak.ni.ac.rs/organizacija/departmani/psihologija>) све информације о начину селекције нових студента, условима за упис на Психологију, начину бодовања успеха из претходног школовања, начину полагања пријемног испита и начину бодовања појединих делова пријемног испита. Наведене информације доступне су и дистрибуирају се путем Информатора за упис на студијске програме свих нивоа студија Филозофског факултета у Нишу (<https://upis.filfak.ni.ac.rs/osnovne-akademske-studije/informator>) и Брошура за упис на све студијске програме основних академских студија Филозофског факултета (<https://upis.filfak.ni.ac.rs/osnovne-akademske-studije/brosure-za-upis>).

Начин полагања пријемног испита и рангирања кандидата на свим нивоима студијама регулисан је *Правилником о пријемном испиту* (Прилог 8.1. Правилник о процедури пријема студената), чији су саставни део и упутства која су дежурни на пријемном испиту дужни да прочитају кандидатима, а која прецизно регулишу начин попуњавања тестова, обезбеђивање анонимности кандидата, обезбеђивање регуларности пријемног испита, и слично. Након пријемног испита, сачињава се јединствена ранг листа кандидата према укупном броју бодова – из претходног школовања и са пријемног испита. По истеку рока за подношење приговора и након решавања евентуално поднетих приговора, формира се коначна ранг-листа кандидата за упис у прву годину студијског програма. Право уписа у прву годину основних студија стичу само они кандидати који су ранжирани у оквиру броја утврђеног конкурсом, који не може бити већи од броја студената одобреног решењем о акредитацији сваког студијског програма. Кандидати се могу уписати на студијске програме у статусу студента који се финансира из Буџета Републике Србије (статус буџетског студента) или студента који сам финансира студије (статус самофинансирајућег студента), у зависности од укупног броја остварених бодова на ранг-листи и квоте предвиђене за упис кандидата. Могућ је и упис лица која имају статус студента истоветних и сродних студијских програма, ако остваре услове предвиђене Статутом и одговарајућим правилницима Универзитета у Нишу и Филозофског факултета.

При селекцији нових студената, Департман обезбеђује равноправност и једнаке могућности студентима по свим основама (раса, боја коже, пол, сексуална оријентација, етничко, национално или социјално порекло, језик, вероисповест,

политичко или друго мишљење, статус стечен рођењем, постојање сензорног или моторног хендикепа, имовинско стање) и спречава сваки вид дискриминације. Право студента на различитост и заштиту од дискриминације утврђено је и Статутом Филозофског факултета (*Прилог– Извод из Статута – заштита права студената*).

Упис лица са инвалидитетом применом афирмативних мера спроводи се у складу са *Програмом афирмативне мере уписа лица са инвалидитетом*, који је у саставу Стручног упутства Министарства просвете, науке и технолошког развоја за спровођење уписа у прву годину студијских програма основних и интегрисаних студија на високошколским установама чији је оснивач Република Србија. У оквиру овог програма афирмативних мера могу бити уписани кандидати: корисници колича или лица која се отежано крећу; са делимичним или потпуним оштећењем вида; са делимичним или потпуним оштећењем слуха; који имају потешкоће у учењу (дислексја, дисграфија, дискалкулија...); који имају тешкоће у говору; са хроничним обољењима (хемофилија, епилепсија, дијабетес типа 1, малигна обољења) и са психолошким или менталним тешкоћама. Такође, упис припадника Ромске националне мањине спроводи се у складу са *Програмом афирмативне мере уписа припадника Ромске националне мањине*, који је у саставу Стручног упутства Министарства просвете, науке и технолошког развоја за спровођење уписа у прву годину студијских програма основних и интегрисаних студија на високошколским установама чији је оснивач Република Србија. У складу са законским оквиром, дефинисани су и начин рангирања и услови уписа: држављана Републике Србије који су средњу школу завршили у иностранству, припадника српске националне мањине из суседних земаља, лица која немају јавну исправу о стеченом средњем образовању, страних држављана, страних држављана у статусу миграната/тражилаца азила.

У циљу обезбеђивања квалитета, Департман за Психологију развија и унапред упознаје студенте са обавезом праћења наставе. *Статутом Филозофског факултета* у Нишу прописано је обавезно присуство и активно учешће студената у свим видовима наставе. Активно учествовање у настави доноси студентима одређени број кредита (изражен у поенима), који утиче на формирање коначне оцено, што је дефинисано Правилником о полагању испита и оцењивању на испиту (Прилог 8.2. Правилник о полагању испита и о оцењивању на испиту). У циљу обезбеђивања оптималних услова за остављање дефинисаних одредби, Департман за Психологију обезбеђује просторну, техничку и кадровску опремљеност, која омогућава оптималне услове за рад студената.

Студенти се оцењују помоћу унапред утврђених и јавно доступних критеријума, правила и процедура. *Правилником о полагању испита и оцењивању на испиту* (Прилог 8.2. Правилник о полагању испита и о оцењивању на испиту) дефинисан је

начин информисања студената о форми испита, садржај испита, начин оцењивања на испиту и заштита права студената. Овим Правилником дефинисани су и могући облици предиспитних обавеза, начин њиховог оцењивања и поступак у случају приговора студента на оцену или поништавање положеног испита. Наставник се мора придржавати јасних и студентима унапред познатих критеријума за оцењивање, који су описани у силабусу предмета. Исти стандарди морају се поштовати и у оцењивању предиспитних обавеза. Такође, провере знања током наставе (колоквијуми, тестови) и на испиту морају се реализовати у унапред одређеним терминима, о којима су студенти унапред обавештени. Важан аспект јавности и објективности оцењивања јесте право студената на увид у резултате провере знања и образложење бодовања и оцењивања, а код писаних тестова и право на увид у тестове и образложење бодовања одговора.

Департман за Психологију континуирано и систематично анализира, оцењује и унапређује методе и критеријуме оцењивања студената по предметима и то са аспекта: усклађености метода оцењивања са циљевима предмета, садржајима предмета и дефинисаним исходима. Такође, аспект анализе обухвата и праћење студентског ангажовања, способности примене знања, критичког приступа знању, самосталности у раду и др. Вредновање квалитета оцењивања обухвата садржај и елементе оцењивања, који се с једне стране прате увидом у силабусе и кроз периодичне студентске евалуације, а са друге стране преко параметара пролазности на испитима, успешности студената и ефикасности студирања.

У циљу обезбеђивања квалитета, Департман за Психологију гарантује коректно и професионално понашање наставника током оцењивања студената. Као основне одлике оваквог понашања одређују се објективност, етичност, доследност, демократичност и академски коректан однос према студенту. Подаци о понашању наставника током оцењивања добијају се и анализирају континуирано, захваљујући превасходно студентском анкетирању које се спроводе на крају сваког семстра.

Департман за Психологију систематично прати и проверава оцене студената по предметима и по годинама и предузима одговарајуће мере уколико дође до неправилности у дистрибуцији оцена у дужем периоду. Ови подаци добијају се из Службе за наставу и студентска питања и анализирају на седницама Радне групе за обезбеђење квалитета наставе у оквиру Центра за унапређење квалитета Филозофског факултета. Значајни подаци о овом питању могу се добити и темељном и пре свега критичком анализом резултата студентске евалуације. На основу статистичких података о пролазности и просечној оцени по предметима и за сваког наставника (добијених од Службе за наставу и студентска питања), предузимају се мере ради уједначавања критеријума и побољшања пролазности (ако је ниска) на наставном предмету или појединачно за наставнике. У случају

пропуста, тј. неиспуњавања или одступања од усвојених процедура оцењивања, које утврди Комисија за осигурање квалитета наставе, или на основу појединачних приговора студената, на предлог Центра за унапређење и контролу квалитета декан, продекан за наставу или управник Департмана, у складу са Статутом Филозофског факултета и Правилником о оцењивању, могу применити одговарајуће мере за побољшање квалитета оцењивања на појединим предметима или код појединих наставника у целини (корекција програма предмета, литературе, услова за полагање испита или односа наставника према студенту). Дефинисани закључци и предлози мера за унапређивање утврђеног стања, по потреби, усвајају се на Наставно-научном већу Факултета.

У области обезбеђивања квалитета студената Департмана за Психологију значајну улогу имају и различити облици студентског организовања, деловања и учешћа у одлучивању. Студенти Психологије су чланови Студентског парламента Филозофског факултета као и Савеза студената. Осим кроз наведене организације, студенти своје активности у овом домену реализују и кроз низ других форми, од секција преко хуманитарних акција. На посебном делу сајта налази се портал о Студентском парламенту и Савезу студената, док ова тела информације о својим активностима углавном публикују преко друштвених мрежа. О надлежностима студентских организација и њиховим активностима дат је детаљнији опис у Стандарду 13.

У намери да обезбеди унапређивање квалитета у области каријерног вођења, Филозофски факултет је основао Канцеларију за развој каријере и подршку студентима (<https://www.filfak.ni.ac.rs/organizacija/kancelarija-za-razvoj-karijere-i-podrsku-studentima>). Изузев каријерног вођења, делатност ове Канцеларије усмерена је и на праћење потреба целокупне студентске популације и пружање подршке студентима који се суочавају са разноврсним тешкоћама током студирања.

SWOT анализа:

+++ - високо значајно, ++ - средње значајно, + - мало значајно, 0 – без значајности

Предности	Слабости
<ul style="list-style-type: none"> * Процедура пријема студената је јасно дефинисана и поштује се без изузетка +++ * Департман за Психологију обезбеђује једнакост и равноправност студената у сваком погледу, укључујући и студенте са посебним потребама +++ * Канцеларија за развој каријере и подршку студентима током целе године стоји на располагању студентима у погледу каријерног вођења али и решавања било каквих проблема везаних за студије ++ 	<ul style="list-style-type: none"> * Пасивност извесног броја студената у наставном процесу ++ * Несклад између дозвољених квота за упис и великог броја кандидата који конкуришу за поједине студијске програме +++ * Број места на мастер академским студијама није у складу са бројем студената на основним академским студијама. +++ * Приметно је мање интересовање за упис појединих студијских програма на

<p>* Све информације о студијама Психологије доступне су и редовно се ажурирају на сајту Факултета и одговарајућим огласним таблама +++</p> <p>* Процедуре и критеријуми оцењивања доступни су како у оквиру релевантних и јавно доступних правилника, тако и у оквиру силабуса појединачних предмета +++</p> <p>* Центар за унапређење квалитета континуирано врши анализу метода и критеријума оцењивања по предметима, програмима и годинама студија и предлаже корективне мере за превазилажење мањкавости +++</p> <p>* Резултати студентске евалуације показују завидан ниво усклађености метода оцењивања са исходима студијског програма ++</p> <p>* Радне групе Центра за унапређивање квалитета прате и анализирају пролазност студената по предметима и годинама студија, као и објективност и принципијелност наставника у процесу оцењивања ++</p> <p>* Постоји развијена мрежа студентског организовања и висок ниво њиховог учествовања у одлучивању кроз учешће у раду свих најважнијих органа Факултета +++</p>	<p>основним и мастер академским студијама ++</p> <p>* Недовољно прецизан систем награђивања студената који постигну изванредне резултате током студирања ++</p>
Могућности	Опасности
<p>* Подстицање такмичарског духа студената путем стипендирања од стране Департмана, награђивања и сл. ++</p> <p>* Обезбеђење адекватних учила за студенте са инвалидитетом ++</p> <p>* Подизање степена мобилности студената на међународном нивоу ++</p> <p>* Унапређивање сарадње са институцијама ради запошљавања успешних студената након завршеног факултета, чиме би се мотивисали студенти да постижу боље резултате ++</p> <p>* Унапређивање квалитета студентата могуће је систематичним уређивањем политике вредновања ваннаставних активности студената ++</p> <p>* Интензивнијом сарадњом између Тима за промоцију Департмана са студентима овог</p>	<p>* Поремећаји на тржишту рада везани за дипломиране Психологе ++</p> <p>* Недостатак средстава за потпуно осавремењивање наставног процеса ++</p> <p>* Укидање пријемног испита се може негативно одразити на селекцију студената приликом уписа +++</p> <p>* Мотивација студента за учешће у ваннаставним активностима директно је повезана са системом вредновања ваннаставних активности +++</p> <p>* Још увек недовољно укључивање студената у промотивне активности Департмана за Психологију може довести до мањег броја пријављених кандидата за упис на овај студијски програм +++</p> <p>* Због смањеног броја буџетских места (посебно на мастер студијама) долази до</p>

департмана у промотивним активностима департмана, омогућило би се матурантима да се упознају са квалитетом студија из перспективе студената ++	осипања студената и њиховог одласка на друге факултете ++
* Наставити анализирање пролазности и оцењивања, како би се тај критеријум задржао на одговарајућем нивоу ++	

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 8:

- (1) Систематско планирање и програмирање поступака мотивисања студената за активније и чешће учествовање у разноликим наставним и ванаставним активностима;
- (2) Обезбедити веће учешће студената у департманским активностима кроз непосредно учествовање у обликовању стандарда квалитета у важним областима као што су дефинисање исхода учења, усаглашавање и прецизно дефинисање садржаја, стандарда оцењивања, и начина вредновања предиспитних обавеза;
- (3) Укључивање студената у научноистраживачке пројекте;
- (4) Обезбедити услове за повећање степена пролазности на предметима код којих је утврђена ова мањкавост кроз организовање допунских консултација и скраћених курсева;
- (5) Обезбедити виши ниво сарадње са Националном службом за запошљавање као важног субјекта чији инпути треба да буду полазна основа за развој наставног рада и иновирање уписне политике Департмана;
- (6) Радити на примерни принципа дуалног образовања којим би се значајно повећао квалитет студента у области професионалних и практичних компетенција;
- (7) Унапредити рад и активности формираног Савета послодаваца и Мрежа наставника и сарадника ради обезбеђивања квалитета студија и студената и непосредног повезивања образовања са светом рада;
- (8) Прецизније дефинисати поступак награђивања студента који су током студија постигли изузетне резултате.

Показатељи и прилози за стандард 8:

Табела 8.1. Преглед броја студената по годинама студија на текућој школској години

Табела 8.2. Стопа успешности студената. Овај податак се израчунава за студенте који су дипломирали у претходној школској години (до 30.09) а завршили студије у року предвиђеном за трајање студијског програма

Додатак као прилог показатеља пролазности:

Табела 7.1. Преглед броја наставника по звањима и статус

Табела 7.2. Преглед броја сарадника и статус у установи

Прилог 8.1. Правилник о процедури пријема студената

Прилог 8.2. Правилник о оцењивању

Прилог 8.3. Процедуре и корективне мере у случају неиспуњавања и одступања од усвојених процедура оцењивања **додати**

Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса се обезбеђује доношењем и спровођењем одговарајућих општих аката.

Опис

Департман за психологију у оквиру Филозофског факултета обезбеђује студентима уџбенике и другу литературу неопходну за квалитетно савладавање садржаја предвиђених плановима студијских програма сва три нивоа студија. У складу са најновијим трендовима у области психолошке науке и праксе, континуирано се врши набавка савремене научне и стручне литературе која наставницима и сарадницима омогућава да прате најновија достигнућа из области психологије, али и сродних дисциплина и да константно осавремењују наставу. Стандарди квалитета литературе, уџбеника и библиотечких и информатичких ресурса на Департману за психологију, као и мере и поступци за праћење и унапређивање њиховог квалитета, дефинисани су *Статутом Факултета* (Члан 47, 50, 51 <https://www.filfak.ni.ac.rs/preuzimanje/send/5-opsta-akta/96-statut>), *Правилником о уџбеницима Филозофског факултета* (бр.470/1-4 од 19.12.2007, Прилози), *Правилником о уџбеницима Универзитета у Нишу* (бр. 8/16-01-004/08-006 од 20.05.2008, Прилози), као и *Правилницима о издавачкој делатности Универзитета у Нишу* (бр. 8/16-01-003/07-005 од 29.05.2007, Прилози) и *Правилником о издавачкој делатности Филозофског факултета* (бр. 143/1-10-01 од 13.04.2011, Прилози).

Настава свих предмета на ОАС психологије покривена је одговарајућом литературом (уџбеници, монографије, књиге, практикуми) која је студентима доступна на српском језику, као и на страним језицима (Табеле 9.1., 9.1.а и 9.1.б), а која је унапред позната и објављена у књигама предмета које се налазе на сајту Факултета. Поред тога, Библиотека студентима обезбеђује увид у расположиве уџбенике, релевантне библиотечке јединице и серијске публикације кроз листе доступне на web страници Факултета тј. на страници Библиотеке <https://www.filfak.ni.ac.rs/organizacija/biblioteka>. На овој страници доступан је целокупни билтен књига разврстан по годинама (за последњих десет година) и по научним областима. Библиотека Филозофског факултета је чланица COBISS система, а електронски каталог свих публикација Факултета, укључујући и оне које се односе на научну и стручну литературу у области психологије се може прегледати и претражити путем линка <https://plus.sr.cobiss.net/opac7/bib/search?db=ffnis>. Библиотека Филозофског

факултета у Нишу поседује фонд који својим обимом и квалитетом, сразмерно броју и структури корисника, одговара потребама праћења и унапређења образовног, истраживачког и научног рада студената психологије свих нивоа студија, као и наставника, сарадника и истраживача запослених на Департману. Овај фонд се стално допуњује куповином нових издања, разменом са другим библиотекама, преко пројекта Министарства културе „Откуп књига за библиотеке“ и путем поклона од издавача и аутора. Тренутно, Библиотека Филозофског факултета располаже књигама на српском језику (18.417), књигама на страним језицима (15.240) и књигама на језицима националних мањина (417), што чини укупно 34.074 библиотечких јединица. У библиотечком фонду који се односи на психологију тренутно има 3505 књига, о чега су 920 уџбеници (570 на српском и 350 на страним језицима). Што се тиче библиотечких јединица релевантних за актуелни студијски програм психологије, расположиво је 246 књига на српском и страним језицима, од чега је 200 уџбеника. Сви обавезни предмети су покривени релевантном литературом (књигама, збиркама, практикумима), при чему за неке предмете (8) постоје и књиге предметних наставника (Табела 9.1. Листа библиотечких јединица релевантних за студијски програм, Табела 9.1.а Листа уџбеника доступна студентима на студијском програму и Табела 9.1.б Покривеност обавезних предмета литературом (књигама, збиркама, практикумима, које се налазе у библиотеци или их има у продаји). Библиотека набавља штампане домаће научне часописе на предлог Департмана, а међународни часописи су доступни у електронском облику преко сервиса КОБСОН. Студенти могу приступити овом сервису са рачунара на факултету, а запослени, као и стипендисти Министарства просвете, науке и технолошког развоја имају одговарајуће лиценце за удаљени приступ.

Стандарди у погледу квалитета уџбеника и наставних материјала у области психологије утврђени су *Правилником о уџбеницима Филозофског факултета и Правилником о издавачкој делатности* (Прилози). *Правилником о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета* (Прилози) предвиђене су мере и поступци за праћење и вредновање квалитета уџбеника и других наставних материјала. Периодична анкетања студената садрже питања која се односе на обим, квалитет и савременост препоручене литературе. Поред решења о акредитацији студијског програма, којим је потврђено да је задовољен и овај аспект стандарда за акредитацију студијског програма Департмана за психологију, о квалитету у овој области указује и чињеница да Факултет има низ правилника и општих аката који чине институционални оквир за праћење, евалуацију и унапређење квалитета литературе и уџбеника.

Организација и рад Библиотеке уређени су *Статутом Факултета* и *Правилником о систематизацији послова*, док је *Правилником о стандардима и поступцима обезбеђења квалитета* (Прилози) утврђено да се квалитет библиотечких ресурса обезбеђује редовном контролом квалитета рада библиотеке, сталним богаћењем библиотечког фонда, развојем библиотечке делатности, и иновирањем библиотечког пословања кроз имплементацију нових технологија. Сваке године, Финансијским планом Факултета утврђују се потребна средства за развој библиотечког фонда и библиотечких ресурса.

Број запослених у Библиотеци, као и врста и ниво њихове стручне спреме, усклађени су са националним и европским стандардима за пружање ове врсте услуга. У Библиотеци Факултета запослено је укупно шест библиотекарки, једна књижничарка и једна сарадница у процесу дигитализације. Две библиотекарке су непосредно ангазоване за студијски програм Департмана за психологију. Све библиотекарке имају високу стручну спрему из области друштвено-хуманистичких наука и филологије, и положен стручни испит за библиотекаре. Библиотекарке имају лиценце потребне за рад у систему *COBISS*, а на основу похађања одговарајућих курсева у Народној библиотеци Србије (за каталогизацију монографских и серијских публикација, за каталогизацију чланака и некњижне грађе, за израду нормативних записа и електронску позајмицу). Стручно усавршавање библиотекара у протеклом периоду било је важан аспект унапређења квалитета. Поред семинара, обука и Веб-семинара у оквиру TEMPUS пројекта и рада у *COBISS*-у, библиотекарке су похађале и друге радионице и семинаре у области коришћења информационих технологија и развијања библиотечких ресурса.

Радно време Библиотеке Филозофског факултета је током читавог дана, од 8 до 19:30. Један део фонда (референтне публикације, енциклопедије, речници, приручници, часописи, докторске и магистарске тезе и једини, односно последњи примерци монографских публикација) доступан је студентима за рад у читаоници, а остали део фонда студенти могу позајмљивати на 15 дана. За потребе научноистраживачког рада наставника и сарадника Факултета, библиотека обавља међубиблиотечку позајмицу из других библиотека. Библиотека Филозофског факултета актуелно сарађује са матичном Универзитетском библиотеком „Светозар Марковић“ у Београду, са Народном библиотеком Србије, Универзитетском библиотеком „Никола Тесла“ у Нишу која је задужена за стручну помоћ и координацију рада свих факултетских библиотека Универзитета у Нишу, са Универзитетском библиотеком у Крагујевцу, Библиотеком Филозофског факултета у Новом Саду и другим библиотекама, а члан је Заједнице високошколских библиотека Србије.

Иако су у погледу квалитета библиотечких ресурса у великој мери задовољени аспекти Стандарда 9, постоје и одређене „слабости” у смислу недостатка простора за рад и развој Библиотеке. Библиотека је смештена на укупно 119 м² простора, а читаоница у саставу Библиотеке, мада лоцирана на првом спрату и лако доступна свим студентима, и са условима за рад који су у сваком погледу задовољавајући (климатизација, осветљење, радни столови), има само 40 места, што је није довољно имајући у виду да је намењена свим студентима, а не само онима са Департмана за психологију. С тим у вези, у овом аспекту ће у наредном периоду бити реализоване интензивне корективне мере, а Факултет је већ предузео одређене кораке за решавање проблема простора, што ће бити приказано у оквиру SWOT анализе елемента овог стандарда.

Филозофски факултет у Нишу обезбеђује студентима психологије неопходне информатичке ресурсе за савлађивање градива: потребан број рачунара одговарајућег квалитета, другу информатичку опрему, приступ интернету и осталу комуникациону опрему. Рачунарски центар опремљен је савременим уређајима, и брине о функционисању компјутерске и електронске опреме на Факултету, који узмеђу осталог користе и наставници, сарадници и студени Департмана за психологију. За потребе наставе и научноистраживачког рада Департмана, користе се видео пројектори, десктоп и лаптоп рачунари, штампачи и скенери. Факултет поседује више од 200 десктоп и лаптоп рачунара, 90 штампача (ласерски формата А4 и А3, мултифункцијски уређаји, продукционе машине за веће тираже), 15 мрежних уређаја (урпављивих и неуправљивих), 10 сервера разних намена, 30 видео бимова који су распоређени у свим учионицама и амфитеатрима. Комплетна листа рачунарске и електронске опреме на Факултету дата је у Табела 9.2. - Попис информатичких ресурса. У наставне и научно-образовне сврхе, студентима и наставном особљу Департмана су на располагању три рачунарске учионице са укупно 70 (30+20+20) места, мултимедијалне сале за едукацију (од 10 до 200 места), две свечане сале и два амфитеатра. Филозофски факултет располаже и салом која поседује опрему за студије на даљину (110 места). Кабинети наставника и сарадника (укупно 6 које користе наставници и сарадници Департмана) су такође опремљени адекватном рачунарском опремом (десктоп рачунари, штампачи), а Лабораторија за психолошка истраживања поред овога има и мултифункцијски уређај за копирање, скенирање и штампу, као и видео пројектор.

Обезбеђивање квалитета у домену информатичко-комуникационих ресурса и активности, Рачунарски центар реализује кроз: администрирање локалне мреже, администрирање, ажурирање и дизајн интернет презентације Факултета,

укључујући и делове који се односе на Департман за психологију, текуће одржавање софтверских и хардверских ресурса, праћење развоја информационих и комуникационих технологија, закона и стандарда, дефинисање поступка за припрему, контролу, одобравање и објављивање података на Web страницама Факултета (укључујући и Департман за психологију), развој нових сервиса (администрација испитних активности, развој и имплементација наставничких и студентских форума, блогова и друго), унапређење постојећих софтверских и хардверских решења и вођење адекватне политике набавке нове рачунарске и комуникационе опреме, као и лиценцираних софтверских пакета за потребе наставе и научноистраживачког рада. Брзу оптичку интернет везу обезбеђује Академска мрежа Србије, тако да интернет ради несметано у целој згради у којој постоји око 250 интернет прикључака.

Организација, статус и рад Рачунарског центра уређени су *Статутом Факултета, Правилником о организацији и систематизацији радних места, и Правилником о интернет сајту Факултета* (Прилози). У Рачунарском центру запослена су три стручна сарадника, од којих су два са високом стручном спремом из области електронике, информатике и компјутерских технологија.

Запослени у Рачунарском центру пружају помоћ наставницима, сарадницима и студентима у налажењу научних и стручних информација о рачунарском хардверу и софтверу и у решавању проблема са заштитом од неовлашћеног приступа подацима и софтверским ресурсима. *Правилником о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета* утврђено је да се квалитет рада Рачунарског центра обезбеђује редовном контролом рада, побољшањем квалитета хардверских и софтверских ресурса, редовним праћењем развоја информационих и комуникационих технологија, иновирањем пословања и имплементацијом нових информационих и комуникационих технологија. Праћење квалитета рада Рачунарског центра укључује, осим анализа извештаја самог Рачунарског центра и његових корисника, и периодично анкетирање студената. У обезбеђивању квалитета стандарда 9 значајно место имају активности усмерене на популацију студената којима су осим рачунара у рачунарским учионицама на располагању и услужни рачунари у ходницима Факултета у приземљу и на другом спрату. На овим рачунарима је, уз највиши ниво безбедоносних полиса, омогућено и коришћење једног USB порта за флеш меморије. Такође, сви студенти Факултета, а самим тим и Департмана за психологију имају отворене e-mail адресе на G Suite платформи и налоге за коришћење апликације „е-Индекс“ која омогућава преглед уписаних семестара, положених испита, уплата за школарину, увид у распоред испита, распоред часова, пријаву испита, попуњавање евалуационих анкета, и сл.

Информације о Рачунарском центру Факултета доступне су на интернет страници:
<https://www.filfak.ni.ac.rs/organizacija/racunarski-centar>

SWOT анализа:

+++ - високо значајно, ++ - средње значајно, + - мало значајно, 0 – без значајности

Предности	Слабости
<p>* Постоји добро развијен институционални оквир (правилници и општи акти Факултета и Универзитета у Нишу) за праћење и унапређење квалитета уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса +++</p> <p>* Сви предмети су у задовољавајућој мери покривени одговарајућим уџбеницима и дидактичким средствима +++</p> <p>* Библиотечки фонд по обиму и квалитету одговара броју и структури корисника +++</p> <p>* Квалитет библиотечког фонда, особља библиотеке, организације рада и доступности библиотечких ресурса је адекватан. +++</p> <p>* Библиотечки фонд се развија у складу са потребама свих студијских програма и научноистраживачких пројеката, па самим тим и Департмана за психологију. Набавка уџбеника и литературе врши се на захтев Већа департмана и у складу са утврђеним потребама +++</p> <p>* Постоје адекватни информатички ресурси, како у погледу броја рачунара и пратеће опреме, тако и у погледу</p>	<p>* Недостатак простора у читаоници библиотеке +++</p> <p>* Недостатак простора опремљеног рачунарима који се не би користио у наставне сврхе, већ би омогућавао студентима да слободно и према индивидуалним потребама користе информатичке ресурсе +++</p> <p>* Мањи број библиотечких јединица на страним језицима у односу на доступну литературу на српском језику ++</p> <p>* Мањи број библиотечких јединица на српском језику у односу на доступну литературу на језицима региона (нпр. хрватском) +</p> <p>* Проблеми у вези са темпом обнављања рачунара и пратеће опреме и набавке најновијих лиценцираних софтвера +++</p>

<p>могућности приступа интернету и коришћења одговарајућих информација (базе података, часописи у електронском облику) +++</p> <p>* Квалитет информатичких ресурса значајно је унапређен у протеклом периоду +++</p>	
<p>Могућности</p>	<p>Опасности</p>

<p>* Могућност лаког праћења и провере квалитета свих аспеката овог стандарда, захваљујући јасним и мерљивим параметрима +++</p> <p>* Мотивисаност наставника и сарадника да у благовремено преиспитују квалитет литературе и уџбеника у силабусима, на основу различитих показатеља у реализацији студијског програма, укључујући и резултате студентских анкета +++</p> <p>* Велике могућности приступа електронским информацијама преко KoBSON сервиса ++</p> <p>* Довољан број и повољна квалификациона структура запослених у Библиотеци и Рачунарском центру +++</p>	<p>* Непоштовање договорене динамике исељавања Департмана за хемију Природно-математичког факултета може да успори реализацију планова Филозофског факултета за адаптацију простора у овом домену +++</p> <p>* Будући да квалитет финансирања у доброј мери зависи од оснивача, а не од самог Факултета, може се десити да финансирање у наредном периоду не буде на адекватном нивоу, што може негативно утицати на реализацију финансијског плана Факултета у погледу развијања библиотечких и информатичких ресурса ++</p>
--	---

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 9

Иако Филозофски факултет, а тиме и Департман за психологију испуњава критеријуме наведене овим стандардом, у наставку следи списак мера и активности којим би се унапредио квалитет ове области:

(1) Пратити и унапређивати квалитет библиотечких ресурса, а у складу са уважавањем принципа савремености литературе која се набавља за Библиотеку и усклађености са потребама студијских програма Департмана за психологију. Интензивирати активности за решавање проблема простора у читаоници Библиотеке.

(2) Важно је благовремено ажурирање и иновирање *Правилника о уџбеницима* и *Правилника о издавачкој делатности* како би се побољшао квалитет уџбеника али и процедура за објављивање уџбеника.

(3) Коришћење средстава из донација и међународних пројеката за додатно финансирање издавачке делатности и набавку литературе и информатичке опреме.

(5) Праћење савремености информатичких ресурса и благовремена набавка нове опреме и лиценцираних софтвера.

(6) Обезбедити континуирану обуку запослених и студената у циљу ефикасног коришћења информатичких ресурса.

Показатељи и прилози за стандард 9:

Табела 9.1. Листа библиотечких јединица релевантних за студијски програм

Табела 9.1.а Листа уџбеника доступна студентима на студијском програму

Табела 9.1.б Покривеност обавезних предмета литературом (књигама, збиркама, практикумима, које се налазе у библиотеци или их има у продаји)

Табела 9.2. Попис информатичких ресурса

Прилог 9.2. Списак уџбеника и монографија чији су аутори наставници запослени на Департману за психологију (са редним бројевима)

Прилог 9.3. Однос броја уџбеника и монографија (заједно) чији су аутори наставници запослени на Деапртману за психологију са бројем наставника Департману за психологију

Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке

Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке се обезбеђује утврђивањем надлежности и одговорности органа управљања и јединица за ненаставну подршку и перманентним праћењем и провером њиховог рада.

Опис

Квалитет управљања Филозофским факултетом остварује се на темељу савремене организационе структуре и јасне поделе надлежности и одговорности међу органима Факултета. Унутрашња организација Факултета уређена је *Статуом* и општим актима Факултета, а у складу са *Законом о високом образовању* и *Статутом Универзитета у Нишу*. Факултет своју образовну, научноистраживачку и стручну делатност остварује кроз организационе јединице задужене за:

- (1) реализацију наставе и студијских програма (департмани, Центар за стране језике, лекторати),
- (2) образовне и научноистраживачке програме (Центар за образовање наставника, Центар за српски језик као страни и нематерњи језик, Центар за професионално усавршавање, центри за научноистраживачки рад, лабораторије),
- (3) подршку и развој образовне и научне делатности (Издавачки центар, Центар за унапређење квалитета, Канцеларија за међународну и међуинституционалну сарадњу, Канцеларија за развој каријере и подршку студентима, Библиотека, Рачунарски центар),
- (4) стручне послове (Серетаријат Факултета, Кабинет декана, Служба за наставу и студентска питања, Служба за опште и правне послове, Финансијска служба, Техничка служба).

Статутом Филозофског факултета одређени су и органи факултета:

- (1) Орган управљања - Савет Факултета,
- (2) Орган пословођења - Декан Факултета
- (3) Стручни органи - већа Факултета (Наставно-научно веће, Изборно веће, Веће докторских студија, Веће департмана, Веће Центра за стране језике, Веће Центра за образовање наставника, Веће Центра за професионално усавршавање, Веће Центра за унапређење квалитета),
- (4) Студентски парламент,
- (5) Савет послодаваца.

Ингеренције и одговорности органа управљања и органа пословођења, поступак и начин њиховог рада одређени су наведеним Статутом Филозофског факултета Универзитета у Нишу бр. 124/1-01 од 02.04.2019. (Прилог 1_Статут), *Правилником о*

организацији и систематизацији послова на Филозофском факултету број 117/1-01 од 23.03.2018.године (Прилог 2) и Правилником о раду Филозофског факултета број 147/2 од 21.04.2011 (Прилог 3) и Уговорима о раду запослених.

Факултетом управља *Савет* факултета који је конституисан уз поштовање законске регулативе, Статута Универзитета у Нишу и Статута Филозофског факултета. Рад органа управљања усмерен је ка: конципирању и доношењу пословника, доношењу Статута, избору и разрешавању дужности декана, изјашњавању на основу жалби против првостепених одлука декана, усвајању финансијског плана, извештаја о пословању и годишњег обрачуна, плана коришћења средстава за инвестиције, доношењу годишњег програма рада Факултета, општег акта о расподели сопствених прихода, давању сагласности сходно одлукама о управљању имовином Факултета, давању сагласности у вези са расподелом финансијских средстава, доношењу одлука о формирању унутрашњих организационих јединица Факултета, избору председника и заменика председника Савета, одлучивању о висини школарине на предлог надлежног већа, годишњем извештавању оснивача о пословању, доношењу општег акта о дисциплинској одговорности студената, избору екстерног ревизора финансијског пословања Факултета, усвајању стратегије обезбеђења квалитета и пратећег Акционог плана, обављању других послова у складу са законом, Статутом Универзитета и Статутом Факултета. Савет Факултета броји укупно 27 чланова, од којих је укупно 13 из редова наставног особља, односно по један представник са сваког департмана, укупно 2 члана представника ненаставног особља, 4 представника Студентског парламента Факултета и 8 представника оснивача (<https://www.filfak.ni.ac.rs/fakultet/savet>). Рад, функционисање, одлучивање, вођење седница као и друге конкретне активности Савета регулисане су *Пословником о раду Савета факултета број 181/1-4 од 9.7.2002.* (Прилог 4), а у доношењу одлука чланови овог органа управљања руководе се важећим прописима, развојним потенцијалима Факултета, *Стратегијом управљања квалитетом и Планом рада Факултета.*

Орган пословођења Филозофског факултета чини *декан*. Поред декана, у руководећи тим Филозофског факултета убрајају се и 4 продекана које је именовао декан, а који организују и воде послове у конкретним областима рада: наставе, научноистраживачке делатности, финансија и међународне сарадње (<https://www.filfak.ni.ac.rs/fakultet/rukovodstvo>). Чланом 68. Статута Факултета јасно су дефинисане надлежности декана. Оне подразумевају да декан: (1) представља и заступа Факултет у земљи и иностранству и овлашћује друга лица за представљање и заступање у складу са одредбама Статута, (2) организује и непосредно руководи радом факултета, (3) стара се о остваривању образовне и научне делатности, извршавању одлука органа Факултета, примени Статута и других општих аката Факултета, (4) предлаже основе пословне политике, годишњи

програм рада и план развоја, унутрашњу организацију факултета, (5) подноси годишњи извештај о раду Факултета органу управљања, (6) иницира и предлаже решења о питањима важним за обављање делатности Факултета, (7) одлучује о коришћењу конкретних наменских средстава (изузев оних за инвестиције), (8) председава Наставно-научним и Изборним већем и Колегијумом факултета, (9) учествује у раду Савета (без права гласа), (10) потписује дипломе и додатке дипломи о завршеним студијама на свим нивоима, (11) стара се о законитости рада и одговара за законитост рада Факултета, и (12) обавља друге послове утврђене законом, актом и оснивању и Статутом.

Стручне органе факултета, као што је наведено, чине већа Факултета. Представницима студената обезбеђено је учешће у раду стручних органа и њихових тела, посебно у сегменту који се тиче обезбеђења квалитета студијских програма и наставе, реформе студијских програма, анализе ефикасности студирања, утврђивања броја ЕСПБ и других питања која се директно тичу корисника услуга Факултета, односно студената. Студенти су у раду стручних тела Факултета заступљени у законским оквирима, односно 20%.

Изборно веће Факултета као стручно тело чине сви наставници Факултета (<https://www.filfak.ni.ac.rs/fakultet/izbornovece>). Ово тело утврђује предлоге за изборе у звања наставника, као и предлоге комисија за писање извештаја за избор наставника, бира у звање сараднике, као и комисије за писање извештаја за избор сарадника, предлаже кандидате из редова редовних професора за звање професор емеритус, и обавља друге послове предвиђене Законом и Статутом.

Наставно научно веће броји укупно 85 чланова и то: руководећи органи (5 чланова -декан, продекан за наставу, продекан за научноистраживачки рад, продекан за међународну сарадњу и продекан за финансије), председник већа докторских студија (1 члан), представници департмана за филозофију (5 чланова), представници департмана за историју (5 чланова), представници департмана за психологију (5 чланова), представници департмана за педагогију (5 чланова), представници департмана за социологију (5 чланова), представници департмана за социјалну политику и социјални рад (4 члана), представници департмана за комуникологију и новинарство (5 чланова), представници департмана за српски језик (5 чланова), представници департмана за српску и компаративну књижевност (5 чланова), представници департмана за англистику (5 чланова), представници департмана за руски језик и књижевност (5 чланова), представници департмана за француски језик и књижевност (5 чланова), представници департмана за немачки језик и књижевност (3 члана), представници Центра за стране језике (5 чланова), и представници студената на предлог студентског Парламента (12 чланова). Надлежности, састав и рад Наставно-научног већа дефинисани су члановима 78, 79, 80 и 81. Статута Филозофског факултета.

Веће докторских студија је стручни орган Факултета чији састав чини по један или два представника Већа департмана који учествују у реализацији студијских програма докторских академских студија Факултета – укупно 22 члана (<https://www.filfak.ni.ac.rs/fakultet/vece-doktorskih-studija>). Питања којима се бави Веће докторских студија су: утврђивање предлога студијских програма докторских студија, утврђивање плана извођења наставе, праћење реализације студијских програма, израда плана извођења наставе, спровођење поступака за проверу и обезбеђење квалитета студијских програма докторских академских студија, разматрање Извештаја о евалуацији студијских програма докторских академских студија, проверавање компетентности наставника и ментора који учествују у реализацији студијских програма на докторским студијама, спровођење поступака за пријаву и одбрану докторских дисертација, доношење одлука о преласку студената са једног на други студијски програм докторских студија, утврђивање еквивалентности и признавање испуњених обавеза и положених испита, утврђивање стечених ЕСПБ бодова, утврђивање еквиваленције и признавање дела студијског програма специјалистичких академских студија, одлучивање о преношењу ЕСПБ и о уписивању кандидата у одређену годину докторских студија, признавање испита магистара наука и утврђивање обавеза које кандидат треба да испуни током уписа, одлучивање о години уписа кандидата у зависности од броја ЕСПБ остварених еквиваленцијом и други послови утврђени Статутом Факултета и *Правилником о докторским студијама* (Прилог 5).

Веће департмана чине сви наставници који су у радном односу на Факултету а распоређени су на департманима (<https://www.filfak.ni.ac.rs/nastavno-osoblje>). Већем департмана руководи управник департмана, а опис послова ове организационе јединице подразумева: осмишљавање студијских програма на сва три нивоа студија, конципирање и припремање њихових предлога за Наставно-научно веће, дефинисање предлога наставног плана и програма сталног стручног образовања и усавршавања, као и програма научних истраживања, предлагање мера и механизма подршке успешним и даровитим студентима, анализу извештаја о реализацији програма научних истраживања департмана, упућивање предлога за позивање истакнутих стручних и научних радника, давање предлога за штампање уџбеника и других публикација, избор представника департмана за Наставно-научно веће, делегирање наставника и сарадника за стручна удружења и чланове стручних органа и тела Универзитета, анализирање и праћење постигнућа студената, предлагање одобравања плаћеног и неплаћеног одсуства наставницима и сарадницима, упућивање предлога за именовање комисија за избор наставника и сарадника, као и оцена о избору наставника и сарадника (оцена резултата научно-наставног рада, оцена ангажовања кандидата у развоју наставе и развоју других делатности Факултета, оцена педагошког рада, оцена резултата које је кандидат

постигао у развоју научно-наставног подмлатка, као и оцена приступног предавања), давање сагласности на извештај комисије о избору наставника и сарадника, именовање комисије за еквиваленцију студијских програма, признавање испуњености обавеза и положених испита, као и о стеченом укупном броју ЕСПБ, и обављање других послова утврђених Статутом и *Правилником о раду департмана* (Прилог 6).

Веће Центра за стране језике чине наставници запослени на Факултету који реализују наставу страних језика на нематичним департманима (<https://www.filfak.ni.ac.rs/organizacija/centar-za-strane-jezike>). У делокруг послова овог већа спада: утврђивање предлога програма страног језика на нематичним департманима, као и плана и програма сталног стручног образовања и усавршавања, упућивање предлога за позивање истакнутих стручних и научних радника, давање предлога за штампање уџбеника и других публикација, избор представника департмана за Наставно-научно веће, делегирање наставника и сарадника за стручна удружења и чланове стручних органа и тела Универзитета, анализирање успеха студената, давање мишљења о одобравању плаћеног и неплаћеног одсуства наставницима и сарадницима, давање предлога за избор у наставничка звања и предлога за именовање комисија за избор у наставничка звања, и обављање других послова утврђених Статутом и *Правилником о раду Центра за стране језике* (Прилог 7).

Веће центра за научноистраживачки рад чине сви наставници департмана, а послови које остварује наведени центар подразумевају: осмишљавање програма рада центра за научноистраживачки рад департмана у саставу Факултета, предлагање научних пројеката, планирање рада центра на годишњем нивоу и старање о спровођењу плана, избор руководиоца пројеката и потпројеката, одлучивање о ангажовању наставника и истраживача у научном звању и истраживача за рад на реализацији програма – плана научноистраживачке делатности Центра за научноистраживачки рад, извештавање о реализацији научноистраживачке делатности Центра за научноистраживачки рад, припремање уговора о пружању услуга физичким и правним лицима, обављање и других послова предвиђених Статутом и *Правилником о раду центра за научноистраживачку делатност* (Прилог 8).

Веће Центра за образовање наставника чине сви наставници који су у радном односу на Факултету а имају удео у реализацији програма мастер студија за образовање наставника предметне наставе, као и наставници који учествују у реализацији других програма за образовање наставника, иновацију знања, стручно образовање, стручно усавршавање и образовање током читавог живота (<https://www.filfak.ni.ac.rs/studije/master/nastavnik-predmetne-nastave>). Радом Већа руководи управник Центра. Веће Центра одлучује о свим питањима која се тичу

припреме, организације и реализације програма за образовање наставника (<https://con.filfak.ni.ac.rs/>).

Веће Центра за српски као страни и нематерњи језик чине наставници који су у радном односу на Факултету и учествују у реализацији програма за едукацију у области српског као страног и нематерњег језика. Унутар овог центра одлучује се о свим питањима која се тичу припреме, организације и реализације програма за едукацију у области српског језика (<https://centar.filfak.ni.ac.rs/>). Центар организује курсеве учења српског језика за почетнике, почетни курс на новоу А1 и А2, средњи курс Б1 и Б2, напредни курс Ц1 и Ц2, индивидуалне курсеве, као и учење српског језика преко скајпа (<https://centar.filfak.ni.ac.rs/%D0%BA%D1%83%D1%80%D1%81%D0%B5%D0%B2%D0%B8courses>), али пружа и услуге провере знања уз издавање сертификата.

Веће Центра за професионално усавршавање и пружање услуга трећим лицима чине наставници који су у радном односу на Факултету и учествују у реализацији програма за едукацију, образовање, стручно усавршавање, и образовање током читавог живота. Кључне активности овог центра обухватају организацију стручних семинара, скупова, панела и радионица за наставнике предметне наставе, успостављање ближе сарадње између наставника практичара и Филозофског факултета у виду саветодавних активности, информативних и сарадничких разговора, праћење иновација у настави и новина у образовним политикама, каријерно образовање и развој професионалних знања, трансверзалних вештина и језичког понашања запослених у јавном сектору у циљу усавршавања професионалне каријере кроз програме, курсеве, тренинге и предавања. Све информације о раду Центра доступне су на интернет страници Центра за професионално усавршавање: <https://sites.google.com/site/nastavnickicentar/home>. *Студентски парламент* Факултета је орган чији је циљ активно укључивање студената у рад Факултета, и преко кога студенти остварују своја права и штите своје интересе на Факултету. Начин избора представника Студентског парламента, његов састав и надлежности утврђени су члановима 92, 93, 94 и 95. Статута Факултета. Такође, детаљнији опис њихових активности и праваца деловања обухваћен је Стандардом 13.

Савет послодаваца је тело формирано са циљем остваривања сарадње на развоју студијских програма Факултета, а сагласно потребама тржишта рада. Активности према којима Савет послодаваца усмерава своје функционисање обухватају разматрање питања кооперације Универзитета и Факултета са привредним друштвима, установама јавних служби и другим приватним и јавним субјектима, анализа постојећих студијских програма Факултета и изношење мишљења, давање предлога и покретање иницијатива за потенцијалне измене и допуне, иницирање и сугерисање оснивања и реализације нових студијских програма, у складу са

потребама привредних субјеката или јавних служби, изражавање мишљења о потенцијалном повећању или смањењу броја студената за упис на поједине студијске програме Факултета, приспитување потреба тржишта рада у Републици Србији и давање предлога за усклађивање образованих профила са потребама тржишта рада, и обављање и других послова са циљем унапређивања сарадње Универзитета и Факултета са потребама тржишта рада. Савет послодаваца доставља предлоге, мишљења и иницијативе Факултету, привредним друштвима, јавним установама, државним органима, Привредној комори Србије, Националној служби за запошљавање или другим заинтересованим субјектима.

Организационе јединице за стручне послове заправо чини Секретаријат факултета у чијој се структури налазе: Служба за наставу и студентска питања, Служба за мастер и докторске студије, Служба за опште и правне послове, Финансијска служба и Техничка служба. Свака од наведених служби има свог шефа који непосредно организује и руководи радом службе, и сноси одговорност за квалитетну реализацију послова из делокруга рада конкретне службе. У овим јединицама запослено је ненаставно особље које обавља управно-правне, административне и техничке, финансијске, помоћно-техничке и друге послове. У Секретаријату факултета запослено је укупно 50 лица, од чега су 4 лица запослена на одређено време (**Прилог 9. Табела 10.1.**). Наведени број и квалитет ненаставног особља усклађује се са стандардима за акредитацију, а као што се из датог прилога може уочити, ненаставно особље Филозофског факултета чини квалификовано особље и компетентно за успешно пружање подршке ефикасној и ефективној реализацији студијских програма, научноистраживачког рада и осталих делатности Факултета. Такође, организација и систематизација послова и задатака радника Секретаријата утврђени су *Правилником о систематизацији радних места на Факултету* (**Прилог 10**), а услови и поступци премештања радника из једне службе у другу или на неко друго радно место унутар исте службе утврђени су *Правилником о раду и Уговорима о раду*, а у складу са *Законом*.

Правилником о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета Филозофског факултета у Нишу број 264/1-2 од 11.06.2008 (**Прилог 11**) прописано је да се квалитет управљања и ненаставне подршке обезбеђује планским, систематским и организованим праћењем, супервизијом и извештавањем о раду запослених у факултетским службама, редовном евалуацијом квалитета рада органа пословођења и служби, спровођењем подстицајних и корективних мера према запосленима, као и унапређивањем нивоа компетентности, односно радних способности ненаставног особља. Рад и деловање управљачког и ненаставног особља могу евалуирати наставници, ненаставно особље и студенти, при чему Факултет посебно прати и оцењује однос управљачког и ненаставног особља према студентима, и ниво њихове мотивисаности, заинтересованости, одговорности и

професионализма у раду са директним корисницима услуга Факултета – студентима.

Према наведеном правилнику квалитет рада стручних служби и ненаставног особља обезбеђује се: (1) систематским праћењем и контролом рада запослених у службама Факултета, (2) предузимањем како подстицајних тако и корективних мера према запосленима, (3) унапређењем знања, радних способности и вештина ненаставног особља. Такође, квалитет њиховог рада обезбеђује се и ангажовањем довољног броја запослених. Факултет у циљу подршке запослених практикује стимулативна награђивања (на пример, увећање зараде на основу радног учинка за ненаставне раднике који остварују најбоље резултате у раду) али и унапређење квалификационе структуре запослених пружајући им различите могућности за перманентно усавршавање зарад јачања њихових компетенција. Такође, редовно се и методично прати, врши контрола и процена рада ненаставног особља. За контролу рада задужен је секретар Факултета и шефови сваке појединачне службе. *Правилником о раду* и у *Уговорима о раду* наведени су поступци спровођења мера за унапређење рада ненаставног особља. Овим документима обухваћене су и дисциплинске мере у случају повреде радне обавезе. Факултет тежи ка стварању адекватних услова код ненаставних радника за развијање културе квалитета, за постизање компетентности и беспрекорности у раду, као и развијање професионалног односа према студентима и другим корисницима услуга.

Праћење и вредновање рада ненаставног особља врши се анализом података из периодичних извештаја о раду стручних служби који се подносе декану, продеканима, секретару Факултета и Комисији за унапређење квалитета, али и анализом података добијених путем евалуације студената. Резултати анкетања студената дати су у прилогу 10.3, а примери упитника дати су на сајту Факултета. Сходно резултатима евалуације студената, могло би се констатовати да студенти високо вреднују управљање Филозофским факултетом и задовољни су подршком коју добијају од одговарајућих служби ове установе.

SWOT анализа:

+++ - високо значајно, ++ - средње значајно, + - мало значајно, 0 – без значајности

Предности	Слабости
<ul style="list-style-type: none"> * Надлежности органа управљања, пословођења и стручних органа одређене су релевантним актима установе (Статутом) +++ * Статутом факултета дефинисана је организациона структура Факултета +++ * Постоји Правилник о организацији и систематизацији послова на Филозофском факултету +++ 	<ul style="list-style-type: none"> * Преоптерећеност стручних служби административним пословима, посебно у делу регулисања документације студената ++ * Могућности за усавршавање ненаставног особља нису у довољној мери искоришћене ++ * Недовољан је и број адекватних програма обуке ненаставног кадра +++

<p>* Правилником о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета Филозофског факултета прописани су начини обезбеђења квалитета управљања и наставне подршке +++</p> <p>* Висок је ниво организованости органа пословођења уз развијене стратешке потенцијале што води ка реализацији свих дефинисаних планова +++</p> <p>* Развијена је сарадња и комуникација између Савета Факултета и органа управљања +++</p> <p>* Квалитет управљања Факултетом се вреднује +++</p> <p>* Спроводи се анкетирање квалитета рада стручних служби и наставног особља +++</p> <p>* Шефови служби подnose периодичне извештаје о свом раду надлежним органима (секретару, декану, комисији за унапређење квалитета) ++</p> <p>* Ненаставно особље и особље секретаријата се перманентно усавршава и образује ++</p> <p>* У службама се користе савремене технологије и софтвери који омогућавају ефикасност и ефективност у раду ++</p>	<p>* Поједини запослени у стручним службама не улажу оптимално радно и стручно ангажовање ++</p> <p>* Дисконтитнутет у спровођењу корективних и подстицајних мера смањује мотивисаност ненаставног особља за квалитетним обављањем радних обавеза ++</p>
Могућности	Опасности
<p>* Организовање едукација на Факултету намењених ненаставном особљу ради остваривања бољег контакта са студентима +++</p> <p>* Подршка ненаставном кадру Факултета за учешће у програмима доживотног учења и програмима стручног усавршавања +++</p> <p>* Циљно спровођење обавезне континуиране едукације ненаставног кадра у домену законских прописа који се тичу њихог рада +++</p>	<p>* Незаинтересованост и пасивност ненаставног особља за усавршавање и побољшање свог статуса ++</p> <p>* Ограничене материјалне могућности Факултета услед неповољне економске ситуације ++</p>

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 10:

Квалитет наставне подршке у будућности могао би да се унапреди усавршавањем наставног кадра. Како би се избегло потенцијално дезангажовање или избегавање усавршавања од стране појединих радника из редова наставног особља, неопходно је да одређене едукације имају карактер обавезности, што би развојним планом Филозофског факултета требало обухватити. Такође, како би ова усавршавања била економичнија у финансијском погледу, већину едукација добро је спровести на самом Факултету, посебно оних

едукација које се тичу унапређивања контаката и професионалне комуникације са студентима.

Показатељи и прилози за стандард 10:

Табела 10.1. Број ненаставних радника запослених са пуним или непуним радним временом у високошколској установи у оквиру одговарајућих организационих јединица (на крају Извештаја)

Прилог 10.1. Шематска организациона структура високошколске установе (у фолдеру Прилози)

Прилог 10.2. Анализа резултата анкете студената о процени квалитета рада органа управљања и рада стручних служби (у фолдеру Прилози)

Стандард 11: Квалитет простора и опреме

Квалитет простора и опреме се обезбеђује кроз њихов адекватан обим и структуру.

Опис

Филозофски факултет у Нишу располаже адекватним просторним капацитетима (учионице, амфитеатри, сале, рачунарске и специјализоване лабораторије и кабинети, Библиотека, читаоница и др.) и информационом технологијом за квалитетно обављање наставне и научноистраживачке делатности примерено захтевима студијских програма и броју студената. Укупна површина расположивог простора јесте 7.240 м² (Табела 11.1.). Факултет има потписан уговор о коришћењу простора са Универзитетом у Нишу (Прилог 11.2.а) и Електронским факултетом Универзитета у Нишу (Прилог 11.2.б) те је укупан простор којим Факултет располаже за потребе наставе и активности студената 5906 м², односно 4.466 места у слушаоницама, амфитеатрима, компјутерским и специјализованим лабораторијама, салама, читаоници и др. За реализацију наставе користе се укупно 52 учионице и слушаонице (укупно 3881 места), два амфитеатра (397 места), две сале (сала 434 и сала 433 са укупно 105 места), компјутерска лабораторија (30 места) и лабораторија психологије (5 места). Укупан простор који Факултет користи за административне и друге потребе са наставничким кабинетима обухвата 1.332 м², односно 281 место.

Филозофски факултет располаже адекватном информационом технологијом и савременим мултимедијалним средствима у складу са потребама реализације наставе: интерактивне табле, лаптопови, компјутери, видео-бимови, графоскопи, фотокопир апарати, штампачи и скенери, савремени мобилни систем за виртуелну реалност (ВР наочаре, сензори и емитери...), савремена технологија за видео конференције и електронска групна путовања и друго. Учионице, сале и амфитеатри на Факултету су опремљени компјутерима и видео пројекторима, а у неким просторијама инсталирана је и додатна опрема (ТВ, ДВД, звучници, друга мултимедијална опрема). Високошколска установа обезбеђује неометан приступ различитим врстама информација у електронском облику и информационим технологијама како би се те информације користиле у научно-образовне сврхе. Простор Факултета је покривен бежичним (WiFi) приступом интернету. Преко академске мреже, кроз систем КОБСОН, доступни су најновији електронски часописи неопходни за научно-истраживачки рад. У наставне и научно-образовне сврхе, студентима и наставном особљу на располагању су три рачунарске учионице са укупно 70 (30+20+20) места. Поред тога, Факултет у ове сврхе користи укупно 24 мултимедијалне сале за едукацију са укупно 1.500 (од 10 до 200) места.

Филозофски факултет располаже и салом која поседује опрему за студије на даљину (110 места).

Настава на студијском програму ОАС Психологије реализује се у два амфитеатара, учионици намењеној студијском програму и рачунарској учионици. По потреби користе се и друге учионице и сале у складу са распоредом одржавања наставе на другим студијским програмима. За извођење једног дела вежби и експерименталних истраживања студената и наставног особља студијског програма ОАС Психологије на располагању је психолошка лабораторија (30 м²) која је опремљена компјутером, видео-бимом, савременим мобилним системом за виртуелну реалност (ВР наочаре, сензори и емитери), полиграфом (Можда треба додати у оквиру Табеле 11.2.). Студентима, а и запосленима на студијском програму доступне су и библиотека и читаоница. Обезбеђене су и просторије за рад Клуба психолога који воде студенти психологије.

Захваљујући благовременим активностима запослених у Рачунарском центру, наставницима и сарадницима студијског програма ОАС Психологије од почетка ванредног стања доступан је велики број апликација (Google Meet, Zoom, Google classroom...) којима се успешно, према постојећем распореду, реализује настава на даљину (покривеност близу 100%).

SWOT анализа:

+++ - високо значајно, ++ - средње значајно, + - мало значајно, 0 – без значајности

Предности	Слабости
<ul style="list-style-type: none"> * Просторни капацитети којима Факултет у овом тренутку располаже усклађени су са укупним бројем студената ++ * Савремена техничка и информатичка опрема Факултета у складу је са потребама реализације студијских програма и научноистраживачких пројеката +++ * Техничко-технолошка опремљеност простора за наставу и научни рад, као и за рад ненаставних служби је одговарајућа +++ 	<ul style="list-style-type: none"> * Због ограниченог простора, Факултет је приморан да за потребе квалитетног извођења наставно-научног процеса изнајмљује додатни простор. +++ * Недостатак простора у читаоници Библиотеке (посебно у току испитних рокова) и магацинског простора за библиотечки фонд +++ * Компјутерске учионице користе се и за наставу за коју није потребна рачунарска опрема, што смањује њихову доступност студентима да рачунаре користе за самостални рад: истраживања, пројекте, израду семинарских радова, и слично ++
Могућности	Опасности

<p>* Просторне ресурсе је могуће унапредити коначним исељавањем Департамента за хемију Природно-математичког факултета чиме би се простор у коме се тренутно налазе њихове лабораторије и кабинети искористио за реализацију наставе +++</p> <p>* Укупан простор на Факултету могуће је повећати изградњом новог објекта на делу парцеле чији је корисник Факултет као и надградњом постојећег објекта +++</p> <p>* Могућност спровођења учења на даљину и електронског учења ++</p> <p>* Унапређивање и иновирање информатичке опреме могуће је кроз реализацију међународних научних пројеката и пружање услуга трећим лицима ++</p>	<p>* Будући да квалитет финансирања у значајној мери зависи од оснивача, а не од самог Факултета, може се десити да финансирање у наредном периоду не буде на адекватном нивоу, што може негативно утицати на планове о унапређењу квалитета простора и опремљености ++</p> <p>* Недовољно финансијских средстава за замену информационо-комуникационе опреме која брзо застарева ++</p> <p>* Зграда Факултета је стара и тешко је предвидети неопходна средства потребна за текуће и инвестиционо одржавање исте +++</p>
--	---

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 11

У предстојећем периоду Филозофски факултет ће наставити већ започете активности усмерене на: (1) пројекат прикупљања документације и финансијских средстава за изградњу новог објекта на делу парцеле чији је корисник Филозофски факултет Универзитета у Нишу укупне бруто површине 2.790 м², надградњу амфитеатра бр. 21 у високом приземљу зграде Факултета и изградњу амфитеатра на отвореном у делу дворишта према Гимназији „Бора Станковић“ и „Стеван Сремац“, (2) делимичну замену или реконструкцију дотрајале кровне конструкције и кровног покривача постојеће зграде Филозофског факултета у Нишу, (3) реконструкцију постојећих санитарних чворова, замену дотрајале водоводне и канализационе инсталације у дворишту Факултета и уградњу савремене опреме за дојаву пожара, (4) замену унутрашњег осветљења које није усклађено са делом Правилника о минималним критеријумима у погледу енергетске ефикасности у поступку јавне набавке добара који важи од 2017. године (око 700 сијаличних места), (5) пројекат прикупљања документације и финансијских средстава за реконструкцију постојеће грејне инсталације и промене начина грејања у грејање помоћу топлотне пумпе, (6) набавку лиценци од Microsoft-а за преко 300 рачунара.

Показатељи и прилози за стандард 11:

Табела 11.1. Укупна површина (у власништву високошколске установе и изнајмљени простор) са површином објеката (амфитеатри, учионице, лабораторије, организационе јединице, службе)

Табела 11.2. Листа опреме у власништву високошколске установе која се користи у наставном процесу и научноистраживачком раду

Табела 11.3. Наставно-научне и стручне базе

Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета

Високошколске установе обезбеђују значајну улогу студената у процесу обезбеђења квалитета, и то кроз рад студентских организација и студентских представника у телима високошколске установе, као и кроз анкетирање студената о квалитету високошколске установе.

Опис

Важну улогу у обезбеђивању и унапређењу квалитета како Филозофског факултета, тако и студијског програма ОАС Психологије припада студентима. То је омогућно укључивањем студената у различите активности институције кроз рад Студентског парламента, као органа преко ког студенти штите своја права и остварују своје интересе, али и кроз редовну евалуацију квалитета студијског програма, свих елемената наставног процеса, доступне литературе, библиотечких и информатичких ресурса, рада наставника, сарадника и различитих служби установе у поступку анкетирања који спроводи Центар за унапређење квалитета. Поред Студентског парламента на Филозофском факултету у Нишу делује и Савез студената Филозофског факултета.

Стратегијом обезбеђења квалитета Филозофског факултета обухваћен је и Студентски парламент као један од субјеката обезбеђења и унапређења квалитета установе. Студентски парламент бира представнике студената који учествују у раду: Наставно-научног већа Филозофског факултета (12 представника, Прилог 13.1.а Листа чланова Наставно-научног већа), Савета факултета (4 представника, списак чланова Савета факултета доступан је на следећој Интернет адреси <https://www.filfak.ni.ac.rs/fakultet/savet>), Комисији за унапређење квалитета Факултета (<https://www.filfak.ni.ac.rs/organizacija/centar-za-unapredjenje-kvaliteta>), Комитета за професионалну етику (?). Учешћем у седницама Наставно-научног већа и Савета факултета, студенти су укључени у осмишљавању студијских програма, њиховим изменама и допунама, као и у решавању важних питања везаних за статус и функционисање студената. Два студента предложена од стране Студентског парламента чланови су Центра за унапређење квалитета и истовремено чланови наведене Комисије за унапређење квалитета. Они су распоређени у две радне групе: у радну групу за анализу успешности и ефикасности студирања и у радну групу за осигурање и унапређење квалитета наставе. Унутар ових радних група студенти чланови активно учествују у остваривању конкретних задатака, указују на проблеме који се тичу извођења наставе, дају предлоге за унапређење квалитета наставе. У случајевима када је то потребно, посебно у години припреме материјала за акредитацију, у рад Центра за унапређење квалитета укључују се и други представници Студентског парламента.

Представници студената у Центру за унапређење квалитета присуствују свим седницама и радним састанцима Већа Центра, равноправно гласају и учествују у усвајању конкретних предлога и одлука.

С обзиром на статус студената студијског програма ОАС Психологије као активних учесника наставног процеса и кључних партнера који доприносе обезбеђивању и унапређењу квалитета наставног процеса, Факултет реализује сукцесивно анкетирање студената електронским путем о вредновању квалитета наставног процеса и систематски прати и анализира резултате вредновања. Током 2019. године спроведен је поступак вредновања квалитета наставног процеса по предметима, што обухвата исказе о: (1) квалитету наставе, (2) квалитету наставног материјала, (3) објективности оцењивања, (4) квалитету наставног особља – наставника и сарадника. Анкетирањем су били обухваћени сви студенти основних академских студија Филозофског факултета у јесењем семестру школске 2018/2019. године (Прилог 13.1.в Извештај о самовредновању 2018/2019.). Извештај самовредновања из школске 2018/2019. године као и извештаји из претходних година јавно су доступни на следећој Интернет адреси: https://drive.google.com/drive/folders/1_bxgLiKkIZEZYQXiaN642JEm8HUNpjO

Пратећи савремене трендове школске 2016/2017.године промењен је начин спровођења анкетирања, при чему је *напир оловка* анкетирање, замењено *online* анкетирањем на Факултету, које је брже, једноставније, ефикасније и економски исплативије. Своја мишљења и искуства о овом типу анкетирања студенти су поделили са осталим члановима Центра за унапређење квалитета чиме је увиђена потреба за даљим побољшањем начина анкетирања. Из тог разлога отворени су електронски налози свим студентима Филозофског факултета преко којих су могли да попуне анкете ван просторија Факултета путем електронских уређаја или мобилних телефона. Ипак, један од недостатака на који су указали представници Студентског парламента односи се на обавезност, односно пријављивање испита је условљено попуњавањем анкете. Центар за унапређење квалитета Филозофског факултета, узимајући у обзир мишљења и конструктивне предлоге представника студената, радиће на превазилажењу ових недостатака, односно на осмишљавању нових начина анкетирања како би тај процес био организован по принципу добровољности.

Дакле, студентима студијског програма ОАС Психологије пружају се прилике да учествују у оцени квалитета не само студијског програма и свих елемената наставног процеса, већ и обавезне и допунске литературе, библиотечких и информатичких ресурса, педагошког рада наставника и сарадника, али и стручних служби Факултета. У складу са *Правилником о раду Центра за унапређење квалитета* радне групе спроводе детаљну анализу добијених података и резултате чине доступним Студентском парламенту на разматрање и достављају Управи

факултета – продекану за наставу, уз предлог мера за побољшање квалитета. Резултати анкета укључени су у укупну оцену вредновања и доступни су јавности.

SWOT анализа:

+++ - високо значајно, ++ - средње значајно, + - мало значајно, 0 – без значајности

Предности	Слабости
<ul style="list-style-type: none"> * Представници студената Филозофског факултета учествовањем у раду Наставно-научног већа, Савета факултета, Центра за унапређење квалитета, Дисциплинске комисије, Комитета за професионалну етику учествују у обезбеђивању квалитета +++ * У анкетирању студената представници Студентског парламента активно су укључени у рад Центра за унапређење квалитета Факултета +++ * Примењује се <i>online</i> анкетирање +++ * Постоји иницијатива Студентског парламента за већом и јачом сарадњом са Центром за унапређење квалитета +++ * Већина студената свесна је значаја развијања културе квалитета ++ * Студенти спроводе своје интерне евалуције о раду наставника и сарадника на основу којих дају мишљење о педагошком раду наставника које је саставни део изборне процедуре наставника +++ 	<ul style="list-style-type: none"> * Упркос развијеној свести о значају културе квалитета ипак одређен број студената није у довољној мери мотивисан за учешће у активностима на унапређењу квалитете ++ * Недовољна заинтересованост студената за директно учешће у раду органа Факултета због вероватног страха или често присутне „политике незамерања“ ++ * <i>Online</i> анкетирање тренутно није на добровољној бази што код неких студената може изазвати незадовољство ++ * Представници студената виших нивоа студија (попут докторских академских студија) нису укључени у рад Комисије за обезбеђење квалитета ++ * Релативно често промене представника студената ++ * Слаба видљивост и доступност информација на порталу Студентског парламента о активностима које се тичу унапређења квалитета Факултета +++
Могућности	Опасности
<ul style="list-style-type: none"> * Могућности за даље разрађивање сарадње између Студентског парламента и Центра за унапређење квалитета Факултета +++ * Укључивање студената докторских студија у рад Комисије за унапређење квалитета ++ * Мотивисање представника студената за активније укључивање у праћење и контролу квалитета установе ++ 	<ul style="list-style-type: none"> * Потенцијална пасивност Студентског парламента доласком нових генерација и нових чланова ++ * Отежано учешће студената докторских студија у раду Комисије за унапређење квалитета услед недостатка времена или запослености ++ * Неповерење студената да ће укључивање у процес самовредновања

<p>* Формирање посебног тима подршке наставника и студената који би били доступни студентима који имају примедбе на квалитет али и предлоге за унапређење квалитета ++</p> <p>* Креирати систем видљивих и транспарентних информација о учешћу представника студената у унапређивању квалитета Факултета +++</p>	<p>донети стварне промене или да ће њихови предлози бити саслушани и уважени ++</p> <p>* Недовољна иницијативност студената за унапређење квалитета ++</p>
--	--

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 13:

Континуирано радити на јачању свести и знања студената о систему обезбеђења квалитета, његовом функционисању и његовим кључним носиоцима и пружити повратне информације студентима о учињеним променама на основу њиховог вредновања. Укључити већи број студената виших нивоа студија који својим искуством, знањем и предлозима могу значајно допринети променама и унапређењу квалитета Факултета. Такође, Студентски парламент би могао да предузме конкретне активности, на пример доношење акционог плана у коме би биле дефинисане активности и задаци усмерени на упознавање студената са поступцима обезбеђења квалитета, са областима обезбеђења квалитета, са улогом студената у систему обезбеђења квалитета, те у сваком погледу бољем информисању студената о значају њиховог учешћа у унапређивању квалитета Факултета. Једна од мера јесте учинити видљивијим и доступним информације о активностима Студентског парламента које се тичу унапређења квалитета путем студентског портала, странице Студентског парламента и друштвених мрежа.

Показатељи и прилози за стандард 13:

Прилог 13.1 Документација која потврђује учешће студената у самовредновању и провери квалитета

Стандард 14: Систематско праћење и периодична провера квалитета

Департман за психологију Филозофског факултета у Нишу учествује у систематском и континуираном прикупљању релевантних података који се односе на обезбеђење квалитета. На основу тога се, такође, реализују и одговарајуће периодичне провере у вези са свим областима обезбеђења квалитета.

Опис

Редовно и систематско прикупљање информација о обезбеђивању квалитета, периодичну проверу и унапређивање свих области квалитета, Филозофски факултет је обезбедио оснивањем Центра за унапређење квалитета. Субјекте обезбеђења и унапређења квалитета на Филозофском факултету чине: наставници, сарадници, студенти и ненаставно особље Факултета. Субјекти обезбеђења и унапређења квалитета обухватају управу Факултета (декан, продекани), Студентски парламент и стручне органе и тела (Наставно-научно веће, Комисија за унапређење квалитета и Савет факултета).

Департман за психологију одржава блиску сарадњу са Центром за обезбеђивање квалитета Филозофског факултета, који обезбеђује унапређење и обезбеђење квалитета кроз: (1) утврђивање плана и програма рада, (2) спровођење утврђене Стратегије обезбеђења квалитета на Факултету, (3) спровођење поступака самовредновања и оцењивања квалитета студијских програма, наставног процеса, научноистраживачког и стручног рада, (4) спровођење електронске евалуације наставног процеса и студијских програма, (5) подношење извештаја Наставно-научном већу о спроведеним поступцима самовредновања, (5) достављање информација о резултатима самовредновања, као и других података од значаја за оцену квалитета на захтев Комисије за акредитацију и проверу квалитета, (6) обављање других послова од значаја за унапређење и развој квалитета. Континуирано праћење, обезбеђење, унапређење, развој и периодичну проверу квалитета врши Комисија за унапређење квалитета. Комисија образује следеће радне групе: (1) радну групу за анализу успешности и ефикасности студирања, (2) радну групу за осигурање квалитета наставе и (3) радну групу за праћење и унапређење квалитета научноистраживачког рада.

Департман за психологију Филозофског факултета обезбеђује адекватне услове и богату инфраструктуру за редовно, систематско прикупљање и обраду података потребних за оцену квалитета у свим областима које су предмет самовредновања. На почетку нове школске године Центар за унапређивање квалитета и Комисија: (1) преиспитују и унапређују стандарде и поступке за обезбеђење квалитета на основу квалитативних и квантитативних показатеља наставног, научноистраживачког и стручног рада, рада органа управљања и органа

пословођења, рада стручних органа, организационих јединица и служби Факултета, (2) сумирају, анализирају и разматрају прикупљене податке о квалитативним и квантитативним показатељима квалитета студијских програма за претходну школску годину и на основу тога припремају предлог годишњег извештаја који садржи и предлоге мера за унапређење квалитета студијских програма. Центар спроводи поступак самовредновања једном у три године и о резултатима овог поступка упознаје Наставно-научно веће факултета и Комисију за спровођење поступка акредитације. Депарتمان за психологију прати препоруке које пружа Савет послодаваца Филозофског факултета.

Филозофски факултет обезбеђује податке потребне за упоређивање са страним високошколским установама у погледу квалитета кроз успостављање квалитетне међународне сарадње са многобројним високошколским установама Европског и светског образовног простора. Међународна сарадња Филозофског факултета у Нишу одвијала се у оквиру уговора о међународној сарадњи чији је потписник и које координира Универзитет у Нишу, као и на основу једног броја, углавном билатералних уговора чији је носилац Филозофски факултет. У билатералном формату, Филозофски факултет оставрује сарадњу са Државним технолошким универзитетом „Шухов“ у Белгороду и Универзитетом у Вороњежу, Руска Федерација. Такође потписан је уговор о научној и наставној сарадњи са Државним педагошким универзитетом „Козма Минин“ из Нижњег Новгорода. Податке за упоређивање са страним високошколским установама у погледу квалитета, Филозофски факултет обезбеђује и кроз процесе мобилности наставника и студената. Мрежа установа са којима су успостављени пројекти мобилности је широка: The International University of Logistics and Transport in Wroclaw; Aristotle University Research Dissemination Centre, Thessaloniki; Универзитет Ото-Фридрих у Бамбергу; Масариков универзитет у Брну, Чешка; Универзитет ЕСПЕ у Бордоу, Француска; Универзитет Артоа у Арасу, Француска; Université de Poitiers, Faculté des lettres et des langues, Poitiers, France; Технички универзитет у Кемницу, СР Немачка; Међународни универзитету за психоанализу у Берлину, Немачка; Универзитет Хумболт у Берлину, Немачка; Krasnoyarsk Astafiev State Pedagogical University, Rusija и др.

У спровођењу утврђене стратегије за обезбеђење квалитета и достизању жељених стандарда квалитета, посебно важну улогу имају резултати анкетирања студената. Анкетирање студената се спроводи након сваког семестра и усмерено је на вредновање квалитета наставног процеса по предметима, што обухвата: (а) исказе о квалитету наставе, (б) исказе о квалитету наставног материјала, (в) исказе о објективности оцењивања и (г) исказе о квалитету наставног особља – наставника и асистената. Анкетирање се спроводи електронским путем, уз одговарајућа упутства у вези са анкетирањем. Анкета се спроводи приликом пријаве испита, а

обавештење о анкетирању објављује се на интернет страници Факултета. Право учешћа у анкети имају сви студенти одговарајућег нивоа студија који су по први пут уписали одређену годину студија. Традиционално, одзив студената по годинама студија на Департману за психологију премашује постотак који члан 13. Правилника о вредновању квалитета студијских програма прописује као довољан да би се анкета сматрала важећом. Резултати евалуације приказују се у Извештају о резултатима вредновања квалитета студијских програма и наставног процеса. Са резултатима самовредновања високошколска установа упознаје наставнике и сараднике преко стручних органа, студенте преко студентских организација, Комисију за акредитацију и проверу квалитета и јавност. Извештај о резултатима вредновања квалитета студијских програма и наставног процеса усваја Наставно-научно веће Филозофског факултета и Центар за унапређивање квалитета Универзитета у Нишу. Јавност и транспарентност резултата спроведене студентске евалуације и целокупног процеса рада у оквиру систематског праћења и периодичне провере квалитета обезбеђена је објављивањем Извештаја о самовредновању на сајту Факултета.

Поред овога, Филозофски факултет је у школској 2019/2020. спровео и посебну анкету која се односила на евалуацију наставе на даљину, која се реализовала и наставља да се реализује услед пандемије COVID-19. Повратне информације говоре у прилог темељној реализацији наставе на даљину (у фолдеру Прилози).

SWOT анализа:

+++ - високо значајно, ++ - средње значајно, + - мало значајно, 0 – без значајности

Предности	Слабости
<ul style="list-style-type: none"> * Департман за психологију континуирано ради на обезбеђењу и унапређењу квалитета +++ * Постоји активна и континуирана сарадња Департмана за психологију са јединицама Филозофског факултета које за сврху имају систематско праћење и обезбеђење квалитета - Центром за унапређење квалитета, Комисијама за унапређивање квалитета и радним групама +++ * Департман за психологију испуњава захтев Филозофског факултета који је усмерен ка усаглашавању са стратегијом унапређења квалитета других престижних високошколских установа у земљи и иностранству ++ * Анализе интервенција усмерених на обезбеђење квалитета су јавне +++ * Континуирана реализација активности 	<ul style="list-style-type: none"> * Не постоји администратор Центра за обезбеђивање квалитета који би се искључиво бавио питањима квалитета (таква пракса постоји на неким факултетима) +++ * Недовољан број чланова Центра из редова стручних служби и Студентског парламента ++ * Неодговорно понашање поједних чланова радних група у смислу непоштовања рокова за реализацију активности и израду извештаја предвиђених планом Центра ++ * Недовољан обим и квалитет повратних информација о компетенцијама свршених студената ++ * Одсуство квалитетних и благовремених повратних информација послодаваца о компетенцијама свршених студената ++

<p>везаних за унутрашњу проверу квалитета коју реализују радне групе током читаве године +++</p> <p>* Успостављен <i>online</i> систем анкетирања студената +++</p> <p>* Сprovedена је посебна анкета за евалуацију наставе на даљину</p>	
Могућности	Опасности
<p>* Постављање прецизних рокова за достављање извештаја о обављеним активностима свим радним групама ++</p> <p>* Ангажовање додатних чланова из редова стручних служби и из редова студената ++</p> <p>* Целисходнији приступ у изради плана рада Центра, планова рада радних група као и друге потребне документације за адекватно функционисање Центра за унапређење квалитета ++</p> <p>* Наставити са унапређењем система за анкетирање применом аутоматизације прикупљања података ++</p> <p>* Обезбедити пуну административну и техничку подршку у раду Центра ++</p>	<p>* Преоптерећеност појединих наставника радом у Центру ++</p> <p>* Оптерећеност чланова центра многобројним наставним, научноистраживачким и ваннаставним пословима може да угрози благовремену реализацију планираних активности у области обезбеђивања квалитета које захтевају континуитет у раду ++</p> <p>* Функционисање Центра може да угрози непостојање административног радника који би се бавио искључиво пословима у области обезбеђивања квалитета +++</p> <p>* Недовољна мотивисаност поједних субјеката да учествују у анкетама ++</p>

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 14:

На основу описаног могло би се констатовати да је већина захтева стандарда 14 испуњена. Ипак, Факултет би у будућности могао да се посвети још интензивнијем раду на унапређењу одређених аспеката систематског праћења и периодичне контроле квалитета. Ту се пре свега мисли на: (1) ангажовање једног администратора који би се искључиво бавио питањима квалитета, (2) повећање броја чланова Центра из редова стручних служби и Студентског парламента, чиме би се унапредио квалитет у делу прикупљања података везаних за рад стручних служби и већа партиципација студената у процесу провере квалитета, (3) предузимање адекватних мера на нивоу радних група како би се сви чланови мотивисали за обављање ових послова и задатака, (4) осмишљавање планова, израду извештаја и друге документације неопходне за обезбеђивање виших стандарда квалитета рада Центра, (5) континуирано иновирање и унапређивање квалитета анкетних листова, (6) унапређивање система за анкетирање даљом аутоматизацијом прикупљања и обраде података, (7) стварање услова за добијање квалитетних повратних информација о компетенцијама свршених студената, (8) стварање услова за добијање квалитетних повратних информација од стране послодаваца о компетенцијама свршених студената, (9) обезбеђивање пуне административне и техничке подршке у раду Центра, (10) проширивање видова сарадње са иностраним универзитетима.

Показатељи и прилози за стандард 14:

Прилог 14.1 Информације презентоване на сајту високошколске установе о активностима које обезбеђују систематско праћење и периодичну проверу квалитета у циљу одржавања и унапређење квалитета рада високошколске установе: <https://www.filfak.ni.ac.rs/>

III ТАБЕЛЕ И ПРИЛОЗИ

Списак табела и прилога уз извештај о самовредновању

(одговарајући правилници, закони и други обимнији документи налазе се у засебном фолдеру, који је саставни део овог Извешатаја)

1. Прилог 4.5. Табела мапирања предмета
2. Табела 7.1. Списак наставника
3. Табела 7.2. Списак сарадника
4. Прилог 8.1. Преглед броја студената који су уписани на студијски програм у текућој и претходне две године
5. Преглед броја студената који су уписани на студијски програм по годинама студија у текућој школској години
6. Преглед броја студената по годинама студија на текућој школској години за студијски програм Психологија.
7. Прилог 8.2. Стопа успешности студената
8. Табела 9.1. Листа библиотечких јединица релевантних за студијски програм
9. Табела 9.1.а Листа уџбеника доступна студентима на студијском програму
10. Табела 9.1.6 Покривеност обавезних предмета литературом (књигама, збиркама, практикумима, које се налазе у библиотеци или их има у продаји)
11. Табела 9.2. Попис информатичких ресурса
12. Прилог 9.2. Списак уџбеника и монографија чији су аутори наставници запослени на Департману за психологију (са редним бројевима)
13. Прилог 9.3. Однос броја уџбеника и монографија (заједно) чији су аутори наставници запослени на Деапртману за психологију са бројем наставника Департману за психологију
14. Табела 10.1. Број ненаставних радника запослених са пуним или непуним радним временом у високошколској установи у оквиру одговарајућих организационих јединица
15. Табела 11.1. Укупна површина (у власништву високошколске установе и изнајмљени простор) са површином објеката (амфитеатри, учионице, лабораторије, организационе јединице, службе)
16. Табела 11.2. Листа опреме у власништву високошколске установе која се користи у наставном процесу и научноистраживачком раду

Табела мапирања предмета на Департману за психологију (Прилог 4.5.)

Ниво студија	
Основне академске студије	ПСИХОЛОГИЈА
Исходи учења студијског програма	Обавезни предмети
<p>Циљеви студијског програма психологије су да се студенти упознају са:</p> <ul style="list-style-type: none"> - предметом, основним методама и развојем психологије, као фундаменталне и примењене науке; - основним психолошким појмовима и теоријским системима; - основним карактеристикама, принципима и факторима психичког живота човека; - примењеним психолошким дисциплинама. <p>Циљеви овог програма су да се студенти оспособе за:</p> <ul style="list-style-type: none"> - коришћење различитих психолошких техника и метода за прикупљање података; - примену статистичких метода и знања из методологије емпиријских истраживања у припреми и спровођењу истраживања; - коришћење стручне литературе; - тимски рад у пословима где се могу применити основна знања из психологије; - даље студирање и усавршавање. <p>Очекује се да ће по завршетку студија студенти студијског програма основних академских студија психологије поседовати и даље развијати опште и предметно специфичне способности које су у функцији квалитетног обављање како стручне тако и научне делатности. С тим у вези, од свршених студената очекује се да демонстрирају: (1) свеобухватно знање и разумевање предмета, основних метода, развоја и актуелног статуса психологије као науке и струке, (2) разумевање психолошких појмова, ширих и ужих теоријских система и области примењених грана психологије, (3) познавање и разумевање принципа и фактора психичког развоја човека, (4) познавање основних instrumenata и техника научног истраживања у психологији, (5) познавање статистичких процедура и основних психометријских принципа, (6) разумевање стручне и научне литературе.</p> <p>По завршетку студија студент треба да поседује и предметно-специфичне способности да: (1) користи теоријске концепте и знања у објашњавању различитих појава из свакодневног живота, (2) правилно интерпретира статус основних психичких процеса и функција на основу примене психодијагностичких средстава ; (3) на основу познавања услова, предвиђа могуће последице на плану психичког функционисања, (4) учествује у пословима који захтевају примену психолошких знања и вештина у решавању практичних проблема у различитим областима рада и у пружању различитих видова психо-социјалне подршке, (5) планира и изводи истраживања, прикупља, обрађује, објашњава добијене резултате истраживања и изводи релевантне закључке, израђује извештај о истраживању, вреднује резултате истраживања у односу на постојећа теоријска и емпиријска знања, (6) самостално прати и евалуира свој рад у складу са професионалним етичким кодексом, (7) препознаје потребу за континуираном</p>	<p>Физиолошке основе психичких процеса 1</p> <p>Физиолошке основе психичких процеса 2</p> <p>Увод у психологију</p> <p>Основе психолошке статистике</p> <p>Историја психологије</p> <p>Методологија психолошких истраживања 1</p> <p>Методологија психолошких истраживања 2</p> <p>Психологија учења 1</p> <p>Психологија учења 2</p> <p>Основе психологије личности</p> <p>Квалитативна истраживања у психологији</p> <p>Школе и правци у психологији</p> <p>Сензорни процеси</p> <p>Перцепција, мотивација и емоције</p> <p>Теорије когнитивног развоја</p> <p>Теорије емоционалног развоја</p> <p>Општа и посебна психопатологија</p> <p>Теорије личности</p> <p>Основи социјалне психологије</p> <p>Теорије развојне психопатологије</p> <p>Психопатологија детињства и младости</p> <p>Психологија породице</p> <p>Психологија одраслог доба и старења</p> <p>Психофизиологија рада и психологија уметности</p> <p>Мултиваријантна статистика</p> <p>Психометрија</p> <p>Увод у клиничку психологију</p> <p>Психологија менталног здравља</p> <p>Основи педагошке психологије</p> <p>Социјална перцепција</p> <p>Психолошко саветовање</p> <p>Психологија рада</p> <p>Увод у психотерапију</p> <p>Клиничка психодијагностика</p> <p>Психологија маркетинга</p> <p>Психологија менаџмента</p> <p>Психологија наставе</p>

едукацијом, и (8) учествује у тимском раду.	
---	--

Табела 7.1. Преглед броја наставника по звањима и статус наставника у високошколској установи (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору) на Департману за Психологију.

А. Наставници у радном односу са пуним или непуним радним временом

Р.б.	Матични број	Име, средње слово, презиме	Звање	Датум избора	% запослења	Ужа научна, уметничка односно стручна област за коју је биран
1	1412961735041	Бојана Д. Димитријевић	редовни професор	01.07.2011.	100	Психологија
2	2312954745014	Снежана Д. Стојиљковић	редовни професор	28.01.2013.	100	Психологија
3	1412963735014	Татјана З. Стефановић-Станојевић	редовни професор	01.04.2013.	100	Психологија
4	1812960735046	Јелисавета А. Тодоровић	редовни професор	01.02.2015.	100	Психологија
5	0301959735069	Марина Љ. Хаџи-Пешић	редовни професор	01.05.2015.	100	Психологија
6	0110954735079	Весна Д. Анђелковић	редовни професор	21.09.2016.	100	Психологија
7	1301958730032	Љубиша Д. Златановић	редовни професор	15.12.2017	100	Психологија
8	0210977730044	Владимир О. Хедрих	редовни професор	01.03.2019.	100	Психологија
9	1411976736013	Јелена Ј. Опсеница-Костић	ванредни професор	01.03.2018.	100	Психологија
10	2206959730010	Миодраг Б. Миленовић	ванредни професор	01.11.2019.	100	Психологија
11	2206960730040	Небојша М. Милићевић	ванредни професор	08.01.2020.	100	Психологија
12	3010982766016	Ивана Б. Јанковић	доцент	01.04.2015.	100	Психологија
13	3010962733219	Мирослав Б. Комленић	доцент	01.03.2016.	100	Психологија
14	2312982497514	Кристина М. Ранђеловић	доцент	01.03.2017.	100	Психологија
15	0202984730057	Душан Љ. Тодоровић	доцент	17.03.2016.	100	Психологија
16	1711980735017	Милица З. Митровић	доцент	17.10.2017.	100	Психологија
17	1308984735020	Милица Н. Тошић Радев	доцент	02.07.2018.	100	Психологија
18	2702961735027	Гордана Д. Ђигић	доцент	01.04.2019.	100	Психологија
Напомена: Поткомисија ће, случајним избором, проверити уговоре о ангажовању						

Б. Наставници ангажовани по уговору

Р.б.	Матични број	Име, средње слово, презиме	Звање	Датум избора	Број уговора	Сагласност број	Област за коју је биран
1	0610954735063	Милкица М. Нешић	редовни професор	01.06.2005.	300/10-01	10-1206-8/1-1	Физиологија
Напомена: Поткомисија ће случајним избором проверити уговоре о раду и сагласности							

Табела 7.2. Преглед броја сарадника и статус сарадника у високошколској установи (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору) на Департману за Психологију.

А. Сарадници у радном односу са пуним и/или непуним радним временом

Р.б.	Матични број	Име, средње слово, презиме	Звање	Датум избора	% запослења	Ужа научна, уметничка односно стручна област за коју је биран
16	2807988735068	Мила З. Досковић	асистент	01.04.2020.	100	Психологија
17	3101987730066	Стефан Н. Ђорић	асистент	01.03.2019.	100	Психологија
31	1505988737540	Дамјана Р. Панић	асистент	24.11.2019.	100	Психологија
32	2201987795126	Ивана Н. Педовић	асистент	01.06.2016.	100	Психологија
33	3012988745064	Марија Г. Пејичић	асистент	01.10.2017.	100	Психологија
39	1512988745027	Александра С. Богдановић	асистент	01.10.2017.	100	Психологија
46	0407994745010	Ана Ж. Јованчевић	асистент	16.12.2019.	100	Психологија
47	2108989735066	Миљана М. Спасић Шнеле	асистент	16.12.2019.	100	Психологија
48	2511990731316	Душан Љ. Влајић	асистент	16.12.2019.	100	Психологија
58	1707990710228	Никола В. Ћировић	истраживач приправник	08.01.2019.	100	Психологија
63	0201994722811	Милош Н. Стојадиновић	истраживач приправник	10.01.2020.	100	Психологија
Напомена: Рецензентска комисија ће, случајним избором, проверити уговоре о ангажовању.						

Стандард 8

Преглед броја студената који су уписани на студијски програм у текућој и претходне две године

	Текућа школска 2019/2020. година	Школска 2018/2019. година	Школска 2017/2018. година	Планирано да се упише у наредну школску годину
Просечна оцена уписаних кандидата: 7,99	574	572	562	90

Преглед броја студената који су уписани на студијски програм по годинама студија у текућој школској години

I год.	II год.	III год.	IV год.	V год.	VI год.
105	97	90	282		
Укупно студира у текућој школској години 574 студента					

Преглед броја студената по годинама студија на текућој школској години за студијски програм Психологија.

Р.б.	Назив студијског програма и поље	Акредитован број студената за упис у прву годину	Стварно уписани у текућу школску годину (2019/20.)				
			I год.	II год.	III год.	IV год	збир
ОАС – Основне академске студије – ДХ поље							
3.	ОАС Психологије	90	105	97	90	282	574

Стопа успешности студената

Овај податак се израчунава за студенте који су дипломирали у претходној школској години (до 30.09) а завршили студије у року предвиђеном за трајање студијског програма Психологија.

* Студенти који су дипломирали у претходној школској години (до 30.09) а завршили студије у предвиђеном року (успешни студенти)

** Студенти уписани у I годину у генерацији успешних студента (из претходне колоне)

*** Однос броја успешних студената и броја уписаних у I годину у генерацији успешних студената у %

Р.б.	Назив студијског програма и поље	*Број успешних студената	**Број уписаних у I годину студија у генерацији успешних студената	***% успешних студената
ОАС - Основне академске студије				
1.	ОАС Психологије	12	96	12,50

Табела 9.1. Листа библиотечких јединица релевантних за студијски програм

Р.Б.	Наслов	Аутор	Издавач	Година
1.	Кроскултурна адаптација психолошких мерних инструмената	Владимир Хедрих	Филозофски факултет, Ниш	2018.
2.	Квалитативна истраживања у психологији	Карла Вилиг	Клио	2016.
3.	Методе истраживања понашања	Станислав Фајгел	Центар за примењену психологију	2010.
4.	Методологија психолошких истраживања	Дејан Тодоровић	Центар за примењену психологију	2008.
5.	Истраживачке методе у психологији и другим друштвеним зnanостима	Горан Милас	Наклада Слап	2005.
6.	Психометрија	Станислав Фајгел	Центар за примењену психологију	2003.
7.	Статистика у психологији	Лазар Тењовић	Центар за примењену психологију	2002.
8.	Psychological Testing and Assessment	Lewis R. Aiken	Allyn and Bacon	2000.
9.	Методе и технике социјалнопсихолошких истраживања	Ненад Хавелка, Бора Кузмановић, Драган Попадић	Центар за примењену психологију	1998.
10.	Школе и системи у психологији	Жарко Кораћ	Досије	2008.
11.	Историја психологије	Фернан-Лисјен Милер	Издавачка књижарница Зорана Стојановића	2005.
12.	Повијест психологије	David Hothersall	Наклада Слап	2002.
13.	Стварање психологије	Вид Печјак	Завод за уџбенике	1984.
14.	Увод у психологију	Станислав Фајгел	Центар за примењену психологију	2014.
15.	Увод у психологију	Борис Кордић, Лепа Бабић	Центар за примењену психологију	2014.
16.	Увод у психологију	Рита Аткинсон, Ернест Хилгард	Наклада Слап	2007.
17.	Реалност и илузије : контекст у визуелном опажању	Дејан Тодоровић	Филозофски факултет, Београд	2014.
18.	Перцепција	Сунчица Здравковић	Градска народна библиотека „Жарко Зрењанин“	2012.

19.	Осјети и перцепција	Брус Голдстејн	Наклада Слап	2011.
20.	Осећај и мера	Предраг Огњеновић	Глас	1977.
21.	Психологија опажања	Предраг Огњеновић	Научна књига	2002.
22.	Signals and Perception : the Fundamentals of Human Sensation	Edited by David Roberts	The Open University, London	2002.
23.	Илустрована физиологија нервног система	Милкица Нешић	Филозофски факултет, Ниш	2007.
24.	Физиолошки атлас у боји	Штефан Зибернагл	Медицински факултет, Ниш	2006.
25.	Физиологија нервног система	Мира Пашић	Ценатар за примењену психологију	2003.
26.	Fundamentals of Human Neuropsychology	Bryan Kolb, Ian Q. Whishaw	Worth Publishers	2003.
27.	Physiology of Behavior	Neil R. Carlson	Pearson	2007.
28.	Биолошка психологија	Џон Пајнел	Наклада Слап	2002.
29.	Разумевање когниције	Љубиша Златановић	Филозофски факултет, Ниш	2011.
30.	Когнитивна психологија	Александар Костић	Завод за уџбенике	2006.
31.	Когнитивна психологија	Роберт Штернберг	Наклада Слап	2005.
32.	Cognitive Psychology	Douglas L. Medin, Brian H. Ross, Arthur B. Markman	John Wiley and Sons	2005.
33.	Readings in Cognitive Psychology : Applications, Connections, and Individual Differences	edited by/ Bridget Robinson-Riegler, Gregory Robinson-Riegler	Pearson Education	2004.
34.	Структура и природа интелигенције	Предраг Заревски	Наклада Слап	2012.
35.	Frames of mind : the theory of multiple intelligences	Howard Gardner	Basis books	2011.
36.	Теорија стваралачке интелигенције	Хосе Антонио Марина	Службени гласник	2011.
37.	Интелигенција – различита гледишта	Howard Gardner, Mindy L. Kornhaber, Warren K. Wake	Наклада Слап	1999.
38.	Ток : психологија оптималног искуства	Михаљ Чиксентмихаљи	Федон	2017.
39.	Психологија патње	Салман Ахтар	Клио	2017.
40.	Шта је емоција? : историја, мерења и значења	Џером Кејган	Завод за уџбенике	2015.
41.	Social motivation	edited by David Dunning	Psychology Press	2015.
42.	Affect in social thinking and behavior	edited by Joseph P. Forgas	Psychology Press	2012.
43.	Разумијевање мотивације и емоција	Johnmarshall Reeve	Наклада Слап	2010.
44.	Наше намере и осећања	Предраг Огњеновић, Бојана Шкорц	Гутенбергова галаксија	2005.

45.	Емоције	Зоран Миливојевић	Прометеј	2004.
46.	Мотивација	Фалко Рајнберг	Наклада Слап	2004.
47.	Мотивација: теорија и начела	Роберт Бек	Наклада Слап	2003.
48.	Личност – методе и модели	Снежана Смедеревац, Душанка Митровић	Центар за примењену психологију	2018.
49.	Психологија полних разлика и сличности	Душанка Митровић, Александра Трогрлић	Синапса едиције	2014.
50.	Психологија личности	Ренди Ларсен, Дејвид Бас	Наклада Слап	2008.
51.	Психологија личности	Лоренс Первин, Данијел Ђервоне, Оливер Џон	Школска књига	2008.
52.	Attitudes, Personality and Behavior	Icek Ajzen	Open University Press	2007.
53.	Introduction to personality and intelligence	Nick Haslam	SAGE	2007.
54.	Introduction to Personality, Individual Differences and Intelligence	John Maltby, Liz Day, Ann Macaskill	Pearson Education	2007.
55.	Personality Theory and Research : an International Perspective	Gordon L. Flett	John Wiley and Sons	2007.
56.	Theories of personality	Jess Feist, Gregory J. Feist	McGraw-Hill	2006.
57.	Theories of Personality : Contemporary Approaches to the Science of Personality	Jeffrey J. Magnavita	John Wiley and Sons	2002.
58.	Sinopsis : pitanja psihološke procene ličnosti i integracije : (potraga za psihološkom istinom) / Josip Berger		Центар за примењену психологију	2003.
59.	Дјечја развојна психологија	Лаура Берк	Наклада Слап	2015.
60.	Психологија детињства и адолесценције	Сања Нишевић и Лада Маринковић	Mediterran publishing	2013.
61.	Развојна психологија	Љубомир Жиропађа, Љиљана Миоциновић	Чигоја штампа	2012.
62.	Развојна психологија	Иван Јерковић, Марија Зотовић	Футура публикације	2010.
63.	Психодинамска развојна психологија	Ксенија Кондић и сарадници	Верис студио	2007.
64.	Дјечја психологија	Ross Vasta, Marshall M. Haith, Scott A. Miller	Наклада Слап	2005.
65.	Психологија адолесценције	Катица Лацковић Гргин	Наклада Слап	2006.
66.	Унутрашња и спољашња реалност адолесцената	Уредник Војислав Ђурчић	Ж. Албуљ	2005.
67.	Психологија цјеложивотног развоја	Лаура Берк	Наклада Слап	2008.
68.	Психологија одрасле доби и старења	K. Warner Schaie, Sherry L. Willis	Наклада Слап	2001.

69.	Страх је најгоре место	Татјана Стефановић Стојановић, Милица Тошић Радев, Александра Богдановић	Центар за примењену психологију	2018.
70.	Афективна везаност: развој, модалитети и процена	Татјана Стефановић Станојевић	Филозофски факултет, Ниш	2015.
71.	Афективна везаност и породични односи	Татјана Стефановић Станојевић, Ивана Мухић, Наташа Ханак	Центар за примењену психологију	2012.
72.	Афективно везивање : експериментални и клинички приступи	приредили Јован Мирић и Александар Димитријевић	Центар за примењену психологију	2006.
73.	Формуле љубави	Зоран Миливојевић	Прометеј	2000.
74.	Може ли љубав да траје	Стивен Мичел	Клио	2008.
75.	Рано искуство и љубавне везе	Татјана Стефановић Станојевић	Просвета	2008.
76.	Да ли мислимо љубав када кажемо љубав	Татјана Стефановић Станојевић	Филозофски факултет, Ниш	2014.
77.	Изазови савремене породице	Јелена Опсеница Костић, Јелисавета Тодоровић, Ивана Јанковић	Филозофски факултет, Ниш	2017.
78.	О деци и родитељима	Ксенија Кондић, Снежана Видановић	Филозофски факултет, Ниш	2011.
79.	Васпитни стилови родитеља и самопоштовање адолесцената	Јелисавета Тодоровић	Филозофски факултет, Ниш	2005.
80.	Психологија брака и обитељи	Мира Чудина Обрадовић, Јосип Обрадовић	Голден Маркетинг	2006.
81.	Дијете и обитељ: емоционални и социјални развој	Андреја Брајша-Жганец	Наклада Слап	2003.
82.	An introduction to childhood studies	edited by Mary Jane Kehily	Open University Press	2015.
83.	Човеков развој и култура	Јан Валсинер	Завод за уџбенике	1997.
84.	Дете и култура	И. С. Кон	Завод за уџбенике	1991.
85.	Представа о детету у српској култури	Жарко Требјешанин	Српска књижевна задруга	1991.
86.	Prospective Memory : an Overview and Synthesis of an Emerging Field	Mark A. McDaniel, Gilles O. Einstein	SAGE	2007.
87.	Психологија памћења и учења	Предраг Заревски	Наклада Слап	2002.
88.	Људско памћење : теорија и пракса	Алан Бедли	Завод за уџбенике	2004.
89.	Психологија у образовању, књ. 1-3	Анита Вулфолк, Малколм Хјуз, Вивијен Волкап	Клио	2014-2015.

90.	Educational Psychology	Jeanne Ellis Ormrod	Pearson	2006.
91.	Educational Psychology	John W. Santrock	McGraw Hill	2006.
92.	Едукацијска психологија	Томислав Гргин	Наклада Слап	2004.
93.	Пажња и учење	Радмила Миловановић	Центар за примењену психологију	2001.
94.	Наша психијатријска будућност: политика менталног здравља	Николас Роуз	Mediterran publishing	2019.
95.	Општа психопатологија у клиничкој пракси	Грозданко Грбеша, Миодраг Станковић	Галаксијанис	2018.
96.	Психопатологија	Дражен Бегећ	Медицинска наклада	2016.
97.	Нормално и патолошко	Жорж Кангилем	Mediterran publishing	2017.
98.	Развојна психопатологија	Гордана Вулевић	Академска књига	2016.
99.	Истраживања у развојној психопатологији	Анита Вулић-Прторић, Марта Цифрек-Коларић	Наклада Слап	2011.
100	Психодинамичка психијатрија, књ. 1-6	Уредник Љубомир Ерић	Клио	2008-2011.
101	Адолесценција: шанса, романа и психопатологија	Приредио Војислав Ђурчић	Дерета	2019.
102	Савремени модели менталног здравља - од одсуства патологије до благостања	Драгана З. Станојевић	Филозофски факултет, Косовска Митровица	2019.
103	Improving mental health through social support	Jonathan Leach	Jessica Kingsley Publishers	2015.
104	Развој и ментално здравље : тематски зборник радова	приредили Снежана Видановић, Небојша Милићевић, Јелена Опсеница Костић	Филозофски факултет, Ниш	2013.
105	Боља брига о менталном здрављу	Грејем Торникрофт и Микеле Тансела	Клио	2011.
106	Савремена схватања менталног здравља и поремећаја	Приредио Александар Димитријевић	Завод за уџбенике	2005.
107	Трансакциона анализа у психотерапији	Ерик Берн	Космос издаваштво	2019.
108	Траума: наша прича	Уредници Тијана Мировић, Марко Томашевић	Центар за Shema терапију	2019.
109	Психотерапија	Љубомир Ерић, Александар Димитријевић и сарадници	Клио	2018.
110	Рационално-емотивна и когнитивно-бихејвиорална терапија	Миленко Влајков	Психополис институт	2018.

111	Теорија и пракса психолошког савјетовања и психотерапије	Џералд Кори	Наклада Слап	2004.
112	Интегративна психотерапија на делу	Ричард Ерскин, Џенет Морсунд	Психополис институт	2016.
113	Бити хуманистички психотерапеут	Серж и Ан Жинжер	Психополис институт	2015.
114	Теорија и пракса групне психотерапије	Ирвин Јалом	Психополис институт	2014.
115	РЕБТ: терапијски водич за рационално-емотивно бихевиоралну терапију	Сузан Вален, Рејмонд Диђузепе, Винди Драјден	Психополис институт	2014.
116	Системска породична психотетарпија	Руди Далос, Рос Дрејлер	Психополис институт	2014.
117	Когнитивна терапија поремећаја личности	Aaron T. Beck, Arthur Freeman, Denise D. Davis	Наклада Слап	2012.
118	EMDR: терапија репроцесирањем	Франсин Шапиро, Марго Силк Форест	Психополис институт	2012.
119	Психотерапија и саветовање: теорија, пракса, истраживање	Јелена Срна	Завод за уџбенике	2012.
120	Когнитивно-бихевиоралне стратегије у кризним интервенцијама	Уредници Frank M. Dattilio i Arthur Freeman	Наклада Слап	2011.
121	Увод у клиничку психологију	Редактори Јосип Бергер и Марија Митић	Центар за примењену психологију	2007.
122	Увод у клиничку психологију	Michael T. Nietzel, Douglas A. Bernstein, Richard Milich	Наклада Слап	2002.
123	Introduction to Clinical Psychology : Science and Practice	Bruce E. Compas, Ian H. Gotlib	McGraw Hill	2002.
124	Time perspective : theory and practice	editors Aleksandra Kostić, Derek Chadee	Palgrave Macmillan	2017.
125	Увод у социјалну психологију	Борис Кордић	Центар за примењену психологију	2017.
126	The social psychology of nonverbal communication	edited by Aleksandra Kostic, Derek Chadee	Palgrave Macmillan	2015.
127	Close relationships : functions, forms and processes	edited by Patricia Noller and Judith A. Feeney	Routledge	2014.
128	Personality and social behavior	edited by Frederick Rhodewalt	Psychology Press	2013.
129	Social judgment and decision making	Edited by Joachim I. Krueger	Psychology Press	2012.
130	Social Psychology and Human Nature	Roy F. Baumeister, Brad J. Bushman	Thomson Higher Education	2008.
131	Друштво, породица и понашање		Филозофски факултет, Ниш	2007.

132	Психологија и друштво	Уредници Миклош Биро и Снежана Смедеревац	Филозофски факултет, Нови Сад	2007.
133	Социјална интелигенција	Данијел Големан	Геопоетика	2007.
134	Социјална психологија	Elliot Aronson, Timothy D. Wilson, Robin M. Akert	Мате	2005.
135	Увод у социјалну психологију: еуропске перспективе	uredili Miles Hewstone, Wolfgang Stroebe	Наклада Слап	2003.
136	Невербална комуникација : антрополошко психолошко приступ	Жарко Требјешанин, Бојан Жикић	Завод за уџбенике	2015.
137	Говор лица	Александра Костић	Филозофски факултет, Ниш	2014.
138	Невербална комуникација у људској интеракцији	Mark L. Knapp, Judith A. Hall	Наклада Слап	2010.
139	Социјална перцепција	Ненад Хавелка	Завод за уџбенике	1992.
140	Психофизиологија рада	Снежана Живковић, Миодраг Миленовић, Јовиша Обреновић	Филозофски факултет, Ниш	2019.
141	Психолошки аспекти савремене српске организације	Јасмина Кнежевић, Драгана Митровић Аћимовић	Центар за примењену психологију	2017.
142	Компетенције за рад и руковођење	Добрила Вујић	Центар за примењену психологију	2015.
143	Развој и заштита људских ресурса у предузећу	Мира Лакићевић	Факултет политичких наука, Београд	2013.
144	Психологија рада	Бранислав Чукић	Факултет за индустријски менаџмент, Крушевац	2003.
145	Handbook of Psychology. Vol. 12, Industrial and Organizational Psychology	Volume Editors Walter C. Borman.../et al./	John Wiley & Sons	2003.
146	Introduction to Industrial/Organizational Psychology	Ronald E. Riggio ; Consulting Editor Luman W. Porter	Prentice Hall	2003.
147	Handbook of Research Methods in Industrial and Organizational Psychology	Edited by Steven G. Rogelberg	Blackwell	2002.
148	Маркетинг менаџмент	Филип Котлер, Кевин Лејн Келер	Дата Статус	2017.
149	Буђење жеља: шта мотивише купце?	Ернест Дихтер	Психополис институт	2015.
150	Психологија потрошње у маркетингу	Gordon [R.] Foxall, Ronald E. [Earl] Goldsmith, Stephen Brown	Наклада Слап	2007.
151	Психологија у маркетингу	Приредио Филип	Клио	2007.

		Беген		
152	Емоционална интелигенција у лидерству	Данијел Големан, Ричард Бојацис, Ен Маки	Адизес	2006.
153	Психологија у менаџменту	Абрахам Маслов	Адизес	2004.
154	Интегративни менаџмент људских ресурса	Бранислав Чукић	Факултет за индустријски менаџмент, Крушевац	2004.
155	Емпиријска истраживања естетског живљаја	Небојша Милићевић	Филозофски факултет, Ниш	2019.
156	Психолошка теорија уметности	Предраг Огњеновић	Гутенбергова галаксија	2003.
157	Психологија и уметност	Владислав Панић	Завод за учбенике	1997.
158	Управљање разредом	Гордана Ђигић	Филозофски факултет, Ниш	2017.
159	Практикум за реализацију професионалне наставне праксе : са студентским портфолиом	Марина Јањић ... [и др.]	Филозофски факултет, Ниш	2014
160	Социјални рад у заједници	Барбара Титер, Марк Болдвин	Факултет политичких наука, Београд	2017.
161	Истраживање безбедности: квалитативни приступ	Слађана Ђурић	Факултет безбедности, Београд	2013.
162	Методологија израде научног текста	Ли Куба, Џон Кокинг	ЦИД	2003.
163	Како се пише дипломски рад	Умберто Еко	Народна књига	2000.
164	An Introduction to Cyberpsychology	Connolly, I., Palmer, M., Barton, H. & Kirwan. G. (Eds.)	Taylor and Francis Ltd	2016.
165	Сами заједно	Шери Теркл	Клио	2011.
166	Теорија као метафора самопоимања	Љубиша Златановић	Филозофски факултет, Ниш	2017.
167	Јунг, јаство и индивидуација	Љубиша Златановић	Филозофски факултет, Ниш	2001.
168	Креативност у интеракцији	Бојана Шкорц	Центар за примењену психологију	2012.
169	Светлост и сенке креативног ума	Снежана Видановић	Филозофски факултет, Ниш	2019.
170	Patterns in the Mind : Language and Human Nature	Ray Jackendoff	Harper-Collins Publishers	1994.
171	Елементарна дидактика	Драгана Станојевић	Педагошки факултет, Врање	2018.
172	Педагогија	Недељко Трнавац, Јован Ђорђевић	Научна књига	2005.
173	Школа као систем	Емина Хебиб	Институт за педагоију и	2009.

			андрагогију	
174	Како развијати школу	Емина Хебиб	Институт за педагогију и андрагогију	2013.
175	Школа и неформални образовни контексти	Слађана Анђелковић, Зорица Станисављевић Петровић	Географски факултет, Београд	2013.
176	Школска педагогија	Првослав Јанковић, Раде Родић	Учитељски факултет, Сомбор	2002.
177	Управљање развојним променама у васпитно-образовним установама	Младен Вилотијевић, Данимир Мандић	Учитељски факултет, Београд	2017.
178	Школски менаџмент и лидерство	Ж. Бурцар	Редак	2013.
179	Педагог и педагошке димензије менаџмента	Светлана Костовић, Милка Ољача	Филозофски факултет, Нови Сад	2012.
180	Дидактика, књ. 1-3	Младен Вилотијевић	Учитељски факултет, Београд	1999.
181	Модел развоја наставе, књ. 1 и 2	Младен Вилотијевић, Нада Вилотијевић	Учитељски факултет, Београд	2016.
182	Интерактивна настава	Паул Роедерс	Институт за педагогију и андрагогију	2003.
183	Векови детињства	Филип Аријес	Завод за учбенике	1989.
184	Предшколска педагогија	Емил Каменов	Завод за учбенике	2002.
185	Инклузивна едукација	Бранислав Бројчин	Факултет за специјалну едукацију и реhabилитацију	2013.
186	Диференцирана настава у инклузивној школи	Ђурђица Иванчић	Едука	2013.
187	Увод у инклузију	Ненад Сузић	XBS, Бања Лука	2008.
188	Методика наставе социологије	Миомир Ивковић	Филозофски факултет, Ниш	2010.
189	Методика наставе друштвено- хуманистичких предмета	Наталија Јовановић	Филозофски факултет, Ниш	2013.
190	Усвајање појмова у настави	Живорад Цветковић	Завод за учбенике	1982.
191	Верска настава и грађанско васпитање у школама у Србији	приредила Снежана Јоксимовић	Институт за педагошка истраживања	2003.
192	Модернизација, културни идентитети и приказивање разноликости	Приредили Никола Божиловић, Јелена	Филозофски факултет, Ниш	2012.

		Петковић		
193	Друштво и образовни капитал	Драган Коковић	Mediterran publishing	2009.
194	Школа у српском друштву XIX века	Наталија Јовановић	Филозофски факултет, Ниш	2007.
195	Социологија	Ентони Гиденс	Економски факултет, Београд	2003.
196	Основи социологије	Милован Вуковић, Драган Тодоровић	Филозофски факултет, Ниш	2020.
197	Демографија и социологија	Мирјана Бобић	Службени гласник	2007
198	Брак или/и партнерство	Мирјана Бобић	Институт за социолошка истраживања Филозофског факултета, Београд	2003.
199	Социологија породице	Анђелка Милић	Чигоја штампа	2001.
200	Родитељство и фертилитет	Марина Благојевић	Институт за социолошка истраживања Филозофског факултета, Београд	1997.
201	„Бела куга“ међу Србима	Радмила Дрезгић	Албатрос плус	2010.
202	Handbook of Sociology of Aging	editors Richard A. Settersten, Jacqueline L. Angel	Springer	2011.
203	Друштво и стари	Јанко Дрча	Прометеј	2012.
204	Старост између државе и породице	Лидија Јакић Козарчанин	Службени гласник	2003.
205	Учење и старење	Душан Савићевић	Институт за педагогију и андрагогију	2004.
206	Социологија морала	Радомир Лукић	Научна књига	1982.
207	Социологија морала	Патрик Фаро	Масмедија	2006.
208	Доба употребе: религија и морал у савременој Србији	Данијела Гавриловић	Филозофски факултет, Ниш	2013.
209	Религија	Милан Вукомановић	Завод за уџбенике	2004.
210	Социологија религије	Вуко Павићевић	БИГЗ	1980.
211	Религија, књ. 1-2	Ђуро Шушњић	Чигоја штампа	1997.
212	Социологија религије	Малколм Хамилтон	Клио	2003.
213	Шта је филозофија и други списи	Вилхелм Винделбанд	Плато	2002.
214	Суштина филозофије и други списи	Вилхелм Дилтај	Издавачка књижевница Зорана Стојановића	1997.
215	Увод у филозофију	Џон Ерл	Дерета	2005.

216	А шта ако --- : сабрани мисаони експерименти у филозофији	Пег Титл	Центар за промоцију науке	2018.
217	Кратак увод у антропологију	Александар Бошковић	Службени гласник	2010.
218	Сва лица културе	Никола Божиловић	Филозофски факултет, Ниш	2010.
219	Природна историја човека	Андре Бургињон	Библиотека XX век	1996.
220	Увод у антропологију	Уго Фабијети, Роберто Малигети, Винченцо Матера	Клио	2002.
221	Медијска писменост	Џејмс Потер	Клио	2011.
222	Млади и медији	Енди Радок	Клио	2015.
223	Изманипулисана реч	Филип Бретон	Клио	2000.
224	О новинарству и новинарима	Дубравка Валић Недељковић	Филозофски факултет, Нови Сад	2007.
225	New Headway - Pre-Intermediate, Student's book, 4th edition	Liz and John Soars	Oxford University Press	2012.
226	New Headway – Pre-Intermediate, Workbook, 4th edition	Liz and John Soars	Oxford University Press	2012.
227	Grammar Practice for Pre-Intermediate Students	Walker, E., & Elsworth, S.	Longman	2000.
228	A Practical English Grammar	A. J. Thomson, A. V. Martinet	Oxford University Press	2007.
229	Longman Dictionary of Contemporary English		Pearson Education	2003.
230	New Headway – Intermediate, Student's book, 4th edition	Liz and John Soars	Oxford University Press	2012.
231	New Headway – Intermediate, Workbook, 4th edition	Liz and John Soars	Oxford University Press	2012.
232	English Grammar in Use	Raymond Murphy	Cambridge University Press	2019.
233	Граматика савременог грчког језика	Предраг Мутавцић	Јасен	2007.
234	Речник : грчко-српски, српско-грчки	Миливоје Загајац	Просвета	2008.
235	Грчко-српски, српско-грчки речник	Марица Јелић-Кубуриду	Агенција Матић	2010.
236	Граматика руског језика : у поређењу са српском	Предраг Пипер	Завет	2012.
237	Руски језик I : за студенте филозофског факултета	Драгољуб Величковић	Филозофски факултет, Ниш	1993.
238	Граматика руског језика	Радмило Маројевић	Завод за уџбенике	1994.

239	Гранатовый браслет А.И. Куприн.	Н. А. Еремина, И. А. Старовойтова	Русский язык	2018.
240	Руско-српски речник	у редакцији Богољуба Станковића	Матица српска	1998.
241	Alter ego + 1 : méthode de français : A1	Catherine Hugot ... [et al.]	Hachette français langue étrangère	2006.
242	Alter ego + 2 : méthode de français : A2 : cahier d'activités	Annie Berthet ... [et al.]	Hachette français langue étrangère	2006.
243	Le Robert Micro : dictionnaire d'apprentissage de la langue française	redaction dirigee par Alain Rey	Dictionnaires le Robert	1998.
244	Duden : deutsches Universalwörterbuch		Dudenverlag	2015.
245	Duden. Die Grammatik : unentbehrlich für richtiges Deutsch	Peter Eisenberg	Dudenverlag	2016.
246	EM Übungsgrammatik	Axel Hering, Magdalena Matussek, Michaela Perlmann-Balme	Max Hueber Verlag	2002.

Табела 9.1.а Листа уџбеника доступна студентима на студијском програму

Р.Б.	Наслов	Аутор-и	Издавач	Предмет-и
1.	Статистика у психологији	Лазар Тењовић	Центар за примењену психологију	Основе психолошке статистике Мултиваријантна статистика
2.	Психометрија	Станислав Фајгел	Центар за примењену психологију	Основе психолошке статистике Мултиваријантна статистика Психометрија Принципи психолошког тестирања
3.	Методе и технике социјалнопсихолошких истраживања	Ненад Хавелка, Бора Кузмановић, Драган Попадић	Центар за примењену психологију	Методологија психолошких истраживања 1
4.	Методологија психолошких истраживања	Дејан Тодоровић	Центар за примењену психологију	Методологија психолошких истраживања 1 Методологија психолошких истраживања 2 Академско писање у психологији
5.	Осећај и мера	Предраг Огњеновић	Глас	Сензорни процеси
6.	Психологија опажања	Предраг Огњеновић	Научна књига	Сензорни процеси Перцепција
7.	Илустрована физиологија нервног система	Милкица Нешић	Филозофски факултет, Ниш	Физиолошке основе психичких процеса 1 Физиолошке основе психичких процеса 2
8.	Физиолошки атлас у боји	Штефан Зибернагл	Медицински факултет, Ниш	Физиолошке основе психичких процеса 1 Физиолошке основе психичких процеса 2
9.	Увод у психологију	Славољуб Радоњић	Завод за уџбенике	Увод у психологију
10.	Увод у психологију	Станислав Фајгел	Центар за примењену психологију	Увод у психологију Психологија

				учења 2 Социјална перцепција
11.	Когнитивна психологија	Александар Костић	Завод за уџбенике	Перцепција Психоллингвистика
12.	Стварање психологије	Вид Печјак	Завод за уџбенике	Историја психологије
13.	Повијест психологије	David Hothersall	Наклада Слап	Историја психологије
14.	Школе и системи у психологији	Жарко Кораћ	Досије	Историја психологије
15.	Развојна психологија	Иван Јерковић, Марија Зотовић	Футура публикације	Теорије когнитивног развоја
16.	Интелектуални развој детета	Жан Пијаже, Берберл Инхелдер	Завод за уџбенике	Теорије когнитивног развоја
17.	Мишљење и говор	Лав Виготски	Нолит	Теорије когнитивног развоја
18.	Приручник за вежбе из Развојне психологије	Иван Ивић, Нада Игњатовић Савић, Ружица Росандић	Центар за примењену психологију	Теорије когнитивног развоја
19.	Наше намере и осећања	Предраг Огњеновић, Бојана Шкорц	Гутенбергова галаксија	Мотивација и емоције
20.	Елементи психологије	Дејвид Креч, Ричард Крачфилд	Научна књига	Мотивација и емоције
21.	Мотивација	Роберт Бек	Наклада Слап	Мотивација и емоције
22.	Физиолошка психологија	Џон Бландел	Нолит	Мотивација и емоције
23.	Емоције	Зоран Миливојевић	Прометеј	Мотивација и емоције
24.	Основи опште психопатологије	Горан З. Голубовић	Униграф	Општа психопатологија
25.	Општа психопатологија у клиничкој пракси	Грозданко Грбеша, Миодраг Станковић	Галаксијанис	Општа психопатологија
26.	Педагошка психологија	Лидија Вучић	Друштво психолога Србије	Основи педагошке психологије
27.	Личност – методе и модели	Снежана Смедеревац, Душанка Митровић	Центар за примењену психологију	Основе психологије личности Теорије личности Основе психологије индивидуалних

				разлика
28.	Психологија личности	Лоренс Первин, Данијел Ћервоне, Оливер Џон	Школска књига	Основе психологије личности
29.	Психологија личности	Ренди Ларсен, Дејвид Бас	Наклада Слап	Основе психологије личности Психологија самства
30.	Буквар теорије личности	Бошко Поповић	Центар за примењену психологију	Основе психологије личности
31.	Психологија личности	Анте Фулгоси	Школска књига	Основе психологије личности Теорије личности
32.	Психологија учења	Славољуб Радоњић	Завод за учбенике	Психологија учења 1
33.	Општа психологија II	Славољуб Радоњић	Центар за примењену психологију	Психологија учења 1 Психологија учења 2
34.	Логика	Гајо Петровић	Завод за учбенике	Психологија учења 1
35.	Теорије личности	Келвин Хол, Гарднер Линдзи	Нолит	Теорије личности
36.	Психопатологија	Дражен Бегић	Медицинска наклада	Психопатологија – посебни део
37.	Психијатрија за практичаре	Горан Голубовић	Грађанска читаоница „Европа“	Психопатологија – посебни део
38.	Психијатрија: уџбеник за студенте медицине	Уредници Мирослава Јашовић Гашић, Душица Лечић Тошевски	Медицински факултет, Београд	Психопатологија – посебни део
39.	Клиничка психологија	Уредници Миклош Биро и Вили Бутоло	Футура публикације	Увод у клиничку психологију Теорије развојне психопатологије
40.	Психодијагностика	Јосип Бергер	Завод за учбенике	Увод у клиничку психологију Клиничка психодијагностика
41.	Афективна везаност: развој, модалитети и процена	Татјана Стефановић Станојевић	Филозофски факултет, Ниш	Теорије емоционалног развоја
42.	Афективна везаност и породични односи	Татјана Стефановић	Центар за примењену	Теорије емоционалног

		Станојевић, Ивана Милић, Наташа Ханак	психологију	развоја
43.	Афективно везивање : експериментални и клинички приступ	приредили Јован Милић и Александар Димитријевић	Центар за примењену психологију	Теорије емоционалног развоја
44.	Психологија одрасле доби и старења	K. Warner Schaie, Sherry L. Willis	Наклада Слап	Психологија одраслог и старог доба
45.	Психологија цјеложивотног развоја	Лаура Берк	Наклада Слап	Психологија одраслог и старог доба
46.	Нови животни стилови и форме породице (електронски извор)	Јелена Опсеница	Филозофски факултет, Ниш	Психологија одраслог и старог доба
47.	Психологија полних разлика и сличности	Душанка Митровић, Александра Трогрлић	Синапса едиције	Основе психологије индивидуалних разлика Психологија полних разлика
48.	Петофакторски модел личности	Горан Кнежевић, Тамара Џамоња- Игњатовић, Драган Ђурић- Јочић	Центар за примењену психологију	Основе психологије индивидуалних разлика
49.	Основи социјалне психологије	Никола Рот	Завод за учбенике	Основи социјалне психологије
50.	Социјална психологија	Elliot Aronson, Timothy D. Wilson, Robin M. Akert	Мате	Основи социјалне психологије Социјална перцепција
51.	Животне кризе	Јелена Влајковић	Жарко Албуљ	Психологија менталног здравља
52.	Теорија и пракса менталне хигијене	Јелена Влајковић	Центар за примењену психологију	Психологија менталног здравља
53.	Изазови менталног здравља	Весна Петровић	Факултет за правне и пословне студије, Нови Сад	Психологија менталног здравља
54.	Савремени модели менталног здравља - од одсуства патологије до благостања	Драгана З. Станојевић	Филозофски факултет, Косовска Митровица	Психологија менталног здравља
55.	Емоционална интелигенција	Данијел Големан	Геопоетика	Психологија менталног здравља Психодијагностик

				а деце
56.	Социјални рад у заједници	Барбара Титер, Марк Болдвин	Факултет политичких наука, Београд	Психологија менталног здравља
57.	Improving mental health through social support : building positive and emprowerig relationships	Jonathan Leach	Jessica Kingsley Publishers	Психологија менталног здравља
58.	Практикум за реализацију професионалне наставне праксе : са студентским портфолиом	Марина Јањић ... [и др.]	Филозофски факултет, Ниш	Педагошка пракса 2
59.	Управљање разредом	Гордана Ђигић	Филозофски факултет, Ниш	Педагошка пракса 2 Школски менаџмент
60.	Социјална перцепција	Ненад Хавелка	Завод за учбенике	Социјална перцепција
61.	Психотерапија	Љубомир Ерић	Медицински факултет, Београд	Психолошко саветовање
62.	Психотерапија	Љубомир Ерић и др.	Клио	Психолошко саветовање Увод у психотерапију
63.	Теорија и пракса психолошког саветовања и психотерапије	Џералд Кори	Наклада Слап	Психолошко саветовање
64.	Психологија рада	Бранислав Чукић	Факултет за индустријски менаџмент, Крушевац	Психологија рада
65.	Човек и радна околина	Миланко Чабаркапа	Чигоја штампа	Психологија рада
66.	Кадровска психологија	Милица Гузина	Научна књига	Психологија рада
67.	Развој и заштита људских ресурса у предузећу	Мира Лакићевић	Факултет политичких наука, Београд	Психологија рада
68.	Компетенције за рад и руковођење	Добрила Вујић	Центар за примењену психологију	Психологија рада Психологија менаџмента
69.	Психофизиологија рада	Снежана Живковић, Миодраг Миленовић, Јовиша Обреновић	Филозофски факултет, Ниш	Психофизиологија рада
70.	Могућности и границе развоја интелигенције	Радивој Квашчев	Нолит	Психологија наставе
71.	Интелigenција – различита гледишта	Howard Gardner, Mindy L. Kornhaber, Warren K. Wake	Наклада Слап	Психологија наставе
72.	Квалитативна истраживања у	Карла Вилиг	Клио	Квалитативна

	психологији			истраживања у психологији
73.	Истраживање безбедности: квалитативни приступ	Слађана Ђурић	Факултет безбедности, Београд	Квалитативна истраживања у психологији
74.	Психијатрија детињства и младости	Невенка Тадић	Научна књига	Теорије развојне психопатологије Психологија детињства и младости Психодијагностика деце
75.	Психоанализа детета	Виктор Смирноф	Култура	Теорије развојне психопатологије
76.	Првих десет година	Ксенија Кондић, Љиљана Левков	Центар за примењену психологију	Теорије развојне психопатологије
77.	Психологија родитељства	Нила Капор Стануловић	Нолит	Психологија породице Психологија полних разлика
78.	Васпитни стилови родитеља и самопоштовање адолесцената	Јелисавета Тодоровић	Филозофски факултет, Ниш	Психологија породице
79.	Психологија брака и обитељи	Мира Чудина Обрадовић, Јосип Обрадовић	Голден Маркетинг	Психологија породице Психологија полних разлика
80.	Изазови савремене породице	Јелена Опсеница Костић, Јелисавета Тодоровић, Ивана Јанковић	Универзитет у Нишу	Психологија породице
81.	Радикалне перспективе у психологији	Ник Хидер	Нолит	Школе и правци у психологији
82.	Увод у социјални конструкционизам	Вивијен Бер	Zepter Book World	Школе и правци у психологији
83.	Психијатрија у критичком огледалу	Душан Кеџмановић	Службени гласник	Школе и правци у психологији
84.	Разумевање когниције	Љубиша Златановић	Филозофски факултет, Ниш	Школе и правци у психологији
85.	Психотерапије	Душан Стојнов	Завод за уџбенике	Увод у психотерапију
86.	Маркетинг менаџмент	Филип Котлер, Кевин Лејн Келер	Дата Статус	Психологија маркетинга
87.	Интегративни менаџмент људских ресурса	Бранислав Чукић	Факултет за индустријски менаџмент, Крушевац	Психологија менаџмента
88.	Психологија и менаџмент	Светлана Чизмић и др.	Институт за психологију	Психологија менаџмента

			Филозофског факултета, Београд	
89.	Психологија у менаџменту	Абрахам Маслов	Адизес	Психологија менаџмента
90.	Развојна психологија и психијатрија	Charles Wenar	Наклада Слап	Психологија детињства и младости
91.	Истраживања у развојној психопатологији	Анита Вулић Прторић, Марта Цифрек Коларић	Наклада Слап	Психологија детињства и младости
92.	Кроскултурна адаптација психолошких мерних инструмената	Владимир Хедрих	Филозофски факултет, Ниш	Принципи психолошког тестирања Кроскултурна адаптација психолошких мерних инструмената
93.	Adapting psychological tests and measurement instruments for cross- cultural research : an introduction	Владимир Хедрих	Routledge	Принципи психолошког тестирања Кроскултурна адаптација психолошких мерних инструмената
94.	Методологија израде научног текста	Ли Куба, Џон Кокинг	ЦИД	Академско писање у психологији
95.	Како се пише дипломски рад	Умберто Еко	Народна књига	Академско писање у психологији
96.	Човеков развој и култура	Јан Валсинер	Завод за уџбенике	Културно- историјска психологија
97.	Обрасци културе	Рут Бенедикт	Просвета	Културно- историјска психологија
98.	Утицај културе на понашање	Роберт Серпел	Нолит	Културно- историјска психологија
99.	Из културе и уметности	Сигмунд Фројд	Матица српска	Културно- историјска психологија
100.	О сексуалној теорији, Тотем и табу	Сигмунд Фројд	Матица српска	Културно- историјска психологија
101.	Страх је најгоре место	Татјана Стефановић Стојановић, Милица Тошић Радев, Александра	Центар за примењену психологију	Attachment и траума

		Богдановић		
102	Траума: наша прича	Уредници Тијана Мировић, Марко Томашевић	Центар за Shema терапију	Attachment и траума
103	Формуле љубави	Зоран Миливојевић	Прометеј	Психологија партнерских веза
104	Може ли љубав да траје	Стивен Мичел	Клио	Психологија партнерских веза
105	Рано искуство и љубавне везе	Татјана Стефановић Станојевић	Просвета	Психологија партнерских веза
106	Да ли мислимо љубав када кажемо љубав	Татјана Стефановић Станојевић	Филозофски факултет, Ниш	Психологија партнерских веза
107	Емпиријска истраживања естетског доживљаја	Небојша Милићевић	Филозофски факултет, Ниш	Психологија уметности Психологија креативности
108	Психолошка теорија уметности	Предраг Огњеновић	Гутенбергова галаксија	Психологија уметности Психологија креативности
109	Психологија и уметност	Владислав Панић	Завод за уџбенике	Психологија уметности
110	Знакови и значења	Никола Рот	Завод за уџбенике	Невербална комуникација
111	Говор лица	Александра Костић	Филозофски факултет, Ниш	Невербална комуникација
112	Говор без речи	Александра Костић	Филозофски факултет, Ниш	Невербална комуникација
113	Говор тијела	Дезмонд Морис	„Аугуст Цесарец“	Невербална комуникација
114	An Introduction to Cyberpsychology	Connolly, I., Palmer, M., Barton, H. & Kirwan, G. (Eds.)	Taylor and Francis Ltd	Психологија интернета – основе и примена
115	Сами заједно	Шери Теркл	Клио	Психологија интернета – основе и примена
116	Теорија као метафора самопоимања	Љубиша Златановић	Филозофски факултет, Ниш	Психологија самства
117	Јунг, јаство и индивидуација	Љубиша Златановић	Филозофски факултет, Ниш	Психологија самства
118	Креативност у интеракцији	Бојана Шкорц	Центар за примењену психологију	Психологија креативности
119	Светлост и сенке креативног ума	Снежана Видановић	Филозофски факултет, Ниш	Психологија креативности
120	Когнитивна психологија	Роберт Штернберг	Наклада Слап	Психолингвистика

121	Patterns in the Mind : Language and Human Nature	Ray Jackendoff	Harper-Collins Publishers	Психолінгвистика
122	Педагогија	Недељко Трнавац, Јован Ђорђевић	Научна КМД	Педагогија
123	Елементарна дидактика	Драгана Станојевић	Педагошки факултет, Врање	Педагогија
124	Школа као систем	Емина Хебиб	Институт за педагоију и андрагогију	Основе школске педагогије
125	Како развијати школу	Емина Хебиб	Институт за педагоију и андрагогију	Основе школске педагогије
126	Школа и неформални образовни контексти	Слађана Анђелковић, Зорица Станисављевић Петровић	Географски факултет, Београд	Основе школске педагогије
127	Школска педагогија	Првослав Јанковић, Раде Родић	Учитељски факултет, Сомбор	Основе школске педагогије
128	Управљање развојним променама у васпитно-образовним установама	Младен Вилотијевић, Данимир Мандић	Учитељски факултет, Београд	Школски менаџмент
129	Школски менаџмент и лидерство	Ж. Бурцар	Редак	Школски менаџмент
130	Педагог и педагошке димензије менаџмента	Светлана Костовић, Милка Ољача	Филозофски факултет, Нови Сад	Школски менаџмент
131	Дидактика, књ. 1, Предмет дидактике	Младен Вилотијевић	Учитељски факултет, Београд	Основи дидактике
132	Дидактика, књ. 3, Организација наставе	Младен Вилотијевић	Учитељски факултет, Београд	Основи дидактике
133	Модел развоја наставе, књ. 1 и 2	Младен Вилотијевић, Нада Вилотијевић	Учитељски факултет, Београд	Основи дидактике
134	Интерактивна настава	Паул Редерс	Институт за педагоију и андрагогију	Основи дидактике
135	Векови детињства	Филип Аријес	Завод за уџбенике	Детињство, култура и васпитање
136	Сазревање на Самои	Маргарет Мид	Просвета	Детињство, култура и васпитање
137	Предшколска педагогија	Емил Каменов	Завод за уџбенике	Детињство, култура и

				васпитање
138	Дете и култура	И. С. Кон	Завод за уџбенике	Детињство, култура и васпитање
139	Представа о детету у српској култури	Жарко Требјешанин	Српска књижевна задруга	Детињство, култура и васпитање
140	Инклузивна едукација	Бранислав Бројчин	Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију	Инклузивно образовање
141	Диференцирана настава у инклузивној школи	Ђурђица Иванчић	Едука	Инклузивно образовање
142	Увод у инклузију	Ненад Сузић	XBS, Бања Лука	Инклузивно образовање
143	Методика наставе социологије	Миомир Ивковић	Филозофски факултет, Ниш	Методика наставе грађанског васпитања Методика наставе друштвено-хуманистичких предмета I
144	Методика наставе друштвено-хуманистичких предмета	Наталија Јовановић	Филозофски факултет, Ниш	Методика наставе грађанског васпитања Методика наставе друштвено-хуманистичких предмета I
145	Усвајање појмова у настави	Живорад Цветковић	Завод за уџбенике	Методика наставе друштвено-хуманистичких предмета I
146	Верска настава и грађанско васпитање у школама у Србији	приредила Снежана Јоксимовић	Институт за педагошка истраживања	Методика наставе грађанског васпитања
147	Модернизација, културни идентитети и приказивање разноликости	Приредили Никола Божиловић, Јелена Петковић	Филозофски факултет, Ниш	Методика наставе грађанског васпитања
148	Школа у српском друштву XIX века	Наталија Јовановић	Филозофски факултет, Ниш	Социологија образовања
149	Социологија	Ентони Гиденс	Економски факултет, Београд	Основи социологије
150	Основи социологије	Милован Вуковић, Драган Тодоровић	Филозофски факултет, Ниш	Основи социологије
151	Демографија и социологија	Мирјана Бобић	Службени гласник	Демографија партнерства и рађања

152	Брак или/и партнерство	Мирјана Бобић	Институт за социолошка истраживања Филозофског факултета, Београд	Демографија партнерства и рађања
153	Социологија породице	Анђелка Милић	Чигоја штампа	Демографија партнерства и рађања
154	Родитељство и фертилитет	Марина Благојевић	Институт за социолошка истраживања Филозофског факултета, Београд	Демографија партнерства и рађања
155	„Бела куга“ међу Србима	Радмила Дрезгић	Албатрос плус	Демографија партнерства и рађања
156	Handbook of Sociology of Aging	editors Richard A. Settersten, Jacqueline L. Angel	Springer	Социологија старења
157	Друштво и стари	Јанко Дрча	Прометеј	Социологија старења
158	Старост између државе и породице	Лидија Јакић Козарчанин	Службени гласник	Социологија старења
159	Учење и старење	Душан Савићевић	Институт за педагогију и андрагогију	Социологија старења
160	Социологија морала	Радомир Лукић	Научна књига	Социологија морала
161	Социологија морала	Патрик Фаро	Масмедија	Социологија морала
162	Доба употребе: религија и морал у савременој Србији	Данијела Гавриловић	Филозофски факултет, Ниш	Социологија морала
163	Религија	Милан Вукомановић	Завод за уџбенике	Религије савременог света
164	Социологија религије	Вуко Павићевић	БИГЗ	Религије савременог света
165	Религија, књ. 2	Ђуро Шушњић	Чигоја штампа	Религије савременог света
166	Социологија религије	Малколм Хамилтон	Клио	Религије савременог света
167	Шта је филозофија и други списи	Вилхелм Винделбанд	Плато	Увод у филозофију и критичко мишљење
168	Суштина филозофије и други списи	Вилхелм Дилтај	Издавачка књижарница Зорана Стојановића	Увод у филозофију и критичко мишљење
169	Увод у филозофију	Џон Ерл	Дерета	Увод у

				филозофију и критичко мишљење
170	А шта ако --- : сабрани мисаони експерименти у филозофији	Пег Титл	Центар за промоцију науке	Увод у филозофију и критичко мишљење
171	Кратак увод у антропологију	Александар Бошковић	Службени гласник	Социокултурна антропологија
172	Сва лица културе	Никола Божиловић	Филозофски факултет, Ниш	Социокултурна антропологија
173	Природна историја човека	Андре Бургињон	Библиотека XX век	Социокултурна антропологија
174	Увод у антропологију	Уго Фабијети, Роберто Малигети, Винченцо Матера	Клио	Социокултурна антропологија
175	Медијска писменост	Џејмс Потер	Клио	Медијска писменост у дигиталном добу
176	Млади и медији	Енди Радок	Клио	Медијска писменост у дигиталном добу
177	Изманипулисана реч	Филип Бретон	Клио	Медијска писменост у дигиталном добу
178	О новинарству и новинарима	Дубравка Валић Недељковић	Филозофски факултет, Нови Сад	Медијска писменост у дигиталном добу
179	New Headway - Pre-Intermediate, Student's book, 4th edition	Liz and John Soars	Oxford University Press	Енглески језик A2.1 Енглески језик A2.2
180	New Headway – Pre-Intermediate, Workbook, 4th edition	Liz and John Soars	Oxford University Press	Енглески језик A2.1 Енглески језик A2.2
181	Grammar Practice for Pre-Intermediate Students	Walker, E., & Elsworth, S.	Longman	Енглески језик A2.1 Енглески језик A2.2
182	A Practical English Grammar	A. J. Thomson, A. V. Martinet	Oxford University Press	Енглески језик A2.1 Енглески језик A2.2 Енглески језик B1.1 Енглески језик B1.2
183	Longman Dictionary of		Pearson	Енглески језик

	Contemporary English		Education	A2.1 Енглески језик A2.2 Енглески језик B1.1 Енглески језик B1.2
184	New Headway – Intermediate, Student's book, 4th edition	Liz and John Soars	Oxford University Press	Енглески језик B1.1 Енглески језик B1.2
185	New Headway – Intermediate, Workbook, 4th edition	Liz and John Soars	Oxford University Press	Енглески језик B1.1 Енглески језик B1.2
186	English Grammar in Use	Raymond Murphy	Cambridge University Press	Енглески језик B1.1 Енглески језик B1.2
187	Граматика савременог грчког језика	Предраг Мутаџић	Јасен	Грчки језик A1.1 Грчки језик A1.2
188	Речник : грчко-српски, српско-грчки	Миливоје Загајац	Просвета	Грчки језик A1.1 Грчки језик A1.2
189	Грчко-српски, српско-грчки речник	Марица Јелић-Кубуриду	Агенција Матић	Грчки језик A1.1 Грчки језик A1.2
190	Граматика руског језика : у поређењу са српском	Предраг Пипер	Завет	Руски језик A1.1 Руски језик A1.2
191	Руски језик I : за студенте филозофског факултета	Драгољуб Величковић	Филозофски факултет, Ниш	Руски језик A2.1 Руски језик A2.2
192	Граматика руског језика	Радмило Маројевић	Завод за уџбенике	Руски језик A2.1 Руски језик A2.2
193	Гранатовый браслет А.И. Куприн.	Н. А. Еремина, И. А. Старовойтова	Русский язык	Руски језик A2.1 Руски језик A2.2
194	Руско-српски речник	у редакцији Богољуба Станковића	Матица српска	Руски језик A2.1 Руски језик A2.2
195	Alter ego + 1 : méthode de français : A1	Catherine Hugot ... [et al.]	Hachette français langue étrangère	Француски језик A1.1 Француски језик A1.2
196	Alter ego + 2 : méthode de français : A2 : cahier d'activités	Annie Berthet ... [et al.]	Hachette français langue étrangère	Француски језик A2.1 Француски језик A2.2
197	Le Robert Micro : dictionnaire d'apprentissage de la langue française	redaction dirigee par Alain Rey	Dictionnaires le Robert	Француски језик A1.1 Француски језик A1.2

				Француски језик A2.1 Француски језик A2.2
198	Duden : deutsches Universalwörterbuch		Dudenverlag	Немачки језик A2.1 Немачки језик A2.2 Немачки језик B1.1 Немачки језик B2.1
199	Duden. Die Grammatik : unentbehrlich für richtiges Deutsch	Peter Eisenberg	Dudenverlag	Немачки језик A2.1 Немачки језик A2.2
200	EM Übungsgrammatik	Axel Hering, Magdalena Matussek, Michaela Perlmann-Balme	Max Hueber Verlag	Немачки језик B1.1 Немачки језик B2.1

Табела 9.2.6 Покривеност обавезних предмета литературом (књигама, збиркама, практикумима..., које се налазе у библиотеци или их има у продаји)

Б.	Назив предмета	Књига предметног наставника	Књига другог аутора	Практикум	Збирка-е задатака	Књиге на страном језику	Друга врста литературе
1.	Основе психолошке статистике		+				+
2.	Методологија психолошких истраживања 1		+				
3.	Методологија психолошких истраживања 2		+				
4.	Сензорни процеси		+				
5.	Физиолошке основе психичких процеса 1	+	+	+			+
6.	Физиолошке основе психичких процеса 2	+	+	+			+
7.	Увод у психологију		+				
8.	Мултиваријантна статистика		+				+
9.	Перцепција		+				
10.	Историја психологије		+				
11.	Теорије когнитивног развоја		+				
12.	Мотивација и емоције		+				
13.	Општа психопатологија		+				
14.	Психометрија		+				
15.	Основи педагошке психологије		+				+
16.	Основе психологије личности		+				+
17.	Психологија учења 1		+				
18.	Психологија учења 2		+				
19.	Теорије личности		+				
20.	Психопатологија – посебни део		+				
21.	Педагогија		+				
22.	Теорије емоционалног развоја	+	+				+
23.	Увод у клиничку психологију		+				
24.	Психологија одраслог доба и старења	+	+				
25.	Основи социјалне психологије		+				
26.	Психологија менталног здравља		+			+	+
27.	Стручна пракса						+
28.	Социјална перцепција		+				
29.	Психолошко саветовање		+				+
30.	Психологија рада		+				
31.	Психологија наставе		+				+
32.	Квалитативна истраживања у психологији		+				
33.	Теорије развојне психопатологије		+				+
34.	Психологија породице	+	+				

35.	Школе и правци у психологији	+	+				
36.	Увод у психотерапију		+				
37.	Психологија маркетинга		+				
38.	Психологија менаџмента		+				
39.	Клиничка психодијагностика		+				
40.	Психофизиологија рада	+	+				
41.	Психопатологија детињства и младости		+				

Табела 9.2. Попис информатичких ресурса

Р. бр.	Назив опреме	Број	Број места
1.	Рачунарске учионице	3	70
2.	Сале за предавања са рачунарима и пројекторима	25	1530
3.	Опрема за студије на даљину	2	110

Структура опреме (Штампачи, мултифункционални уређаји, скенери)

Р. бр.	Назив и тип	Број	Намена
1.	Ласерски штампач А4, црно-бели, канцеларијски (до 1500 отисака месечно)	65	едукација-администрација
2.	Ласерски штампач А4, црно-бели, мрежни, обострани (до 5000 отисака месечно)	15	едукација-администрација
3.	Ласерски штампач А4, колор, канцеларијски, (за појединачне отиске и мање тираже)	3	едукација
4.	Мултифункционални уређаји, А4, црно бели, канцеларијски (за појединачне отиске и мање тираже)	5	едукација
5.	Мултифункционални уређаји, А3, црно бели, (продукционе машине за веће тираже)	4	едукација-администрација
6.	Мултифункционални уређаји, А3, колор, (продукционе машине за веће тираже)	2	едукација-администрација
7.	Матрични штампач А4	2	администрација
8.	Скенер А4, канцеларијски	12	едукација-администрација

Комуникациона опрема

Р. бр.	Назив и тип	Број	Намена
1.	Switch Cisco 3550/10/1003 L3	1	активна комуникациона опрема
2.	Switch Cisco 2950/48/1003 L2	5	активна комуникациона опрема
3.	Cisco AP (za potrebe Eduroam-a)	11	бежична комуникациона опрема
4.	Wi-Fi router-access point standard (u klasi MikroTik RouterBoard RB2011iL-IN 10 LAN/WAN portova (5xGb + 5x10/100 Mbs))	12	бежична комуникациона опрема
5.	Neupravljivi switch 48 porta L2 standard	5	активна комуникациона опрема
6.	Neupravljivi switch 24 porta L2 standard	12	активна комуникациона опрема
7.	Ostali neupravljivi switch 8/16 porta standard	15	активна комуникациона опрема

Рачунарска опрема

Р. бр.	Назив и тип	Број рачунара и опреме	Намена
1.	Desktop Fujitsu Esprimo E420 E85 CPU i5+, 8 Gb; Monitor E24T-7,	5	едукација
2.	Desktop Dell Optiplex 3020; Monitor Dell E2214Hb	30	едукација
3.	Desktop AIO Fujitsu Esprimo X923	5	едукација
4.	Desktop PC/i3/500 Gb/SSD 120 Gb/4 Gb/; Monitor Philips/Asus 22"	31	едукација-администрација
5.	Desktop PC/i3/500 Gb/4 Gb/; Monitor Philips/Asus 22" (ili u toj klasi)	25	едукација-администрација
6.	Desktop PC4/dce 3400/500 Gb/4 GB, monitor Asus 22 "	34	едукација-администрација
7.	Desktop FSC ESPRIMO 2511, monitor 19"	8	едукација-администрација
8.	Desktop PC4 standardne konfiguracije	15	едукација-администрација
9.	Notebook Dell Inspiron M5110 AMD, 4GB, MBR (ili u toj klasi)	15	едукација
10.	Notebook Fujitsu Siemens Lifebook, Intel i5, A554 (ili u toj klasi)	19	едукација
11.	Notebook Lenovo Ideapad 100, Intel i3, 4GB, EFI (ili u toj klasi)	12	едукација
12.	Notebook Dell Inspiron 15, 3000 Series Intel, 4GB, EFI (ili u toj klasi)	20	едукација
13.	Notebook Dell inspiron M5010	25	едукација
14.	Intel Mini PC NUC Kit BOXNUC5i5RYH with Core i5 Procesor/8 Gb	4	едукација
15.	Dell Power Edge R320	2	сервер
16.	Fujitsu Simens Primergy TX1330	1	сервер
17.	Poweredge T 110 II	1	сервер
18.	Multimedijalni projektori	28	едукација

Прилог 9.2. Списак уџбеника и монографија чији су аутори наставници запослени на Департману за психологију

Р. б.	Име, средње слово, презиме	Звање	Назив уџбеника	Назив монографије	Ужа научна област
1.	Бојана Д. Димитријевић	редовни професор	1. Основи судске психијатрије и судске психологије / Зоран Ћирић, <u>Бојана Димитријевић</u> 2. Основи форензичке психологије и психопатологије / Горан Голубовић, Анета Лакић, <u>Бојана Димитријевић</u>	3. Психолошки корелати адолесцентне наркоманије 4. Феноменологија агресивности делинквената	Психологија
2.	Снежана Д. Стојиљковић	редовни професор		5. Психолошке карактеристике наставника 6. Личност и морал	Психологија
3.	Татјана З. Стефановић-Станојевић	редовни професор		7. Страх је најгоре место: студија о раној трауми из угла теорије афективне везаности / <u>Татјана Срефановић Станојевић</u> , Милица Тошић Радев, Александра Богдановић 8. Афективна везаност: развој, модалитети и процена 9. Да ли мислимо љубав када кажемо љубав 10. Афективна везаност и породични односи 11. Рано искуство и љубавне везе 12. Емоционални развој личности	Психологија
4.	Јелисавета А. Тодоровић	редовни професор		13. Изазови савремене породице / Јелена Опсеница Костић, <u>Јелисавета Тодоровић</u> , Ивана Јанковић 14. Функционалност породичних односа и компетентно родитељство / Марина Матејевић, <u>Јелисавета Тодоровић</u> 15. Породица и посао / Снежана Видановић, <u>Јелисавета Тодоровић</u> , Владимир Хедрих 16. Васпитни стилови родитеља и самопоштовање адолесцената	Психологија
5.	Марина Љ. Хаџи-Пешић	редовни професор		17. Стрес: превладавање и контрола / <u>Марина Хаџи-Пешић</u> , Оливера Жикић 18. Психолошки аспекти коронарне болести срца	Психологија
6.	Весна Д. Анђелковић	редовни професор		19. Одрастање у одраслом добу 20. Одбрамбени стил сценских извођача 21. Сам пред публиком	Психологија
7.	Љубиша Д. Златановић	редовни професор		22. Теорија као метафора самопоимања 23. Тајне душе, изазови тумачења 24. Разумевање когниције 25. Јунг, јаство и индивидуација	Психологија
8.	Владимир О. Хедрих	редовни		26. Adapting psychological	Психологија

		професор		tests and measurement instruments for cross-cultural research 27. Кроскултурна адаптација психолошких мерних инструмената 28. Породица и посао / Снежана Видановић, Јелисавета Тодоровић, Владимир Хедрих	
9.	Јелена Ј. Опсеница-Костић	ванредни професор		29. Нови животни стилови и форме породице [Електронски извор] 30. Изазови савремене породице / <u>Јелена Опсеница Костић</u> , Јелисавета Тодоровић, Ивана Јанковић	Психологија
10.	Миодраг Б. Миленовић	ванредни професор	31. Психофизиологија рада / Снежана Живковић, <u>Миодраг Миленовић</u> , Јовиша Обреновић		Психологија
11.	Небојша М. Милићевић	ванредни професор		32. Емпиријска истраживања естетског живљења	Психологија
12.	Гордана Д. Ђигић	ванредни професор		33. Управљање разредом 34. Ромска деца и тестови интелигенције	Психологија
13.	Ивана Б. Јанковић	доцент		35. Изазови савремене породице / Јелена Опсеница Костић, Јелисавета Тодоровић, <u>Ивана Јанковић</u>	Психологија
14.	Мирослав Б. Комленић	доцент		36. Формула хумора: учење и смешно	Психологија
15.	Милица Н. Тошић Радев	доцент		37. Страх је најгоре место: студија о раној трауми из угла теорије афективне везаности / Татјана Срефановић Станојевић, <u>Милица Тошић Радев</u> , Александра Богдановић	Психологија

Прилог 9.3. Однос броја уџбеника и монографија (заједно) чији су аутори наставници запослени на Департману за психологију са бројем наставника на Департману за психологију

Број запослених наставника	Број уџбеника и монографија
19	37

Табела 10.1. Број ненаставних радника стално запослених у високошколској установи у оквиру одговарајућих организационих јединица

Р.б.	Назив организационе јединице	Радно место	Матични број	Име, средње слово, презиме	Квалификација
1.	Секретаријат Факултета	Секретар Факултета	2906964786026	Марина М. Коцић	Дипломирани правник
2.	Кабинет Декана	Шеф кабинета	0611987730039	Саша С. Тренчић	Мастер филолог
3.*	Кабинет Декана	Стручно-технички сарадник за остале делатности	0308979740047	Марјан Р. Милчић	Комерцијални техничар
4.	Кабинет Декана	Пословни секретар	0909969735049	Татјана Б. Динић	Економиста
5.	Служба за опште и правне послове	Руководилац правних, кадровских и административних послова	0309974735041	Татјана С. Ђорђевић	Дипломирани правник
6.	Служба за опште и правне послове	Правни сарадник	2312962730026	Драган Ж. Тошић	Инжењер грађевине
7.	Служба за опште и правне послове	Самостални стручно-технички сарадник за остале делатности – за стручне органе и опште послове	2603972735012	Сандра Р. Ђорђевић	Дипломирани социолог
8.	Служба за опште и правне послове	Самостални стручно-технички сарадник за остале делатности – за стручне органе и органе управљања	2801976746228	Снежана С. Миљковић	Дипломирани социолог
9.	Финансијска служба	Руководилац финансијско-рачуноводствених послова	2606975735039	Јелена Ж. Николић	Мастер економиста
10	Финансијска служба	Дипломирани економиста за финансијско-рачуноводствено пословање	2006984740048	Милан Ј. Ђорђевић	Дипломирани економиста – менаџер за финансије и банкарство
11	Финансијска служба	Службеник за јавне набавке	0406976730077	Милан С. Милојевић	Дипломирани економиста
12	Финансијска служба	Референт за финансијско-рачуноводствене послове	0702972735021	Наташа М. Симовић	Рачуноводствени техничар
13	Финансијска служба	Магационер/економ	2207963735066	Весна Д. Миљковић	Технички цртач - макетар
14	Служба за наставу и студентска питања	Самостални стручно-технички сарадник за студије и студентска питања – руководилац службе	1103959735015	Весна Ч. Ранђеловић Ристић	Дипломирани социолог
15	Служба за наставу и студентска питања	Самостални стручно технички сарадник за студије и студентска питања – за основне академске студије	1111972735035	Маја Ј. Бранковић	Професор историје
16	Служба за наставу и студентска питања	Самостални стручно технички сарадник за студије и студентска питања – за основне академске студије	3105985735058	Александра Г. Ристић	Дипломирани филолог за књижевност и српски језик
17	Служба за наставу и студентска питања	Самостални стручно технички сарадник за студије и студентска питања – за основне академске студије	0211986735020	Милена М. Митић	Професор разредне наставе

18	Служба за наставу и студентска питања	Виши стручно технички сарадник – за основне академске студије	2108966735050	Нена В. Станковић	Машински инжењер
19	Служба за наставу и студентска питања	Самостални стручно-технички сарадник за студије и студентска питања - за мастер и докторске студије	1209971735023	Симонида Ђ. Пејчић	Дипломирани социолог
20	Служба за наставу и студентска питања	Самостални стручно-технички сарадник за студије и студентска питања - за мастер и докторске студије	2307984455114	Лидија Т. Станковић	Дипломирани педагог
21	Рачунарска центар	Руководилац послова информатичких система и технологија	2805972730012	Предраг А. Петровић	Дипломирани инжењер за електронику и телекомуникације
22	Рачунарска центар	Пројектант информатичке инфраструктуре	2509965730076	Саша Љ. Богдановић	Дипломирани инжењер електронике
23	Рачунарска центар	Пројектант информатичких система и програма	2706981731317	Никола С. Јовић	Струковни инжењер електротехнике и рачунарства
24	Издавачки центар	Лектор-руководилац центра	1605983738535	Маја Д. Стојковић	Дипломирани филолог за књижевност и српски језик
25	Издавачки центар	Самостални стручно-технички сарадник за рад у Издавачком центру	1206976730012	Дарко З. Јовановић	Дипломирани графички дизајнер
26	Издавачки центар	Техничар штампе	2609978500686	Милан Д. Ранђеловић	Машински техничар
27	Библиотека	Самостални стручно-технички сарадник за рад у библиотеци - руководиоца библиотеке	0802962736040	Бранкица М. Милосављевић	Дипломирани социолог
28	Библиотека	. Самостални стручно-технички сарадник за рад у библиотеци	0311974735011	Јелена Ж. Јовановић	Дипломирани социолог
29	Библиотека	. Самостални стручно-технички сарадник за рад у библиотеци	2801973735020	Маја Љ. Митошевић	Дипломирани филолог за енглески језик и књижевност
30	Библиотека	. Самостални стручно-технички сарадник за рад у библиотеци	0502973735034	Снежана М. Делија	Дипломирани филолог за српски језик и књижевност
31	Библиотека	Самостални стручно-технички сарадник за рад у библиотеци	0304982735024	Наташа М. Раденковић Антић	Дипломирани филолог за књижевност и српски језик
32	Библиотека	Самостални стручно-технички сарадник за рад у библиотеци	0908978735012	Милена Ј. Младеновић	Дипломирани филолог за енглески језик и књижевност
33	Библиотека	Сарадник у процесу дигитализације у библиотеци	1610967735058	Марија С. Стојковић	Мастер филолог за енглески језик и књижевност
34	Библиотека	Књижничар	0603965735042	Драгана М.	Електротехничар за

				Марковић	микроелектронику
35	Канцеларија за међународну и међуинституционалну сарадњу	Самостални стручно технички сарадник за међународну сарадњу	0910975735024	Ирена Љ. Вељковић	Дипломирани социолог
36	Канцеларија за међународну и међуинституционалну сарадњу	Самостални стручно технички сарадник за међународну сарадњу – промоцију факултета према страним студентима	0205968737512	Весница Р. Кртолица	Професор енглеског језика и књижевности
37	Канцеларија за развој каријере и подршку студентима	Самостални стручно технички сарадник за остале делатности	2308961735019	Весна М. Милутиновић	Дипломирани социолог
38	Техничка служба	Руководилац послова инвестиција и техничке опреме	1804978939940	Мирјана З. Коцић	Дипломирани инжењер архитектуре
39	Техничка служба	Портир	1312967730012	Саша С. Вељковић	Електротехничар
40	Техничка служба	Чистачица	2209972735012	Виолета Н. Дејановић	Текстилни техничар
41	Техничка служба	Кафе куварица	1401968735029	Наташа М. Марковић	Кувар техничар
42	Техничка служба	Чистачица	0206970735019	Весна В. Букумировић	Основна школа
43	Техничка служба	Чистачица	0103970757922	Горица Д. Петровић	Основна школа
44	Техничка служба	Чистачица	1810966736017	Марина В. Крстић	Основна школа
45	Техничка служба	Портир	0709971735057	Марина М. Штула	Кувар техничар
46	Техничка служба	Портир	0505970730030	Милан Б. Милић	Електрозаваривач
47	Техничка служба	Чистачица	1501970736312	Марина В. Милић	Електротехничар
48*	Техничка служба	Чистачица	1508961735014	Оливера С. Алексић	Електротехничар
49*	Техничка служба	Домар мајстор одржавања	0705985730087	Милош С. Цветановић	Трговац
50*	Техничка служба	Домар мајстор одржавања	2404992730014	Александар Г. Анђелковић	Економски техничар

НАПОМЕНА:

*Звездицом су означена лица запослена на одређено време.

Табела 11.1. Укупна површина (у власништву високошколске установе и изнајмљени простор) са површином објеката (амфитеатри, учионице, лабораторије, организационе јединице, службе)

Редни број	Просторија	Број	Број места	Површина м ²
1.	Амфитеатри	П21	199	300
		301	198	180
		16	80	173
2.	Слушаонице, учионице	15k	5	12
		16k	5	10
		19a	25	69
		23a	80	100
		24a	25	73
		104	15	25
		204	56	60
		206	60	40
		207	57	60
		208	57	55
		209	55	70
		210	58	55
		211	15	21
		212	56	60
		302	61	60
		303	58	55
		304	57	55
		305	59	60
		306	62	55
		308	56	60
		411	22	30
		433	39	40
		434	74	65
		435	25	25
		E-A1	360	450
		E-A2	225	230
		E-A3	195	200
		E-A4	195	200
		E525	80	140
		E531	64	100
		E431	64	90
		E-сала Б	60	120
		E432	50	60
		E433	50	60
		E434	50	60
		E435	64	90
		E436	60	90
		E532	50	60
		E533	50	60
		E534	50	60
		E535	64	90
		E536	60	90
		E231	50	60
		E232	50	60
		E233	50	60

		E234	50	60
		E235	64	90
		E236	60	90
		E331	50	60
		E332	50	60
		E333	50	60
		E334	50	60
		E335	64	90
		УВС	150	220
		УГ	40	80
		УМС	60	80
		УХ	100	230
		У38	50	62
		У39	25	36
		У40	20	42
		16	80	173
3.	Вежбаонице			
4.	Лабораторије	415	5	30
5.	Компјутерске лабораторије	П41	30	55
6.	Радионице			
7.	Библиотеке	101	4	60
		103	2	60
		104	2	25
8.	Читаонице	102	40	60
9.	Сале			
УКУПНО			4.466	5.908
10.	Наставни кабинети	114	2	7
		115	2	7
		116	1	10
		117	4	12
		118	3	12
		119	3	12
		120	3	12
		121	1	12
		122	2	11
		123	1	8
		124	2	7
		307	3	21
		401	3	12
		402	3	14
		403	2	9
		404	3	14
		405	4	15
		406	5	17
		407	4	13
		408	2	9
		409	4	14
		410	3	14
		412	2	11
		413	2	14
		414	2	13
		416	2	13
		417	3	11

		418	3	13
		419	2	14
		420	3	12
		421	2	11
		422	2	12
		423	2	11
		424	2	12
		425	2	11
		426	2	12
		427	3	11
		428	2	12
		429	2	11
		430	3	12
		431	2	12
		432	5	15
		П18	2	9
11.	Лабораторије за рад наставног особља			
12.	Студентска служба	П02	6	37
		П33	1	5
		205	3	21
13.	Секретаријат	П17	1	4
		П19	4	11
		П34	3	18
		П35	0	4
		П98	1	3
		П36	5	36
		П40	3	18
		П97	1	45
		П90	0	22
		П89	0	24
		П95	1	9
		П91	0	43
		П96	0	22
		П22	8	16
		Д01	1	30
		Д05	1	9
		Д06	6	23
		Д07	6	23
		Д09	13	25
		Д11	1	13
		Д12	2	6
		Д14	1	3
		Д15	0	32
14.	Друге просторије намењене запосленима	Д03	0	3
		Д04	0	1
		Д13	0	2
		П39	0	7
		П94	0	27
		П22	0	4
		П23	0	12
		295	0	30
		292	0	27
		392	0	30
		436	0	15

		438	0	15
15.	Студентски парламент	15Д	20	20
		П92	80	102
		211	3	21
УКУПНО			281	1332
Укупно квадрата			4747	7240 m ²

Табела 9.3. Листа опреме у власништву високошколске установе која се користи у наставном процесу и научноистраживачком раду

Структура опреме (Штампачи, мултифункционални уређаји, скенери)

Р. бр.	Назив и тип	Број	Намена
1.	Ласерски штампач А4, црно-бели, канцеларијски (до 1500 отисака месечно)	65	едукација-администрација
2.	Ласерски штампач А4, црно-бели, мрежни, обострани (до 5000 отисака месечно)	15	едукација-администрација
3.	Ласерски штампач А4, колор, канцеларијски, (за појединачне отиске и мање тираже)	3	едукација
4.	Мултифункционални уређаји, А4, црно бели, канцеларијски (за појединачне отиске и мање тираже)	5	едукација
5.	Мултифункционални уређаји, А3, црно бели, (продукционе машине за веће тираже)	4	едукација-администрација
6.	Мултифункционални уређаји, А3, колор, (продукционе машине за веће тираже)	2	едукација-администрација
7.	Матрични штампач А4	2	администрација
8.	Скенер А4, канцеларијски	12	едукација-администрација

Комуникациона опрема

Р. бр.	Назив и тип	Број	Намена
1.	Switch Cisco 3550/10/1003 L3	1	активна комуникациона опрема
2.	Switch Cisco 2950/48/1003 L2	5	активна комуникациона опрема
3.	Cisco AP (za potrebe Eduroam-a)	11	бежична комуникациона опрема
4.	Wi-Fi router-access point standard (u klasi MikroTik RouterBoard RB2011iL-IN 10 LAN/WAN portova (5xGb + 5x10/100 Mbs))	12	бежична комуникациона опрема
5.	Neupravljivi switch 48 porta L2 standard	5	активна комуникациона опрема
6.	Neupravljivi switch 24 porta L2 standard	12	активна комуникациона опрема
7.	Ostali neupravljivi switch 8/16 porta standard	15	активна комуникациона опрема

Рачунарска опрема

Р.бр.	Назив и тип	Број рачунара и опреме	Намена
1.	Desktop Fujitsu Esprimo E420 E85 CPU i5+, 8 Gb; Monitor E24T-7,	5	едукација
2.	Desktop Dell Optiplex 3020; Monitor Dell E2214Hb	30	едукација
3.	Desktop AIO Fujitsu Esprimo X923	5	едукација
4.	Desktop PC/i3/500 Gb/SSD 120 Gb/4 Gb/; Monitor Philips/Asus 22"	31	едукација-администрација
5.	Desktop PC/i3/500 Gb/4 Gb/; Monitor Philips/Asus 22" (ili u toj klasi)	25	едукација-администрација
6.	Desktop PC4/dce 3400/500 Gb/4 GB, monitor Asus 22 "	34	едукација-администрација
7.	Desktop FSC ESPRIMO 2511, monitor 19"	8	едукација-администрација
8.	Desktop PC4 standardne konfiguracije	15	едукација-администрација
9.	Notebook Dell Inspiron M5110 AMD, 4GB, MBR (ili u toj klasi)	15	едукација
10.	Notebook Fujitsu Siemens Lifebook, Intel i5, A554 (ili u toj klasi)	19	едукација
11.	Notebook Lenovo Ideapad 100, Intel i3, 4GB, EFI (ili u toj klasi)	12	едукација
12.	Notebook Dell Inspiron 15, 3000 Series Intel, 4GB, EFI (ili u toj klasi)	20	едукација
13.	Notebook Dell inspiron M5010	25	едукација
14.	Intel Mini PC NUC Kit BOXNUC5i5RYH with Core i5 Procesor/8 Gb	4	едукација
15.	Dell Power Edge R320	2	сервер
16.	Fujitsu Simens Primergy TX1330	1	сервер
17.	Poweredge T 110 II	1	сервер
18.	Multimedijalni projektori	28	едукација

